

Silvija Šesto

*Tko je ubio
pašteticu?*

eLektire.skole.hr

Sadržaj

RATOVI ZVIJEZDA: Epizoda 1	3
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 2	5
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 3	8
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 4	11
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 5	14
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 6	20
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 7	27
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 8	31
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 9	39
RATOVI ZVIJEZDA : Epizoda 10	44
RATOVI ZVIJEZDA : Posljednja epizoda	54
EPILOG	64

RATOV I ZVIJEZDA

Epizoda 1

- Glupačo! - zauralala je Marta.
- Ja? Daj se poslušaj! Gledaj i Žac ti se smije - uzvratila je Barbara.
- Meni? Budalo! Tebi se smije! - unijela joj se u lice Marta.
- Napuhanka jedna. Žac se smije tebi. Glupa si kao top, a praviš se važna. Sjeti se samo koliko si puta danas pogriješila! Uopće ne možeš zapamtiti tekst! - Barbara je to izgovorila u jednom dahu, kao da se pripremala na takvo što mjesecima ...
- Sigurno kad ga tvoja mama svaki puta mijenja - Marta je zaigrala na sigurnu kartu.
- Barem je pametniji - izvlačila se Barbara iako su obje zagreble u vruć krumpir.
- Je l' ? A lijepo nam je rekla Marina da ga moramo same pisati. - Marta je malo prizemljila glasnice.
- A ti ga kao sama pišeš?! - Barbara je onaj vruć krumpir pokušavala što prije izbaciti iz dlana.
- Glupačo! - ponovno, ali sad nešto tiše ponovila je Marta.
- To smo već čuli - Barbara je okrenula glavu.
- Da sam znala da si takva nikad te ne bih ni pogledala! - uz grimasu joj je dobacila Marta.
- I ne moraš! Ja sam te ionako oduvijek mrzila - kratko i sočno zaključila Barbara.
- Da? - upitala Marta s velikim i izazovnim pogledom.
- Cure! Idemo! - kroz staklo Žac je mahao rukama, a svjetlo na malenoj plastičnoj kutijici je pozelenjelo. Bio je to znak da su Marta i Barbara opet u eteru i da ih sluša nekoliko desetaka tisuća malih slušatelja. Ta kako i ne bi, one su turbo popularne voditeljice dječje radijske emisije "Paštetica" koja se emitira već drugu godinu i postala je pravi hit.

DA MI JE NETKO REKAO...

Da mi je netko rekao na tom sastanku onog vrućeg subotnjeg popodneva: Marina, zaboravi klince, bila bih se spremna s njim i potući. Pa kakav je to program bez klinaca, kakav je to radio bez emisije za najmlađe!

Bila sam presretna što je glavni pozvao baš mene i upitao me:

- Marina! Ti bi sigurno mogla nešto smisliti za nedjeljno prijepodne. Znaš da već dugo nemamo ništa za klince. Radila si na školi, imaš nekakvog iskustva.

– Nema problema! – odgovorila sam i već počela razmišljati.

– Onda u subotu popodne!

– Subotu?! – kanila sam s Mladenom te subote otići k prijateljima na roštilj... Iako su me ti subotnji izlasci već pomalo umarali, ipak sam ih poslušno obavljala već drugu godinu.

– Nećemo dugo – umirio me Boris. – Mislim, to ovisi i o tebi – rekao je to nasmejajući se već znanim, privlačnim osmijehom, pritom pokazavši nisku prekrasnih, neuobičajeno bijelih zubi. Istog trena bilo mi je najbitnije napraviti to što bolje, da se svidi Borisu, da ga iznenade moje ideje, da me eventualno pohvali, iako baš i nije bio sklon pretjeranim hvalama. Kao i ja, bio je radoholičar i svaki prekovremeni rad smatrao je svetom zadaćom što je ponekad znalo biti zamorno. Ipak je lije-po kad ti povremeno netko veli da si nešto dobro ili čak loše učinio. Boris nije bio takav.

Kad sam došla doma, bacila sam se pod tuš. Izišla sam iz kade, obukla frotir ogrtač i zamotala glavu u ručnik. Osjetila sam glad, otvorila frižider, a unutra pustinja. Nekoliko konzervi ljuštenog kukuruza, Bog zna zašto sam nabavila toliko toga... Konzerva ljutog ajvara, kiseli krastavci i jedna pašteta. Namazala sam paštetu na tri kriške tosta i smirila glad, a onda sam si natočila hladnu kavu i pripalila, jednu, dvije, tri cigarete. Tražila sam ime. Bubamara, Kreketuše, Leptirići... Bljak, sve mi se to činilo poznatim... Cvjetna livada, Zvrckaonica, Kokice... Nije to bilo to i onda sam se vratila pola sata unatrag. Paštetica! To je to. Možda i zbog toga što mi je bila tako ukusna. Ili sam bila previše gladna. U svakom slučaju, idemo na Pašteticu. Kad ti nešto sjedne, sjedne ti, a to mi je ime nekako sjelo od prve. Za njega sam se bila spremna boriti do posljednje kapi krvi. Takva sam.

Ime sam imala, a kako sam prije nego li sam se zaposlila na radiju, neko vrijeme radila u školi, po glavi su mi se vrtjele dvije djevojčice, moje bivše učenice. Već sam ih vidjela za mikrofonima.

Napravila sam kratak sadržaj. Onako po točkama. Na najjednostavniji način. Bilo mi je najvažnije da djevojčice imaju mjesta za improvizaciju. Zapravo, zamislila sam malim voditeljicama dati punu slobodu. Čak i u izboru glazbe, zbog čega sam se morala sukobiti i s glazbenim urednikom koji mi je rekao:

– Što si ti zamišljaš!? Pa nije ovo cirkus, dječji vrtić, ovo je ozbiljni radio!

Na sreću, cijela je ideja oduševila glavnog urednika i mi smo krenuli u njeno ostvarenje.

– Sviđa mi se – rekao je kratko Boris. – Napravi tako.

RATTOVI ZVIJEZDA

Epizoda 2

- Drago slušateljstvo, evo nas opet! - započela je Marta.
- S vama u "Pašeticu" danas je i... - nastavila je najavu Barbara.
- I poznata pjevačica G.!!! - Marta je to uzviknula dajući znak tehničaru preko puta za zvučnu pratnju.

Nakon dvije godine emitiranja i Marta i Barbara ušle su u sve tajne voditeljskog posla. Nije to bilo ništa strašno, osobito ako ste i po prirodi brbljavi. Mnoge bi klinke bile sretne da još za to dobivaju i lovu. A Marta i Barbara su zarađivale. Doduše, nisu to bili veliki novci, ali bili su novci. Dovoljno da u razredu svi puknu od zavisti. Obje su u tome posebno uživale. Marta je jednom pričala čak i u emisiji kako joj se ponekad čini da čuje krc u razredu.

- To je pucanje od zavisti. Sto posto - pritom je uzdizala glavu uvjerenjena kako je posebna, posebnija i od Barbare. Barbara je to isto mislila za sebe. Malo pomalo cijeli se razred lagano odvojio od njih i one su školske odmone provodile same zajedno. Osim u slučaju kad bi se i međusobno posvađale. S vremenom su se pomalo i zasitile popularnosti. Jednom ih je prilikom urednica Marina podsjetila na Pepeljuginu ohole sestre. Obje su šutjele i dobro se zamislile.

- G., dobro jutro! - krenula je Marta.
- Dobro jutro cure, i dobro jutro svom slušateljstvu "Pašetice".
- G.! - povikala je opet Marta. - Reci nam za početak kako si počela pjevati?
- Joj cure, ja sam mislila da ćete me nešto pametnije pitati.
- Da sam te ja pitala bilo bi pametnije! - ubacila se opet Barbara dok ju je Marta pod stolom nabijala nogom.
- Dobro cure, šalim se! - vidjevši da je to s pitanjem ispala neslana šala, pjevačica je pokušavala izgladiti stvar.
- Naravno da je glupo pitanje kad joj mama sastavlja pitanja - Barbara se nije dala smesti zaboravivši da je sluša osim G. i Marte još pola grada.
- Ne seri! - uzvratila joj je Marta. - To nije istina! Zašto me sramotiš?!
- Cure!- pjevačica se našla u neobranom grožđu, između dvije vatre, dok su se one ispod stola stale već gadno cipelariti.
- Cure!!! - sad je G. podviknula.
- A!? - u isti glas su se prenule male voditeljice.
- A da ja sad zapjevam pa da se vi malo prestanete svađati?

- Može! – Barbara se malo smirila. Valjda i od srama.
 - Meni je svejedno. – Marta je bila smrtno uvrijeđena.
- I dok je G. počela pjevati, Barbara i Marta su nastavile raspravu.
- Ti si prva počela! Zaboravila si prošlu nedjelju? – krenula je Marta.
 - Koju prošlu nedjelju? – Barbara je napravila facu kao da je upravo sletjela s prvog oblaka.
 - Ne sjećaš se što si trabunjala? – začudila se Marta.
 - Ne – Barbara je nastavila glumiti potpuno nevinašce.
 - Ono s maminim pisanjem... Ti si prva počela – podvignula je Marta.
 - Pa kad je to istina – hladno je zaključila Barbara.
 - A tebi se mama kao ne miješa? – upitala je Marta sad već poprilično ljuta.
 - Pa... – uzdahnula je Barbara kao da je se to uopće ne tiče.

DOK SAM RADILA NA ŠKOLI..

Dok sam radila na školi Marta i Barbara su bile najbolje prijateljice. Osim toga, bile su i susjede. Martina mama je imala privatnu zubarsku ordinaciju, Martin tata je bio zamjenik gradonačelnika. Barbarina mama je bila ravnateljica škole, a Barbarin tata je imao salon automobila. Kad sam predlagala svoje dvije učenice, urednik Boris je vrtio glavom. Naime, one dvije moje slatke cvebice, Maša i Irena nisu bile u kombinaciji. Za to se pobrinuo Martin tata. Ustvari, mnogo kasnije sam shvatila koliki je pritisak izvršio da bi progurao klinku u emisiju.

- Pa dobro, ako ti misliš da su okej, ja sam zadovoljna. Moj izbor su Maša i Irena, ali ti si glavni. Uostalom, bitno je da emisija uspije – sjetila sam se i svog školskog posla i naporne Barbarine mame. Postala je ravnateljica baš one godine kad sam ja otišla na radio, ali je i u onih nekoliko mjeseci pokazala koliko se obična profesorica može promijeniti kad dobije malo veće ovlasti. Bilo mi je sve jasno i da se mene pitalo najbolje bi rješenje bila audicija. Ali, nije me se pitalo.

- Uspjet će – rekao je samouvjereno Boris. – Sve što je pod tvojom kontrolom uspije! – godilo mi je to, ali ne odviše, jer posao je bio tek pred nama.

I uspjelo je. Prvih nekoliko emisija sasvim je bilo zadovoljavajuće. Cure su bile simpatične, pričljive, snalažljive. Odmah su se opustile pred mikrofonom što ne uspijeva ni mnogim puno starijim voditeljicama i voditeljima. Stvarno su me pozitivno iznenadile i bila sam zadovoljna. Sve dok se nisu počele miješati mame. U tom trenutku dječja emisija postajala je sve ozbiljnija. Naravno, sve se to zbivalo prije i poslije emitiranja.

Krenulo je sa sitnim nesuglasticama, s nekim čudnim papirima koje su curice gužvale u ručicama, s telefonskim pozivima usred emisije, sve do otvorenih naredbi preko kojih sam ispočetka prelazila kako ne bih unijela nervozu među mlade voditeljice.

- Tko je to pisao? – upitala sam Martu nakon što sam pročitala top listu napisanu odraslim rukopisom.

- Moja mama – odgovorila je djevojčica pokušavajući sakriti papir drugom rukom.

- Zašto?

- Ne znam – vrtjela je glavom kako to obično čine jedanaestogodišnjakinje.

- Zar se nismo dogovorili da top listu a i sve ostalo sastavljate same?!

- Jesmo urednice – skrušeno je potvrdila.

– Reci mi, Marta, bi li ti sastavila istu top listu kao tvoja mama?

Mala je razmišljala nekoliko trenutaka, a onda je ispalila kao iz topa:

– Ne bih!

Pobjesnila sam. Otišla sam do glavnog i sasula mu u lice:

– Boris, tako to neće ići! U protivnom, neka si mame same vode emisiju, a klinkama ćemo izmisliti novu.

Glavni je poslije toga obavio neke razgovore i, moram priznati, dvije nedjelje cure su donosile papire pisane svojom rukom. Kad su mame dolazile poslije emisije po njih, iz očiju su odapinjale strijele. Prema meni. A mene je boljela briga. Bilo mi je bitno da su cure vesele. I bile su. Vidjelo se da im je sve opet pod kontrolom, a to se najviše i čulo, u emisiji. No, nažalost taj je problem svako malo izbijao na površinu. I evo, već treću godinu uz borbu za slušateljstvo vodim borbu s mama-ma. U valovima. Nakon uredničke intervencije one se povuku, a onda opet nakon nekog vremena, poput neke noćne more, nastupe kad se najmanje nadaš.

RATOVI ZVIJEZDA

Epizoda 3

- La, la... lala... - završavala je G. svoju pjesmu, a Žac tehničar je mahao rukom u znak kako opet izlaze pred slušateljstvo. Prije toga je pustio *jingle*, a to je bila lijepa, kratka pjesmica koju su Marta i Barbara slatko otpjevale i prije toga snimile: "pašetica, pašetica, vaša veselica, nedjeljom u deset s nama sad ste svi, veselimo se jer s pašeticom smo najbolji..."

- Bravo! - povikale su obje voditeljice kad je G. završila pridruživši se svojim glasom posljednjem stihu.

- A sad ćete nam ispričati nešto iz vremena kad ste bili mali! - krenula je Barbara.

- Aha! - G. je kao počela razmišljati iako su joj već prije emisije pokazale što će je pitati. U početku nije bilo tako. Ali, otkad se dogodilo ono s našim poznatim pjevačem kojem nisu dale unaprijed pitanja i kad su ga pitale: - Jel istina da vas je cura napucala? - a on je tvrdio da je bilo obratno, da je on nju napucao, e otad one moraju pokazati pitanja da ne bi došlo do takvih neugodnih situacija. Jer, taj je pjevač izjurio iz studija u pola emisije ljut ko paprika i još je bio neugodan prema urednici. Bio je siguran da je ona pisala pitanja, a ustvari u to vrijeme pitanja i sve ostalo su pisale same cure. Bilo je to nakon jednog neugodnog sastanka mama i glavnog, nakon kojeg su se mame malo ohladile i neko vrijeme ih pustile na miru, divno vrijeme.

- No? - ubacila se je Marta. Hajde, čekamo!

- Dobro - rekla je pjevačica. - Ispričat ću vam kako sam i ja jednom bila voditeljica.

- Čekamo! - povikaše obje dajući znak Žacu da ubaci nekoliko taktova glazbe iz crtića koju su same odabrale.

- Dakle... - krenula je G. - kad sam bila mala često sam s mamom išla na posao, osobito onda kad je moja mama radila popodne. Ujutro sam išla u vrtić, a popodne me nitko nije imao čuvati, pa me mama vodila s brdom slikovnica na televiziju. Ona je bila čistačica i dok je čistila ja bih čitala slikovnice. Bilo mi je strašno dosadno, pa sam jednom izišla iz mamine sobice... Znae one gdje se spremaju metle, kante i ostalo i krenula sam televizijskim hodnicima. Znala sam da će se mama jako ljutiti, ali meni je bilo jako dosadno i tako... Krenula sam. Tako sam slučajno upala u neku dvoranu gdje se snimala neka emisija. Voditelj me pitao što tu radim, a ja sam mu rekla da tražim mamu i da mi je strašno dosadno, jer da sam sve slikovnice koje imam već sto puta pročitala. Onda mi je on dao mikrofona i upitao me bih li željela voditi emisiju. Nisam imala pojma o čemu je riječ, ali sam ponavljala što mi je neka teta s velikom glavom govorila. Kad me je mama pronašla htjela me je istući, ali ju je onaj voditelj umirio i još sam za to dobila neke novce za koje mi je mama kupila školsku torbu.

- Znači, tvoja mama je čistačica? – upitala je Marta kao da je pita je li ti mama astronaut.
 - Da. Ali više nije. Sada je u mirovini.
 - A što ti radi tata? – upitala je Barbara.
 - Tatu ne poznajem. Ostavio je moju mamu dok sam još bila beba.
- Barbara i Marta su se pogledale. Žac je davao znak za glazbeni broj.

A MOŽDA JE I DOBRO...

A možda je i dobro što se to dogodilo. Barem za nekoga. Eto, barem za jednog ili jednu... Evo... Sad mi je i ta olovka zakazala. Ma kao da su me urekli. Velim, dobro je zbog pouke, ali koliko ljudi strada dok se ona ne pošalje. Da se mene danas pita, bila bih puno opreznija kad su u pitanju djeca. Onda nisam tako razmišljala. Najbitnije mi je bilo napraviti sve kako treba, odnosno biti profesionalna, kako bi rekao glavni urednik.

Kad sam prigovorila na sastanku glavnom da tako više neće ići i ne može, a to je bilo već treći puta kako su se klinke otvoreno pred mikrofonima zakvačile, razočarao me je rekavši:

– Marina, shvati to kao posao! Ništa ne ide glatko, nisi više dijete! I sama znaš koliko sam puta s njima razgovarao. Ne ide, a natrag ne možemo. Najbolje je spustiti loptu i ne praviti scene od obične emisije.

– Ali to nije obična emisija!

– Po čemu nije?

Boris je sve shvaćao pojednostavljeno. Ili se bar tako trudio, i valjda uspijevao. Pred sobom smo imali ploču s rasporedom emisija. Ni po čemu se “Pašetica” nije razlikovala od ostalih, ni po boji krede, a ni veličini slova.

– Dobro Marina, ja sam već razgovarao s gospođama. Valjda deseti put, i sama znaš. Obećale su da se neće miješati! – pokušao me umiriti, no bilo je jasno da mame neće samo tako odustati. Naprotiv, poslije moje tople sugestije da curama treba prepustiti ono što je njihovo, počela sam doživljavati sitne neugodnosti. Mali je grad jedva dočekao tračeve, a te dvije gospođe su ih uspjele uspješno proširiti, jer im se nisam uklapala u planove. Nikako. Najodvratnije od svega bila je izmišljotina da smo glavni i ja u vezi. To je bio niski udarac i dogodio se upravo nakon Borisova pokušaja da ih odmakne od cura. I uspjele su. Znale su da mu je žena ljubomorna. Bilo je puno problema, susreta i opravdavanja dok nismo i on i ja opovrgli tu bezočnu laž. Na neko vrijeme. Ipak, nepovjerenje je ostalo u zraku. Čak sam na trenutak pomislila, a čvrsto vjerujem da je i on, kako bismo se i mogli upustiti u ljubavnu avanturu, jer ionako nam nitko nije vjerovao u suprotno. Sumnja je ostala.

– Ti znaš otkud vjetar puše? – upitala sam ga kad je bilo najgore, odmah poslije dojave Borisovoj ženi kako je nas dvoje viđeno, zamislite, u radijskoj kuhinji kako se ljubimo.

– Znam, otkud je vjetar krenuo, ali ga je teško zaustaviti... – rekao je i ispričao mi da je već imao sličan slučaj prije nego sam ja počela raditi. Doduše, radijem su kružile priče o Borisovim izvanbračnim izletima, ali ja sam nekako na to gledala kao na ružan trač. Nikad se nisam ozbiljnije upitala ima li vatre oko tog dima.

– Žena ti to ne može shvatiti?! – nije mi bilo jasno zašto se uvijek pretpostavlja da neudane, poput mene, moraju razarati brakove.

– Ma pusti Gogu! – rekao je to već naviknut na slične situacije.

O tome sam pokušala razgovarati i s curama poslije jedne emisije kad su po njih, začudo, kasnile mame. Vidjela sam im u očima da me čudnije gledaju i htjela sam riješiti nedoumice. Ali, sve je ostalo na pokušaju. Mame su stigle baš u nezgodnom trenutku kad sam poslije opširnog i pomalo dosadnog uvoda o spletkama, taštini i osveti htjela prijeći na svoj primjer. Bila sam ljuta na sebe, jer sam im trebala odmah ispucati sve u lice. Osjećala sam da je to bilo pravo vrijeme.

RATOVI ZVIJEZDA

Epizoda 4

Poslije razgovora s gostom slijedilo je petnaest minuta sponzorske emisije koju je vodio Filip, a bila je posvećena najmlađima. Tu se pričalo o bebama, o opremi za bebe i nerijetko je, također, bio prisutan gost koji je obrađivao neke probleme i odgovarao na pitanja slušatelja. Dok su G., Marta, Barbara i urednica zaposjele radijsku sobicu da se odmore i nešto popiju, iz zvučnika se čulo kako Filip razgovara s nekom doktoricom o poremećajima spavanja kod djece.

- Što je cure? - zveknula je G. curama, vrativši se iz zahoda. - Niste nikad čuli da postoje mame čistačice? A tek da znate moje pravo ime...

Urednica ih je na minutu ostavila same i za to je vrijeme Marta tresnula Barbaru nogom ispod stola. Opet. Izgleda da nije bilo stola ispod kojeg to nisu činile.

- Daj mi reci zašto si to sad napravila? - upitala ju je Barbara.

- Zato što mi ideš na živce, a i da ti vratim - Marta se nije smirila, iako se u međuvremenu vratila i urednica Marina. Njen je zadatak bio prokomentirati prvi dio emisije i dati neke upute za drugi dio. U većini slučajeva to je bio uzaludan posao, jer cure su svake subote bile sve manje razgovorljive.

- Ma je l' vi čujete što vam ja govorim? - upitala je pomalo uvrijeđena pjevačica.

- Aha! - rekla je Barbara naguravajući se s Martom.

- Dobro, recite nam kako vam je pravo ime - poluzainteresirano, onako kroz zube, prosihtala je Marta.

- E sad baš neću! - poviknula je pjevačica uvrijeđeno.

- Onda dobro! - Marta se malo posramila.

Poslije toga cure su otišle u kuhinju, valjda nešto popiti, a urednica je ostala s G. I tek što su začele temu o djeci i dječjem odgoju, ulete opet njih dvije, ovaj puta Marta je čupala Barbaru i vikala:

- Sebičnjača jedna sebična!

- Pusti me, razbit ću ti nešto na glavi! - Barbara se pokušavala oteti...

- Što je bilo? - i gošća i urednica jedva su ih uspjele razdvojiti.

- Ništa - rekla je Marta.

- Kako ništa?! - upitala je urednica i bilo joj je stvarno neugodno pred G.

Filip je završavao priču o bebama. Žac je uletio u sobu i povikao:

- Za tri minute idemo!

Na licu urednice vidjelo se da joj je prekipjelo. Upućeniji bi čak mogli pročitati i njene misli, a one su tekle otprilike ovako: sad je stvarno dosta, ove male princeze će se upristojiti ili ćemo im naći zamjenu.

Marta

Ja sam Marta. U šestom mjesecu ću napuniti trinaest godina. Osjećam se jako starom. Zapravo, umorna sam od svega. Nitko me ne razumije. Ili se barem ne trudi. Osobito tata. Htjela bih s njim svakako razgovarati, a on nikada nema vremena. Uvijek je ili na sastancima ili je na službenom putu za koji mu mama veli:

– Znam ja te tvoje službene putove, Marko, znam... – a ja si onda mogu misliti što si ona pod tim misli.

Dobro, mama je koliko toliko doma. Ali, s njom ne mogu o tim stvarima razgovarati. Ona je zapravo dosta kriva za sve. I kolikogod ponekad mrzim tu našu čoaknutu urednicu, ipak, kad si bolje razmislim, sto posto je u pravu. Katkad mi se čini da bi mami mogla u glavu baciti taj mikrofon. Pravi se najpametnija. Osim što me po cijele dane davi, stvarno davi, štogod ja i napravila nije joj po volji. Uopće mi nije jasno kako je ona zamišlja da ja moram izgledati, što bih ja po njenom trebala raditi i sve to. Da me sada netko pita onako kako su me stalno pitali kad sam bila mala, onako koga više volim, mamu ili tatu, sasvim sam sigurna, baš sasvim sigurna da bih rekla: tatu! Ali opet, ja mislim da moj tata mene ne voli. Stvarno to mislim. Ja mislim da sam ja tati samo neka stvar pokraj koje prolazi kad je doma. A doma je, kao što već rekoh, jako malo. Kad je stvarno doma onda ili zvoniti telefon za njega ili mu se tresu onaj njegov glupi mobitel. Rijetko se dogodi, ali se dogodi da je doma na ručku i onda jede i razgovara. Na taj svoj glupi mobitel. Gdje sam ja tu? Obično čamim u sobi koju je uredila moja mama. Okružena sam sitnicama koje je kupila moja mama ili neka njena prijateljica, spavam na krevetu koji je odabrala moja mama i pišem zadaće na stolu koji se mojoj mami jako sviđao, a meni je odvratna stolčina. Mislim da bih čak puno bolje učila da me je poslušala i da smo kupili onaj lijepi stolić koji je imao ispod drvenu prečkicu i na kojem bih mogla odmoriti noge dok sjedim za njim.

Nesretna sam. Jesam li to već rekla? Ako jesam, nema veze. Od viška glava ne boli. Tako barem veli baka koja nam tako rijetko dolazi da sam već i zaboravila kako izgleda.

U školi me svi mrze. Očigledno. Ona glupa Š. iz hrvatskog se pravi da sam joj draga, ali mene ne može prijeći. Znam ja da ona popraolja zube kod moje mame i da joj je mama sigurno obećala neki popust. Kužim to ja, nisam ni ja od jučer.

Mrzi me i Ba, ona me mrzi iz više razloga. O Bože moj, pa nisam ja kriva što slušatelji uvijek traže mene kad zovu. Nisam ja kriva što Danko u mene bulji od prvog razreda. I kakve to veze ima sa mnom, kad se meni sviđa Žac, a o tome da bih se ja njemu mogla sviđjeti ne mogu ni pomisliti. On ima dvadeset godina?! Sigurno ima i curu, iako o tome ništa ne znam. Žac je jako povučen. Gledam ga svake nedjelje preko tog stakla i maštam. Najgluplje od svega što mi se moglo dogoditi da se zaljubim u Žaca. I da to izlanem Ba. Sad kad smo se tako zakoačile zbog te gluposti još bi mogla bubnuti nešto o tome. Propala bih u zemlju. Ne, stvarno ne znam što bih učinila da to Žac sazna. Ipak se nadam da nije toliko podla. Dakle, to s Dankom nema nikakve veze i zapravo ta stvar i nije sigurna. Danko se upucava svim curama. Dosadan je. A što si ona zamišlja?! Doduše, ako se mene pita, ja mislim da je Ba puno ljepša od mene, osobito sada kad sam se toliko oprištavila. A ona, ona ima tako glatko lice. Eto, ja je, recimo mrzim zbog toga. Baš mi dođe da je mrzim zbog toga. Umjesto da je sretna što nema problema s prištevima i što joj sve dobro stoji, a o oblačenju... to je duga priča, umjesto da je sretna što ima normalnog tatu koji s njom ide i na more...

Ona me mrzi. Pojma nemam kako će se to sve završiti na tom radiju, ali ja imam osjećaj da to više ne mogu podnijeti. U početku mi je bilo lijepo, stvarno lijepo, i zanimljivo... A sada...

Barbara

Barbara! Krasno ime. Poput imena nekog starog automobila. Mislim, jako starog. Onog kojeg morate puno, puno gurati da se upali. Kakvo je to ime?! Možete si misliti, takvo da me skoro svi zovu Ba. Meni nije jasno čemu služe ona ostala slova, al' pretpostavljam zato da se netko pošteno preplaši kad ga začuje. Osobito Danko. Možete li zamisliti da se normalan dečko može zaljubiti u nekoga tko se zove Barbara. Dobro, možda pretjerujem. Možda se on zagledao u Martu, znamo već zašto. Pa pola razreda, zapravo ona muška polovica bulji u te njene cice. A i cure. Dečki su zatreskani, a cure su jalne. I ja sam jalna. Priznajem. Ravna sam ko daska, al' barem nemam prišteve. To je istina. I nemam baš takvu mamu. Mislim da bi izludila da imam mamu koja kopa po tuđim smrdljivim ustima. Popraolja zube. Moja mama je ipak netko i nešto, iako je svi ogovaraju. Svaki dan. U svakom pogledu. Ogovaram je i ja. Stvarno zna biti teška napast. Nekad je predavala kemiju i svi su barem odahnuli kad je postala ravnateljica. Pričaju da je bila strašno opaka. Nekad. A sad? Zamislite onda, ma zamislite kako je samo meni, ja ju imam po cijele dane. Ona uopće ne shvaća ljude. Ne trudi se. Kad si nešto zacrta to mora tako biti. Nije ni čudno što je tako dobra prijateljica s Martinom mamom. Dva daveža. Dobro, ako ćemo mjeriti ipak je moja, čini mi se, manji davež. A s tim mamama je sve i počelo...

– Čuj stara, onda u pet, bok, vidimo se – i one su se vidjele, pijuckale kavu, pričale, pričale, ogovarale, kritizirale, a Marta i ja smo se igrale. Nije ni čudo da smo bile kao sestre. Pa nikud nismo ni mogle izlaziti. Martina mama nije puštala Martu van, a moja mene. Igrale smo se pretežno kod nje ili kod mene, i život bi možda sasvim normalno tekao da nije uletjela ta svađa. I to sad kad nam je najteže. I u školi i na tom prokletom radiju. A moglo je sve biti tako lijepo. Mogle su nas bar tu ostaviti na miru. A što se mira tiče, tu jako, jako zamjeram tati. Obećao je. Tata je obećao, ali nećete mi vjerovati. Moj se tata boji moje mame. Ozbiljno. On je zapravo miš, a moja mama mačka. Ili je moja mama tigar, a tata zec.

Što se tiče Danka, tu je stvar nenormalna. Gadim se sama sebi što mi se sviđa taj tip. Ne vidim ni jednog jedinog poštenog razloga zbog kojeg patim zbog te njegove face. Još da nije zateleban u Martu, bilo bi mi lakše. Nekad mi dođe da ga uhvatim za ruku i odvedem na radio i pokažem mu pravu Martinu ljubav. Čak i sanjam nešto slično. I što se dogodi na kraju... Na kraju me on ni ne pogleda i ja ostajem sama kao i sve izdajice. Kad mi je Marta rekla za Žaca nisam mogla vjerovati.

– Nemoj me zafrkavati, ti to ozbiljno? – ja sam na Žaca gledala kao na nekog starijeg brata ili na mlađeg tatu, a Marta ga je gledala, gledala. Svake nedjelje je bila sve zaljubljenija. Na početku nije bilo tako. To je počelo u sedmom razredu. Čak sam morala doznati je li Žac oženjen. Ne pitajte kako. A Žac o tome pojma nije imao. Bio je šutljiv i radišan. Rijetko bi s nama i sjeo u radijsku sobicu. Osim kad ga je urednica izričito pozvala. Tada sam ja ispadala puno brbljavija od Marte, jer ona bi obično tada samo šutjela ili vrlo kratko odgovarala urednici. Jedino sam ja znala zbog čega je takva.

Kad smo se posvađale rekla mi je da je to sa Žacom šala. Znala sam da se boji da ću je otkucati i bilo mi je krivo. Zar stvarno ima o meni takvo mišljenje?! Što se toga tiče mogla je biti mirna. Nisam izdajica.

RATOVİ ZVIJEZDA

Epizoda 5

- Teta Marina, ja ovako više ne mogu! - u Barbarinu glasu osjećale su se suze. Suze koje samo što nisu. - Ili ona ili ja?

- Ma zamisli, pa što si ti umišljaš, je li? Da ja više nisam voditeljica?! Ja koja sam sto puta bolja od tebe i koja mogu pamtit i cijele stranice, a ti ne možeš zapamtiti ni jednu jedinu blesavu najavu - Marta je ostajala pri svom.

- Čekajte cure! - ubacila se urednica, a bilo je i njoj uistinu stvarno neugodno i zbog G. i zbog toga što ustvari jedan dio krivice snosi i sama. Uostalom, čemu i služe urednice nego da odgovaraju i za uspjehe i za neuspjehe. Ovoga puta osjećala se nekako potpuno krivom.

- Dobro, dobro! - ubacila se G. za koju se naposljetku saznalo da je zapravo Danica. - Ja imam ideju!

- Ja više neću raditi s njom. Ništa više neću raditi s njom! Ne želim je više vidjeti, ni nju, ni njenu mamu, nikoga! Najradije bih da me nema! - i tu je Barbara lupila u plač.

- Samo plači, plači. Za drugo i nisi. I školske ocjene dobivaš na plač. Čim ti mama čuje da si plakala odmah ti svi srede ocjene. Mamina maza! - Marta je pogledavala kroz prozor gledajući je li joj stigla mama. - Nadam se samo da nećemo ići skupa doma. Ide mi na živce vozikati se s tvojom mamom. Ide mi na živce tutnjiti po tim dućanima, jer je to tvoja mama htjela.

- Htjela je i tvoja - kroz suze je procvilila Barbara.

- Nije! Kad je došla doma rekla je tati da tvoja mama ništa drugo ne zna raditi osim šopingirati i da je mogla popraviti cijelom razredu zube umjesto da je gubila dan po dućanima.

- Glupa si! - Barbara joj je dobacila kroz suze.

- Ja bar nosim grudnjak, blesačo! - i u taj je čas Marta izletjela u hodnik. Urednica ju je ispratila pogledom kroz prozor. Mama ju je čekala na terasi ispred radija. Barbara je sjedila. Prestala je plakati. Buljila je u prazno. G. je gledala ravno u urednicu upitno njišući glavom.

- Je li uvijek tako? - upitala ju je nakon kraće šutnje.

- Nije bilo uvijek tako. Ali, eto, cure su valjda i u tom pubertetu. I zbog tog nesporazuma - prije ili kasnije sve se tajne otkrivaju. Ona o Žacu slučajno, ali ipak je otkrivena. Doduše, tu je i opet najviše kriva urednica, ali ipak je sve to došlo do njega i Marta je, naravno, osumnjičila Barbaru.

- Ne bih bila na vašem mjestu - dodala je G., zakopčavajući torbicu.

- Shvaćam - rekla je urednica skrušeno, ojađeno, bijesno, razočarano. Još jedna nedjelja za razmišljanje. Grozno! - Hvala vam što ste došli i nemojte nam ništa zamjeriti - dodala je na kraju.

- Ni najmanje. To mi je posao! - urednica se rukovala s pjevačicom i ispratila je pogledom do izlaznih vrata. Bila je dotjerana. Odijevala se po zadnjoj modi. Vitka. A i kosa joj je bila njegovana. Zapravo, da je skinula svu tu šminku mogle su se i uspoređivati. Urednica Marina se u posljednje vrijeme gadno zapustila. Već je mjesec dana planirala otići frizeru. Kupiti si nešto novo za obući. Srediti se. Ali. Ima problema. Još i ovo. Ovo joj nedjeljom dođe kao točka na i. Točka na i potpune katastrofe. Nije joj lako. Što da radi? Kome da se povjeri? Ni u snu nije mogla slutiti da bi joj to Mladen mogao prirediti. Da je prevari s najboljom prijateljicom?! Najbolja prijateljica?! Kako se je zavaravala. Njena Jasna. Dobra, stara Jasna. Kako joj je to mogla učiniti? Njoj?! Čije rame da sad nađe za plakanje. Čije?! A one dvije kreketuše. Pojma nemaju što je život. Dvije male razmažene gljivice.

KAD TI NAJBOLJA PRIJATELJICA TO NAPRAVI...

Kad ti najbolja prijateljica to napravi, onda ti se stvarno sruši sav svijet. Ili barem veći dio svijeta u kojem živiš, dišeš, govoriš. Još je užasnije kad to saznaš onako bezveze. Kad se najmanje nadaš... Dobro, možda to s mojim Mladenom i nije bilo bogznašto, jer da je bilo, sad mi je jasno, valjda bih i ja shvatila da oni nešto mute. Danas me nazvao Cobra i rekao da će se ubiti.

- Jesi ti normalan! Da se ubiješ zbog nje!? Pa ona nije vrijedna toga, dragi moj Cobra.

- Do jučer ste se grlile i ljubile.

- Do jučer sam ja mislila da smo mi najbolje prijateljice i da nas ništa na ovome svijetu neće rastaviti. Do jučer, al dragi moj Cobra, vidiš, događa se, sve se događa, i prijateljstva se raspadaju... - onda sam se sjetila Marte i Barbare. - Smiri se. Spleli su se, valjda si bolje pristaju. - Cobri je bilo teško. S Jasnom je hodao skoro četiri godine, a posljednjih mjeseci vrlo su ozbiljno planirali vjenčanje. Naravno, ja sam trebala biti kuma, a Mladen kum. Sad se sve zakompliciralo.

- Ne, imam bolju ideju! Ubit ću i sebe i nju. Ne! Ubit ću i njega!

- Cobra!? - povikala sam mu u telefon. - Imaš odmah doći do mene! - I došao je. Oči su mu bile crvene od plača. Tko kaže da muškarci ne znaju pošteno plakati. Zbog žena u tome znaju biti prilično vješti. Ja sam se osjećala pak prilično prazno i napušteno i nije mi teško palo malo uzajamnog jadanja. I u krajnjem slučaju, tko zna što se Cobri u glavi plete, iako sam u dnu duše znala da obično oni koji takve grozne stvari govore naglas to nikada i ne učine. Ali, tko zna...

- Uništen sam! Propao sam, Marina! Gotov sam! Znaš što smo obično radili subotama, znaš!? - zagrlila sam ga još na vratima. Išli smo zajedno u razred. Zajedno u srednju. Na faksu smo uvijek sjedili skupa. To moje društvo je bilo jako povezano. Jasna se odlučila za književnost, a nas dvoje za jezike. Ali, svi smo se dobro kužili... Sve do pred neki dan...

- Cobra, muškarci ne plaču! - ponekad je bolje šutjeti nego izletjeti s glupošću. Dobro se vidjelo da plaču, da i te kako plaču.

- Ja to ne mogu shvatiti! - mahao je rukama kao da hvata muhe.

- Dogodilo se, Cobra. Pa valjda ne od jučer. Valjda se i moralo dogoditi. Što sad!? Život ide dalje...

- Vraga... - Cobrina tuga se pretovarala u ljutnju. - Imaš kaj za pit?

Natočila sam nam bijelo vino. Čaša po čaša i mi smo se pošteno natreskali. Toliko da je Cobra otišao doma sasvim dobro raspoložen. Mislim da će to preboljeti. Drukčije nego ja, ja skoro nikada ne plačem, ali preboljet će. Kad je otišao legla sam u krevet i uzela neku knjigu iz popularne psihologije. Volim takve knjige. Imam osjećaj da pomažu. Čitala sam do iza ponoći. A onda je zazvonio telefon...

– Oh, zar ova subota nema kraja, zar nije dosta loših vijesti – negdje u trijeznom dijelu mozga slutila sam da je poziv vezan za nedjelju. Za “Pašteticu”!

– Teta, Marina, ja sam, Marta! – s druge strane žice glas je djelovao neobično ozbiljno, a u drugu ruku i neobično ljubazno.

– Molim, reci dušo! – pokušala sam biti što pribranija.

– Ja sutra ne mogu doći na radio – Marta je to rekla šaptom.

– Molim?! A zašto šapćeš? – upitala sam je začuđena neobičnim načinom na koji mi je to rekla.

– Da mama ne čuje! – u tom trenutku došlo mi je da se vratim u školske klupe. Svega mi je bilo dosta. I ljubavi i posla i problema. A ovi posljednji kao da su se lijepili za mene.

Barbara

Evo, rekla sam. Izbrbljala sam se. Prvi puta, iako je Marta uvjerena da sam ono sa Žacom ja priredila. Jednostavno, nema načina da je razuvjerim. Ne pomaže ni Marina, ni sam Žac. Smrtno se uvrijedila, a i ja. Zbog takvog nepovjerenja. Tko je ona da mi ne vjeruje i nakon stotinu mojih zakletvi?! Ispalo je kako je ispalo, Žac je doznao i ismijao nas. Objе. Sad mi je svega žao, ali kasno je. No, za ovo sam kriva. Totalno kriva, ja! Još samo malo mislim da je to što sam napravila O.K., a sve što više pada mrak mislim da baš i nisam fora. Rekla sam mami ono što je meni Marta rekla da je rekla njena mama za moju. Proo, držala sam to u sebi dobrim par dana, mislim do petka, a onda kad mi je mama počela nešto bljuzgati kako je Marta ovo bolje napravila, kako Marta ono bolje radi i tako to, ja sam pukla. I rekla sam joj što ustvari misli Martina mama o njoj i njenom šoping-u. A onda je počelo. S telefonima. Pa je Martina mama došla do nas, a moja je nije htjela pustiti k nama. Pa je onda došao Martin tata. I ništa. Onda je moj tata išao u mirovnu misiju Martinoj mami. Vratio se kao pokisli miš. Moja je mama bila bijesna. U subotu nije htjela ni kuhati. Otišla je van i nije je bilo cijeli dan. Tata i ja smo si naručili picu. Došla je kasno popodne i kao da je cijelo vrijeme samo o tome razmišljala, mislim o osveti, još mi je s vrata rekla:

– Ti s tom malom više ništa nećeš raditi?

– Kako to misliš, mama? – nije mi odmah bilo jasno na što cilja.

– Osobito nećeš ići gubiti vrijeme na taj radio! – ovo je stvarno bilo bezveze, jer baš se je mama najviše trudila da ja završim na tom radiju, a meni je bilo svejedno. Dobro, malo manje svejedno, jer sam na taj način lijepo mogla izbjegavati te dodatne sate klavira, a dosta mi je bilo i normalnih sati.

– Ali mama, sutra nam dolazi onaj poznati glumac u goste, onaj s televizije?!

– Dok si moja kćer ti nećeš više na radio! – podviknula je.

– A tata, mislim što tata...

– Što si rekla? – mama je gubila kontrolu.

– Pa, možda me pusti tata! – to nisam smjela reći. Mama mi je opalila takav šamar da ga je valjda i tata u salonu čuo. To je bio kraj. Svađali su se svi. Mama i tata dugo nisu tako vikali. Zidovi su se tresli. I ja. Mrzim kad se svađaju. Uprskala sam. A onda kad se sve smirilo upitala sam se što s

nedjeljom. Što da radim? Da se javim Marti? Ne, to ne dolazi u obzir. Marini? Urednici?! Što da joj velim. I poslije svega što smo prošle nedjelje uprskale. Znam da je i njoj dosta svega. Vidi se po njoj da joj je žao što se u sve uvalila. Osobito kad se trpala tamo gdje nije trebala. Pozvati onako Žaca i Martu! Što je s tim željela postići? Dobro, ona može govoriti godinama o svojim dobrim namjerama, ali što je ispalo... Ispalo je sve naopako. Svi se gledamo poprijeko. Nitko više nikome ne vjeruje. Uh, kakvo teško razdoblje. Hoće li ikada proći?! Znam, znam, kako je njoj. Pitanje je bih li ja imala snage uopće sjediti preko puta njega da se to meni dogodilo. Ona ipak sjedi, a sigurna sam da može odlučiti, da joj se nitko ne petlja kao što se nama stalno svi petljaju, sigurna sam da je radio nikada više ne bi vidio.

– Tri ili četiri sam puta bila blizu telefona spremna nazvati urednicu i sve joj ispričati... A onda sam zaspala... Nemam pojma kako, ali kad sam se probudila bila je nedjelja... Zvona na crkvi u koju sam gledala s prozora oglasila su se, jako. Boljela me glava.

Marta

Ja sve to ne bih tako napuhavala. I uopće mi nije krivo što je to Ba zakuhala. Mislim na to sa mamom. O Žacu ne bih. To je najpodlije što je napravila, iako se ona pravi da s tim nema veze. Ali, znam je. Dobro je znam i nikad joj to neću oprostiti. Osjećam se tako jadno zbog toga, osobito nedjeljom kad Žac onako glupavo zuri u mene. Stvarno jadno. Ovo s njenom i mojoj mamom je drugo. Zapravo, drago mi je. Žao mi je samo Marine. I tog glumca.

Zvala ga je već pet puta da nam dođe u emisiju i on je svaki puta imao druge obaveze. S druge strane mi je opet drago da sutra neću ići na radio, jer mi je na nosu ispao takav odvratani prišt da se bojim pogledati u ogledalo. I što sad? Najbolje bi bilo da si naše mame odu voditi tu emisiju. Ja mislim da bi situacija bila slična. Samo što bi se one čupale za kosu. Čak sam i sanjala tako nešto, prije mjesec dana. Kao da sam znala. Sanjala sam da su se naše mame počupale. To je sigurno imalo veze s mojim šišanjem. Kad mama veli:

– Idemo se šišati! – onda tako mora biti. A baš sam si htjela početi puštati kosu. I baš mi je već lijepo narasla i onda uleti mama.

– Moraš biti uredna. Moramo to skratiti! – i uvijek na kratko. A zašto onda ona ne odreže tu svoju pundžu. Izgleda s njom kao kokoš. Da se mene pita upravo je ona zrela za frizera. Barbara ima dugu kosu i nije neuredna. Ne znam zašto moja mama ima dvostruka pravila. Ali kad je riječ o teti Vesni, drago mi je. Baš mi je drago što su se svi skupa tako lijepo posvađali. Kakoe su mi to prijateljice koje jedno misle, a drugo pričaju. I stalno ogovaraju. Druge. A kad nisu skupa onda ogovaraju jedna drugu. Toga kod Ba i mene nije bilo. To kod nas je sasvim drugačije. Možda i zbog Danka i svih tih gluposti koje si je Ba umislila.

– Kakva emisija, molim te lijepo! – kad je to moja mama tako rekla, znala sam da neće odustati. U tom trenutku nije ni pomišljala na posljedice. Dobro, ja, emisija bez mene može ići. No, što je s Ba? Kad me je nazvala i rekla mi da ne može sutra doći nisam mogla ni beknuti.

– Ni ja – jedva sam ispljunula nakon duge šutnje.

– I što ćemo sad? – upitala je onim svojim, dobrim starim glasom. Kao da se nikad nismo toliko mrzile i svađale kao u posljednje vrijeme. Valjda je to mržnja. Kad ti netko ide jako na živce i kad ga nemaš volje gledati, i u školi, i na radiju... Uopće.

– Ne znam – rekla je i spustila slušalicu.

Iskoristila sam priliku i nazvala urednicu dok se mama tuširala. Mislim da ćemo obje dobiti otkaz. Mislim, Ba i ja. Moram priznati, već mi je pomalo žao. Pomisao da više nikada ne vidim Žaca is-

punjavala me je jezom. Navikla sam već na te nedjelje, a sad smo sve pokvarile. Mislim da to urednica više neće trpjeti. To više nitko neće trpjeti. Sve ima svoje granice.

PRVO ŠTO MI JE PALO NA UM...

Prvo što mi je palo na um je nazvati glavnog. I učinila sam to. Odmah. Brzo sam se otriježnila, zaboravila i Cobru i Mladena. Nedjelja samo što nije pokucala na vrata. Moralo se nešto učiniti.

– Halo, Boris! – glupo je što sam pomislila da će se odmah javiti Boris.

– Da! – glas s druge strane bio je sve samo ne ljubazan. Bilo je jedanaest sati i naravno, poziv u to vrijeme podrazumijevao je više–manje neugodne vijesti.

– Ispričavam se na kasnom pozivu, molila bih Borisa, Marina je! – pomislila sam kako stvarno u posljednje vrijeme nemam sreće. Možda bih joj se još i ponadala da sam odmah dobila Borisa, a ne njegovu ljubomornu Gogu.

– Tu sam! – Boris je preuzeo poziv, ali u pozadini sam dobro čula kako mu je Goga prigovarala i rekla: – Što te ima zvati u ovo doba neka Marina, kakav je to način?!

– Boris, imamo problem!?

– Što se dogodilo?

– Izgleda da je izbila opća svađa kod Marte i Barbare. Po svemu sudeći sutra ostajemo bez voditeljica. Što ćemo?

– Vodit ćeš ti!

– To ne dolazi u obzir. To stvarno ne dolazi u obzir.

– Dobro, onda ćemo nešto smisliti – rekao je Boris, a vidjelo se da mu nije lako, jer će ga poslije ovog poziva čekati pošteno napucavanje. Zašto sam se uopće onako pristojno predstavila. Uh, kako kućni odgoj ponekad priređuje nevolje! A onda, kao da mi se upalila lampica iznad glave pomislilim: Lucijan.

– Zapravo, Boris. Imam ideju i mislim da nije toliko ni loša. Zapravo, nemam ideju nego imam svog nećaka koji bi sigurno bio spreman sutra uletjeti.

– Kao muha ili ptica? – voljela sam Borisovu duhovitost. Uvijek je sve svodio na šalu, a kod mog Mladena, kad sad malo analiziram, sve je bilo smrtno ozbiljno. Smrtno dosadno.

– Znači, slažeš se da ga pozovem?

– Pozovi, ali ja mislim da bi sad normalna djeca morala spavati.

– Hoćeš reći da ja nemam normalne nećake... – i mi bi se još dugo tako prepucavali, da se opet nije čulo negdje iz pozadine: – Boris, meni je dosta tog posla u našoj kući... Ako ne možeš ti, ja ću prekinuti...

– O.K., Marina. Ako možeš, dofuraj sutra tog malog, nešto ćemo napraviti, a što se tiče klinke i to ćemo srediti. Sve će biti u redu.

– Nadam se, bok. – nazvala sam odmah Lucijana. Stvarno, spavao je. I moja Nina je bila na rubu snova. I inače je bila velika spavalica. Samo si je sad navalila na glavu tu magistarsku radnju pa je skratila vrijeme sanjanja.

– Što će ti Lucijan u ovo doba? – bila je jako, jako začuđena.

– Imamo neku frku na radiju. Uglavnom, trebao bi nam za sutrašnju emisiju. Može? Daj mi ga!

– Moram ga probuditi.

– *Viša sila. Neće se ponoviti.*

Dogovorila sam s Lucijanom da dođe jedan sat prije emisije kako bih ga barem malo uvela u tajne zanata. Nije baš bio oduševljen, ali došao je s mamom točno u devet.

RATOVİ ZVIJEZDA

Epizoda 6

- Dobro jutro svima... - Lucijan je dobro krenuo. Nije lako biti za mikrofonom. I to ovako odjednom, naprasno, kao iz vedra neba. - Danas je naš gost... ovaj danas nam je u gostima... - Lucijan se totalno zbunio, zaboravio je ime gosta... Kako je počeo zamuckivati čini se da bi da ga sad netko zapita zasigurno zaboravio i vlastito ime.

- Danas nam je u goste došao... - Lucijan je pomoć prvo tražio očima, a onda je krenuo mahati rukama. Urednica je upala u studio protiv svih pravila, mahnula Žacu da pusti reklamu i umirila Lucijana koji se smotao ko pile u kućine. Doduše, ni urednica Marina pile u kućinama nikada nije vidjela, al' sigurno je dobro smotano kad se tako veli.

- Moraš se malo koncentrirati, ovaj - shvatila je da je tim riječima samo dolila ulje na vatru. Pokušala je krenuti malo jednostavnije:

- Lucijan, znaš, nigdje ne gori. Probaj polako. Svaki puta kad ti je teško možeš mahnuti Žacu, on ti sve razumije - zaključila je kako ga je sama uvela u nevolju, pa ga sama mora i izvući. - Sad znaš kako se zove gost, ali, molim te, duboko udahni i opusti se. Ovo je emisija za djecu, nemoj biti toliko napet. Zamisli da nastupaš pred razredom. - Lucijan je često nastupao ne samo pred razredom već i pred cijelom školom. Svirao je gitaru i odmalena sanjao o svojem bendu. Uvijek je svirao na školskim priredbama i Marina ga je ponekad dolazila gledati. No, ovaj današnji Lucijan i onaj bila su dva različita Lucijana.

- I upamti, ovdje te nitko ne vidi. Samo tvoj glas - nije joj bilo jasno zašto je baš to rekla. Zasigurno s ciljem da mu olakša, ali to je bilo glupo, jer i on je nedavno napunio trinaestu i sve što bi vidio ispred sebe u ogledalu izgledalo mu je previše nesavršeno. Još sad i ta teta koja mu govori da je dobro u lošem što se ne vidi...

- Sad ideš samo po točkama... Čitaš po rednim brojevima... u redu? - o Bože, cijele je noći sastavljala taj *šalabahter*. Pitala se kako su za to volju imale te mame. I ta glazba. Kakvu to glazbu slušaju naši mladi? Ipak, Marinine su riječi djelovale. Lucijan se prilično opustio i čak se nekoliko puta našalio i nasmijao dodajući emisiji i svoje vlastite riječi. Urednica je bila zadovoljna. I sretna. Jako sretna. Nakon dugo vremena osjećala je da je nešto dobro učinila. Konačno nešto u redu nakon tolikih dana nereda. Kad su nakon emisije sjeli u radijsku sobicu, Lucijan je od poznatog glumca dobio čak pohvalu što ga je apsolutno ohrabrilo, pa je počeo pričati o svojim glazbenim uspjesima i planovima. Na to se glumac jako razvedrio, više nije bio onako ukočen kao u emisiji i njih dva su sasvim solidno počeli raspravljati, kao što dva automehaničara raspravljaju o automobilima.

BORIS ME JE ČEKAO...

Boris me je čekao s kavom.

– Sjedni! – djelovao je prilično službeno. Pomislila sam kako sam opet nešto zabrljala. Nisam voljela taj njegov ton. Odjednom toliko hladan i služben, a još smo se jučer onako fino zafrkavali preko telefona. Ili je svemu kriva njegova žena?! Kroz glavu su mi plovile misli kako se uopće nisam u ništa trebala petljati. Kako sam trebala pustiti sve neka ide kako ide, i k tomu kako sam najmanje trebala mučiti i Lucijana i sestru oko današnjeg dana. Sve mi je to bilo u glavi nakon što smo dobrih dvije minute sjedili, jedan nasuprot drugog i šutjeli. A onda je zazvonio telefon i Boris se javio. Odahnula sam, no s druge strane, opet sam u sebi počela nagađati razlog ove hladnoće. Koliko sam ja mogla primijetiti, mali se je zbunio samo na početku i sve je poslije bilo odlično, barem nitko nije prostačio u eter kao u posljednje vrijeme klinke. Ili je nešto drugo posrijedi?! Boris je dovršavao razgovor s nekim meni neznanim. Nisam ni mogla pretpostaviti tko bi to mogao biti, jer je samo odgovarao sa da i ne. Očito je bio prilično neraspoložen.

– Marina, sad mi je sve malo jasnije... – krenuo je meni nepoznatim putem.

– Da? – pogledala sam ga očekujući nastavak.

– Ono o frci i panici s tim mamama. Sad mi je sve puno jasnije.

– Aha! – uzdahnula sam i povukla golemi gutljaj kave. Počela sam se doslovno daviti. Kašljala sam barem pet minuta. Nisam mjerila, ali otprilike.

– Daj, pazi malo!

Kad sam došla k sebi, Boris je nastavio:

– Čim je krenula, nazvala je prvo jedna, pa onda druga. Nemoguće! Nemam mira ni u nedjelju. Uostalom, ja bih u nedjelju trebao biti doma.

– A zašto nisi?

– To se i ja pitam. Možda i zbog tebe.

– Daj, Boris, ne zafrkavaj se opet! – njegov se ton prilično otopio i sad više uopće nije sličio na onog Borisa na početku. – Reci, što je bilo!

– Što je bilo. Ne znam. Valjda su si mame zamislile da bez njihovih kćerkica nema ničega. Marina, ja ne znam koliko ti znaš, ali vjerujem da nisi blesava, i da slutiš od početka kakve sam morao ustupke raditi radi nekih stvari.

– Znam – odgovorila sam pomalo tužno.

– Dakle, da ti ne duljim, prvo me je nazvala Barbarina mama i skoro pa me nije poslala znaš već kamo. Poštovana ravnateljica pozvala me na red ispalivoši da kako to mi mislimo, da ona zna da smo mi već prije našli zamjenu za njenu jadnu kćer koja doma lije suze... A pitam ja nju zbog čega, jer koliko je meni jasno mala nije na radiju zbog nje... Onda mi je spustila slušalicu i tek što sam odahnuo, eto ti Martine mame koja mi je čak i prijetila rekavši da ćemo se još vidjeti. Zamisli ti to! Koja frka zbog jedne obične dječje emisije. A da ti ne pričam kakvu sam tek frku jučer imao poslije tvog poziva. Najradije bih nekamo otputovao. Naravno, daleko. Umoran sam.

– I kako je završilo to s mamama?

– To s mamama bi završilo gadno da se nisu ubacili očevi. Zapravo, ja sam zvao Martinog i Barbarinog tatu. Pa to zaista više ne može tako.

– To ti i ja cijelo vrijeme govorim, ali me ne slušaš. Nisi mislio da je tako ozbiljno, a što sve ja ne proživljavam svake nedjelje.

– To se mora riješiti.

- Mora! Ali kako?
- Inače, mali je bio solidan. Sasvim O.K.
- Misliš na Lucijana?
- Mali koji je danas vodio...
- Lucijan.
- Nakon što sam obavio te ružne razgovore, zapalio sam cigaretu...
- Što?! – Boris je prestao pušiti prije pola godine. Svi smo mu se divili, mislim, svi mi koji smo još uvijek bili ovisni o toj ružnoj i smrdljivoj navici.
- Počeo si pušiti radi "Paštetice"?!
- Zbog nečega se uvijek mora početi... I slušaj ovo: znam što ćemo.

Lucijan

U životu mi nije bilo teže. Užas! A lijepo sam rekao staroj da neću. Uvijek mora biti po njenom. Pa teta nam je dobra, pa teta bi nam uvijek pomogla kad bi nama trebalo. Kako to ona zna? Još nam nije trebalo i ne može znati. Uostalom, ja mislim da ona uopće nije za tu urednicu. Ono što mi je danas napisala ne bi ni pas s maslom pojeo. Siguran sam, potpuno sam siguran da bih sve puno bolje napravio da me je pustila bez tog glupog papira na kojem pola toga uopće nisam kužio. A tog glumca sam prvi puta vidio. Gdje on glumi? Je li uopće glumac? Ima tako dugačko ime i prezime. Obično glumci to skrate ili imaju umjetnička imena. Evo, ja sam na primjer Luc. I to je dobro. Za glumca. Ili pjevača. Sam sam se skratio, mislim, skratio sam si ime. Ideja je Robertova, jer on me tako zove. Sad me već svi tako zovu. Osim glupih profača. Oni me zovu Lucijan i to onako dugo Lucijan, ko da sam idiot. Jesam li idiot? A što se tiče te emisije, te "Paštetice", nju sluša moja stara. Zamislite, stara!? Kao radi sestre. Pa ne bih ja to slušao čovječe radi nikoga. One dvije male blebetuše koje se vječno svađaju. To je nekom zanimljivo? Meni nije. Nadam se da će mi ovo netko dobro platiti. Neće mi se valjda cijela škola smijati besplatno. Baš sam se izblamirao. Opet sam počeo mucati. To mi se već dugo nije dogodilo. Od petog razreda. I sad opet... Radi tete. I što ona misli, da me je potkupila s kolačima. Čovječe, odvela je staru i mene na kolače! Bolje da nas je odvela na pivu. Poslije svega toga očajnički sam si htio popiti pivu i popušiti pljugu. Očajnički! Što sve čovjek ne mora napraviti staroj za ljubav... Dobro sad, taj glumac i nije tako loš tip. Ne, ja definitivno moram o svemu malo bolje promisliti. Uostalom, valjda i nije bilo sve tako loše, i puno su zvali, valjda i to nešto znači... Da im je bilo dosadno kao meni ponekad kad slušam, a moram slušati jer stara to navine do daske, ne bi zvali. A kad ne zovu znači da ne slušaju, jer nemaju što. Ma sve je to meni potpuno jasno. Sjećam se ja kad je teta zvala i kad je emisija krenula i kad je rekla staroj:

- Čuj Nina, daj za svaki slučaj nazovi, mislim ti i mali... Prvi je puta... Ljudi ne znaju... – dobro, izgleda da su one dvije kreketuše imale sreće... Sjećam se, da su svi zvali ko ludi i svi su govorili kako im je emisija super. Ja stvarno ne znam što im je to bilo super.

Barbara

Ajme panike doma! Svi smo slušali "Pašteticu". Čak i tata! On je nikad ne sluša, al' sad ga je čini se mama natjerala.

– Ivo! Dođi! – zazvala ga je strogim glasom. Kao da nije ravnateljica škole nego ravnateljica moga tate. – Dođi i slušaj!

– I, što onda?! – moj tata nije pridavao osobitu pozornost tome što je emisija išla i bez nas dvije.

– Vidiš! Već su imali zamjenu. Znala sam ja. Ona gospođica je meni od prvog dana bila sumnjiva. Meni će se netko praviti kao da je popio svu pamet svojeta. I miješati se u život moga djeteta. Moga djeteta!? – mama je bila bijesna.

– Pa, moraju valjda nastaviti. Ne može se sve vrtjeti oko tebe?! – rekao je tata.

– Oko mene?! Što se vrti oko mene!? – ovo je mamu izbacilo iz takta.

– Neće valjda prestati emitirati ako se tebi prohtije. Ja mislim da ti ipak imaš malo preveliko mišljenje o sebi! – znala sam da će ove tatine riječi obnoviti jučerašnju svađu. I jesu. Tata i mama su se prepucavali tijekom cijele emisije tako da se ona moja tvrdnja s početka mora uzeti s debelom rezervom. Emisiju sam tek ja uspjela odslušati, ali napinjući se teškom mukom. Prvo mi je bilo jako smiješno i čak sam se iskreno veselila tome kako je taj dečko počeo mucati i kako mu je bilo neugodno, ali poslije je bio super. Morala sam si to priznati. Cijelo sam vrijeme zamišljala kako izgleda. Ima li plavu kosu, crnu kosu, smeđu, ima li dugi ili kratki nos, je li visok ili nizak, mršav ili ne daj Bože debeo, baš debeo poput našeg Blaža, razrednog balona.

– Ne, ne može biti! – tješila sam se i najednom se sjetila Danka. – Možda je ljepši od Danka?! – a onda sam malo bolje promislila i zaključila da Danko uopće nije lijep. Možda mi se sviđa samo radi toga što je zaljubljen u Martu. Samo radi toga.

– Barbara! – pozvala me mama negdje pri sredini emisije. Ona i tata su sjedili u dnevnoj sobi, a ja sam je slušala iz kuhinje.

– Reci mi, dušo... – kad bi tako počela odmah mi je bilo zlo, kakva duša, poslije svega što sam jučer i danas slušala, sad sam duša, a pogledaj tatu. Sjedi, šuti, izgleda kao da je preživio dva svjetska rata. Mama je opet nešto kemijala.

– Da, mama – suzdržavala sam se da ne pobjegnem van. Bilo kuda, samo van.

– Iz ovih ćeš stopa telefonirati svojoj urednici i reći ćeš joj ...

– Neću! – nisam to više mogla trpjeti. Odjurila sam u svoju sobu i zaključala se. Drugi sam dio odslušala na svoj mali radio. I kroz šumove čula sam njegov glas. O, kakva sam ja budala. Opet sam se zaljubila. Zaljubila u nečiji glas!? Na Danka nisam cijeli dan ni pomislila.

Naravno, mogla sam pretpostaviti da je mama svoj dio posla sama obavila. To mi je tek kasnije potvrdio i glavni urednik rekavši kako smatra da sam ja dobra djevojčica, uostalom kao i Marta, no da na radiju postoje pravila kao i u životu i da ih se svi moramo pridržavati.

– Zašto to meni priča? – upitala sam se tiho i duboko u sebi, a on baš kao da je sve čuo nastavio je:

– Ja znam da vas dvije niste krive. Možda malo. Zbog onih gluposti, znaš već kojih. Dobro, vas dvije ste sad u onim godinama... – mrzila sam kad bi mi to netko rekao, a govorili su često, kao da i oni nisu bili u “tim” godinama, i što s tim?! – Prvo i osnovno pravilo: svoje sitne razmirice ostaviti ispred studija. U studiju rade samo pravi profesionalci.

– Pravi profesionalci... – ponovila sam nekoliko puta u sebi...

– Dakle, ili ćemo raditi profesionalno ili emisije neće biti !

– Ili emisije neće biti... – to sam ponovila više puta u sebi. Ipak mi je bilo stalo. Jako mi je bilo stalo. Na neki sam se način i zaljubila u radio. Možda je to za razliku od svih mojih simpatija prava ljubav. Jednostavno, više nisam ni mogla zamisliti nedjelju bez “Paštetice”.

Marta

Slušala sam. Naravno da sam slušala. To nisam mogla propustiti. Cijelu noć nisam oka sklopila. Zanimalo me što će se dogoditi. Hoće li ići ili neće. Tko će je voditi. Našu emisiju?!

I onda, kao da se ništa nije dogodilo upadne neka faca. Kao nas dvije smo bolesne. Pa i jesmo bolesne. Čini mi se da je sve oko nas bolesno, pa kako se onda i nas dvije ne bismo zarazile. Slušala sam je i čudno se osjećala. Mama i tata su se pravili kao da im nije stalo. Koga zavaravaju? Naravno da im je stalo. Ne bi se tako ponašali da im nije stalo. A taj Lucijan, taj koji nas je zamijenio... Ne znam. Ispočetka mi je malo bilo drago što mu ne ide, ali kasnije sam se nekako bojala kako će sve to ispasti. Hoće li sve završiti, jer ipak, već su prošle dvije godine i osim ovih posljednjih gluposti koje smo Ba i ja radile nikad se ništa nije tako strašno dogodilo. Imale smo i mi blokade, osobito na početku, ali Žac je to sve kužio na vrijeme i uvijek nam pomagao. Ah, Žac. Ne mogu ga zaboraviti. Kad samo pomislim na njega totalno pošašavam. Pa i jesam šašava. Uvijek pred sebe stavljam nemoguće stvari. Neostvarive. Sto posto neostvarive i onda mučim samu sebe. Iskreno, u nedjelju sam mislila da je sve gotovo. Da više nikad neću sjesti pred mikrofon i staviti one velike, mekane slušalice na uši. Tek sam tada osjetila koliko mi se to sviđa i kako je neopisivo lijep osjećaj kad te toliko uši sluša. Za razliku od doma. Doma me nitko ne sluša. Ili se pravi da ne čuje. To sam, uostalom, već pričala. Ili mi se čini. Zato nije bilo veće sreće kad je zazvonio telefon i kad mi je mama povikala:

– Marta, za tebe! – zgrabila sam ga stišćući šaku i ponaoljavajući u sebi: “samo neka je netko s radija, samo neka je s radija...”

– Ja sam. Željka – bila sam teško razočarana. Željka je nazvala da me pita moramo li iz povijesti riješiti i neke radne listiće. Povijest!? Gdje sam ja i povijest tada bila?! Mene je zanimala sadašnjost.

– Nisi slušala “Pašteticu”?

– Ne, zašto?

– Pa... – i onda sam shvatila da nisu baš svi moji iz razreda vjerni obožavatelji. Dobro, to mi je i prije bilo jasno, ali čovjek se uvijek nada. A Željka ionako nikad ne sluša radio. Ona ima malog brata i još manju sestru i oni non-stop bulje u televiziju. A mi smo ipak na radiju.

– Ne moramo – odgovorila sam joj hladno.

– Super! Vidimo se u školi, bok!

– Bok!

Od kraja emisije je prošlo pedeset minuta. Brojila sam minute. Sekunde. Pokušavala pisati zadaću. Nalakirala sam nokte. Pojma nemam zašto. Nikad to ne radim i kad sam mamu tražila bijeli lak pogledala me u čudu.

– Nešto nije u redu? – upitala me onako usput.

– Ma ne, sve je u redu. Došlo mi je da si nalakiram nokte, eto tako – nije se znalo tko tu koga zavarava. Na mami se vidjelo da je smrtno povrijeđena. Pa što, što si je ona mislila. Da će ukinuti sve zbog nas. Cijeli program. Svijet. Da će na ulice izići demonstranti s natpisima: “Vratite nam Martu i Barbaru”. Puste sanje.

Lak na noktima mi se još nije osušio, kad je opet pozvonio telefon. Javila se opet mama i opet je rekla što je u meni proizvelo ponovno struju nade:

– Marta, opet je za tebe!

– Danko je – prosiktao je kao što to obično radi. Kao da se podrazumijeva da je na telefonu on. Da nitko drugi ne može biti. Mrzim kad je pun sebe, a on je uvijek pun. I zašto me uopće zove.

– Reci – pokušavala sam mu dati do znanja da me uopće ne veseli njegov poziv i mislim da sam uspjela, jer je pitao:

– Što, ti se nešto ljutiš na mene?

– Ja? Ne. Reci!

– Pa zovem te kako smo se dogovorili – i onda sam se tek sjetila da sam nešto dogovarala oko kina. Bilo je to u vrijeme kad sam htjela Ba učiniti ljubomornom. Sad mi se činilo kao da je to bilo u dalekoj prošlosti, a prošla su samo dva dana.

– Čuj, ja sam ti bolesna?

– Da? – nije se činilo da je povjerovao.

– Bolesna sam. Evo, danas nisam bila ni na radiju.

– Nisam slušao.

– Dobro. Al' toliko da znaš – na trenutak sam se pitala tko nas uopće sluša. Osjećala sam da ću poludjeti ako još netko nazove iz razreda i ako još netko veli da nije slušao. Poludjeti.

– Dobro, onda ništa – Danko je spustio slušalicu bez pozdrava kao i obično. On se pali na mene iako ja zapravo ne vidim normalan razlog. S druge strane, Ba je totalno zacopana u njega, a on je ne šljivi ni pola posto. To je tako u životu. I naravno, ja sam se tu lijepo uvalila kad sam ga zezala s tim kinom. Baš sam se uvalila. Sad će me opsjedati kao Mirnu kojoj je jedina zanimacija zavoditi klince, a zapravo se pali na ozbiljnijake. Doduše, ni ja nisam daleko od toga. Mirna sad fura s facom od sedamnaest godina. Nisam to mogla shvatiti sve dok se nisam zakvačila za tog Žaca. A on nema sedamnaest. Njemu je već dvadeset!! Ali Mirna nas ostale cure smatra zaostanima. To mi se kod nje ne sviđa, za nju su svi klinci. Ja ne znam zašto odmah nije upisala faks, a po ocjenama se baš i ne bi reklo da je puno zrelija od nas.

Otišla sam u sobu i legla na krevet. Uzela sam dnevnik i zapisala datum. Počela sam s rečenicom: "Voljela bih da se današnji dan nikada nije ni dogodio...", a onda se opet čulo iz dnevne sobe:

– Marta! Telefon! – nikad ne gubim nadu. Potrčala sam, zgrabila slušalicu i zadihano rekla:

– Halo!

– Marta?

– Ja sam – prepoznala sam glas svoje urednice. O, kako je lijepo zvučao.

– Marta! Možeš li doći do nas? – da se sreća može mjeriti u kilogramima i da me je netko u tom trenutku izvoagao, bila bih zacijelo dvostruko teža.

MISLIM DA TO NIJE BILA LOŠA IDEJA...

Mislim da to nije bila loša ideja, to da se uvede dječak voditelj. Iako sam imala podosta problema s nećakom, pristao je. Uostalom, bila je riječ o sasvim pristojnom honoraru. Još smo se dogovorili i da će povremeno snimati reklame.

– Dosta je narudžbi u kojima traže dječje glasove – rekla sam i malo ga uvrijedila, jer on je bio u to vrijeme najmanje sklon priznati da je dijete. I izgledao je nekako napola dijete, napola odrastao. Kombinirao je odjeću svih stilova. Ne znam. Valjda ja ne pratim modu, ali to je bilo nešto strašno. Hlače deset brojeva prevelike, nekakva ogromna majica i preko nje majica kratkih rukava. Naravno, isto tako velika. Sve je bilo na njemu veliko, ali on je ipak još uvijek bio mali. I to što sam ga morala zvati Luc. To je bilo posebno smiješno. Posljednji put kad sam bila kod sestre bio je još pravo dijete. Veselio se lego kockama, a sad...

- *Da, kad se tako rijetko vidimo.*
- *Znaš da radim – odgovorila sam Nini.*
- *Pa, radimo svi, ne? – bila je u pravu.*
- *Znam, znam... – rekla sam sjetivši se još i njenog noćnog učenja. A uz sve to bila je i samohrana majka. Sve je obavila u roku, udala se, završila fakultet, ali je jednu činjenicu previdjela: u brzini se događaju greške. S Hrvojem je pogriješila. Bila je to obična školska ljubav koja se rasplinula tek što se Lucijan rodio. Nina je ostala sama i razočarana. Vjerujem da je to što je upisala dalje fakultet zapravo bijeg iz stvarnosti. Još da radi u struci, shvatila bih, ali ovako... Sasvim sam sigurna da bi se to i meni dogodilo. S Mladenom. Ja ipak nisam toliko srljala, ali kad se sve zbroji, obje nismo imale sreće u ljubavi.*
- *Dobro onda, Luc, vidimo se iduće nedjelje u devet sati. Kao danas. O.K.?*
- *Kad teta veli onda je to zakon – glupirao se, a zapravo mu je bilo neugodno zbog onog zamuckivanja na početku. Bio je uhvaćen u nesigurnosti, a toliko se htio prikazati sigurnim. Obično je to tako. Svaki dan su maškare. Uvijek lijepimo masku onoga što želimo umjesto da živimo ono što možemo.*
- *Čujemo se još preko tjedna – dobacila mi je Nina. I inače smo našu blisku rodbinsku vezu održavale putem telefona. Jednom godišnje otišle bismo roditeljima za Božić, ali ove godine sam i to preskočila. Radi posla. Na radiju je uvijek ludnica za blagdane. Rade se specijalne emisije, snima se brdo reklama, čestitaka... Pomalo mi je bilo i drago, jer su me već istinski počela ljutiti ona pitanja: “pa, kad ćeš se ti već jednom udati?, pa, je l' nisi još našla pravog?, pa, zar ti nitko nije dovoljno dobar, ne biraš li previše?”. Sva je sreća da tu svoju posljednju vezu s Mladenom nisam stavljala na velika zvona. Najgore od svega bilo bi da sam se s njim pojavila kod staraca, a onda puf. Bolje je ovako. Tiho. Opet sama i zapravo bezbrižno. Otkad se dogodilo to s Jasnom i Mladenom osjećam se doista bezbrižno. Baš bih to tako nazvala. Bez krivnje, bez tereta. Ostala sam bez dečka i bez prijateljice, a zapravo se osjećam kao da sam nešto dobila. Stvarno su putevi duše čudni.*
- *A one male? – sestra me je upitala na rastanku, baš kad mi je s leđa prilazio Boris. Vidjela sam da je pogledala preko mene, jer Boris je bio visok čovjek. Koliko visok toliko i mršav. Tip košarkaša koji je ustvari cijelo djetinjstvo i mladost igrao odbojku.*
- *A to ćemo još vidjeti – rekla sam, pozdravila je mahnuvši rukom njoj i Lucijanu i okrenula se.*
- *Što ćemo još vidjeti? – tajanstveno me upitao Boris. Oči su mu se smješkale kao u nekom jeftinom ljubiću.*
- *To oko Barbare i Marte, znaš.*
- *Znam. Dođi u tri u moju sobu – rekao je i produžio, a ja sam ne znam zašto iz te rečenice u glavi učinila pjesmicu, nešto kao “dođi u tri u moju sobu, imat ćemo tulum, bit će ludo znaj, dođi u tri u moju sobu, dođi, daj...” Stvarno djetinjasto. A onda sam pomislila kako bi mi dobro došlo da malo sredim kosu...*

RATOV I ZVIJEZDA

Epizoda 7

- Dobro jutro svim muškim i ženskim klincima – krenula je Barbara.
- Ne bi bilo bolje reći prvo ženskim?! Meni su ženske uvijek na prvom mjestu – Lucijan je ovaj puta ušao u emisiju bez trunke treme. Barem je tako izgledalo. Ili se samo pravio važan pred curama?
- Pardon, idemo onda još jednom... – Barbara je počela prihvativši savjet.
- Dobro jutro svim ženskim i muškim klincima – dovršila je ispravak Marta.
- O.K. Da se mene pita ja bih pozdravio samo ženske – nije se dao smesti Lucijan.
- Hajde, onda ti pozdravi posebno – Marta mu je ubacila onaj svoj ukočen pogled. Baš onakav koji bi prethodio prepucavanju s Barbarom.
- Bok cure! – kratko je rekao Lucijan, a Žac je pustio pjesmicu.
- Jesi ti normalan!? – uzviknula je Marta! – Moraš se pridržavati papira, zapravo ovog na papiru ili će nam iscuriti vrijeme. U pola jedanaest nam upada gost.
- Misliš gošća?
- Dobro ženska. Ženska koja piše. Je li tako dobro? – Marta je bila pomalo izivcirana. Sasvim je zaboravila da je i Barbara u studiju.
- Lucijan... – krenula je Barbara.
- Zovi me Luc, na Lucijan ne reagiram.
- Opa! – javila se Marta.
- Čitaj što ti piše! – Barbara je djelovala strogo, a Žac je mahnuo rukom da su vani.
- Danas ćemo vas zabavljati ovim redom... – počeo je Lucijan.
- Nedjeljna torta punjena je...
- Čekaj Marta, o kakvoj je torti riječ?!... Pa ovo je pašteta! – rekao je to Lucijan tako što je posebno naglasio ovo šteta.
- Dobro, ja sam čula da je i torta punjena paštetom sasvim ukusna – Barbara je prihvatila igru.
- To bih volio probati. Barbara, hoćeš li mi je, molim te, poslije emisije napraviti. Molim te! – Lucijan je djelovao kao da je cijeli život za mikrofonom. Barbara i Marta su bile malo uvrijeđene, no ipak ne toliko koliko njihove mame kad su čule da emisija od sada ide s tri voditelja. Barbarina mama je rekla da to više neće biti ista ona emisija, no glavni ju je lijepo poklopio rekavši da to od nas više nitko i ne želi, jer su stvari ionako izmakle kontroli. Martina mama je sve vrijeme šutjela i samo je na kraju pitala koliko godina ima Lucijan. Kao da je to strašno važno. Pa neće valjda imati sto. Ipak im je bilo drago što zbog

onog neopravdanog izostanka nitko nije dizao paniku i što sve ide dalje. Njihove su cure nedjeljom opet bile zvijezde.

- U današnjoj ćemo emisiji lijepo pozdraviti našu slavnu dječju književnicu A.A.! - rekla je Marta, a Lucijan je skinuo slušalice i dodao kako bi on odmah mijenjao takvo prezime da je kojim slučajem njegovo, jer mu to zvuči tako dosadno, na što mu je Marta pokazala mimikom da se sve čuje i da prestane zvocati između najava. Bilo je očito da se Martina odrješitost duboko dojmila Lucijana, i on je do kraja emisije bio pristojan. Naravno, još je na nekoliko mjesta uskakao s duhovitostima, ali to je bilo sasvim zgodno.

- A sada naša nedjeljna top lista. Slušajte i uživajte! - povikala je Barbara i Žac je pustio prvu stvar. Svi su skinuli slušalice.

- Nije to malo prenormalno? - upitao je Lucijan.

- Što je prenormalno? - zaskočila ga je Marta.

- Pa te vaše najave. Zapravo, sve to što piše na papirima. Je l' to vi same pišete ili? - Marta i Barbara su se međusobno tajanstveno pogledale.

- Da. Pišemo same - zaškripala je ljutito Marta. - Nešto nije u redu?

- Mislim da bi moglo sve biti malo modernije. Nismo baš toliki klinci - zaključio je Lucijan gledajući u Barbaru. Barbara je klimala glavom u znak odobravanja.

- A što ti imaš protiv najava? - Marta zapita Barbaru.

- Ja? - čudila se Barbara dodirujući se kažiprstom po prsima.

- Da ti? Cijelo vrijeme si na njegovoj strani, a vidiš da se preserava.

- Marta? - uskočio je Lucijan.

- Da - hladno mu odvrati Marta.

- A što ti je to na nosu? - smijuljeći se vrtio je očima Lucijan pokazujući Barbari Martin prištić koji je izrastao točno nasred nosa.

- Idioti! - izjurila je Marta iz studija, a Žac je njihao glavom istovremeno dajući do znanja da moraju ići van. Moraju.

NISAM JE TAKO ZAMIŠLJALA...

Nisam je tako zamišljala. Sjedila je u radijskoj sobici, pušila jednu za drugom. Uspjela je popušiti četiri cigarete. Kosa joj je bila... Oh, ni moja nije bila bolja, al' na drugima se to već ljepše može kritizirati. Izgledala je iscijeđeno. Možda od silnog pisanja. Čak sam i ja uspjela pročitati njene prve radove. Negdje na početku faksa. Bila je starija od mene kojih desetak godina. Negdje blizu četrdesete. Pomislila sam da je mogla oprati kosu, ali opet, tko zna zbog čega to nije učinila. Svatko ima svoje razloge. Kroz glavu su mi prošle rijeke gostiju, ne samo za "Pašteticu" već i za druge emisije. Od političara, pjevača, glumaca, književnika, običnih domaćica. Bilo je tu svakakvih iznenađenja. I pozitivnih i negativnih. U većini slučajeva kad bih prvi puta nekoga ugledala, ta slika se nikako nije poklapala sa slikom koju sam zamišljala. Uostalom, tako je bilo i s Borisom. Nekad, kad još nije bio glavni urednik, vodio je neku emisiju o sportu. Rado sam je slušala bez obzira što nisam baš bila sportski tip, ali puštala se sjajna glazba. Zamišljala sam voditelja kao nekog grubijana. Njegov dubok glas navodio me je na pomisao da je debeo i zdepast, nizak i neuredan. No, kad sam ga prvi puta vidjela onako "uživo" ostala sam bez teksta. Po tome sudim kako je jako teško povezati glas i stas, jako teško. Dobro, ima slučajeva kad i pogodim, onako otprilike, no generalno to bi se mogla nazvati vizualna zabluda.

Gospođa književnica je gasila četvrtu cigaretu. Popila je kavu, zavrtjela šalicom i poklopila je na stol:

– Gatate? – upitala me.

– Ne – bila sam zbunjena.

– Vidite, ja gatam, i molim vas da ne dirate šalicu. Poslije ću pogledati...

– Želite li još nešto popiti, možda sok?

– Ne. Kad ćemo već? – upitala je duboko uzdahnuvši kao da sto godina nije spavala.

– Umorni ste?

– Vječno – odgovorila je praznim glasom.

– Pisali ste?

– I to – mora se priznati da je nisam tako zamišljala.

– Dobro, al' rekli ste jednom prilikom da vam je pisanje najljepši odmor? – ne znam ni sama zašto sam krenula u tom smjeru, ali sjetila sam se stvarno jednog razgovora s njom u jednim ženskim novinama čijeg se imena više ne mogu sjetiti. Ali sjećam se da je to izjavila i da mi se to urezalo u pamćenje.

– Ma da – rekla je hladno. – Možete si misliti. Baš se odmaram kad pišem! I vi u sve vjerujete. Pa odrasli smo, ne? – ostala sam ukočena. Palila je petu cigaretu. Malo sam se i pribojavala njenog nastupa. Nije mi bila potpuno čista, ako znate što mislim reći. Šutjele smo neko vrijeme, a onda sam je opet pitala, iz čiste neugodnosti:

– Stvarno ne želite sok?

– Gospođice, zar ja vama stvarno djelujem kao osoba koja pije sok? – opet je nastala mučna tišina.

– Ja... – krenula sam zamuckujući kao Lucijan prvi put.

– Budimo iskreni. Ja sam stara, ružna, neuredna alkoholičarka koju je ostavio muž, koja povremeno piše za djecu, jer je toliko glupa da ne može više ništa pošteno napisati za odrasle i kojoj bi sad dobro došlo nešto alkoholno da smiri ruke – i stvarno, pogledala sam njene ruke. Tresle su se.

– Pa... – nastavila sam s mucanjem i čvrsto si obećala da ću sljedeći put kad budem čekala s gostom samo šutjeti. Samo šutjeti.

– Recite mi, vi stvarno niste čuli da ja pijem? – činila se iskreno začuđenom.

– Ne – kratko sam odgovorila.

– Pa gdje vi, draga gospođice, živite?! A ja sam mislila da to svi znaju – i onda se počela smijati, onako kiselu, onako kad se smiješ, a zapravo bi plakao.

– Na stranu to, ali vi stvarno lijepo pišete... – pokušavala sam smiriti situaciju pogledavši na sat. Bilo je vrijeme.

– Čudim se što ste me uopće pozvali u tu emisiju, kako ste ono rekli da se zove?

– Paštetica.

– Čudno ime – tu je ugasila petu. – Čudim se, jer mene više nitko ne zove. Znao da sam se prošli puta srušila na televiziji – postalo mi je pomalo mučno i od straha da se slično ne ponovi i od razgovora. Odvela sam je djeci.

– Marta! Što je bilo? – Marta je sjedila u hodniku.

– Nije mi dobro.

– Idi popi sok, pa se vrati, dobro? – dok sam književnici Ani pokazivala gdje treba ući, lijevim sam krajičkom oka ugledala Borisa s Gogom. Što mu opet radi žena na radiju?!

Marta

Glupan jedan šašavi! Takvi su svi! Baš svi! A ona! Krasna mi je to prijateljica. Najradije bih puknula od bijesa. Imam osjećaj da ću povratiti od toga kako mu se upucava. Lucijan! Luc. Super! Što si on zamišlja?! Da je glavna zvijezda! Pa što onda ako imam prišt nasred nosa? Kao da je on bez prišteva. Mogao si je i kosu oprati. Kao da je sin one A.A. Ženska je književnica. Skoro nas nitko nije zvao. Nju nitko nije ništa htio pitati. Normalno, tko bi pitao nešto nekog tko piše knjige pod naslovom "Zlatni prstići male ježice". Dajte, molim vas. Kome ona prodaje fore?! Dobro, možda je to zanimljivo za bebe, ali mi nismo emisija za bebe. Urednica bi to trebala znati. Kad sam ja predložila da pozove onog pjevača, rekla je da je dosta pjevača i da trebamo malo miješati goste. E, pa sad ima čušpajz. Najgroznije je od svega kad je gost potpuno nezanimljiv slušateljima. A to se dobro vidi po pozivima. Da nije nazvala moja mama i Barbarina mama bilo bi stvarno očajno. Samo, bojim se da njihove glasove već svi kuže, a to nam dođe kao neka totalno glupa varijanta. I to kad Žac zove preko puta pa pita ona glupa pitanja. Pita on žensku kad je počela pisati umjesto da je pita kad je počela piti. Ljudi moji da ste vidjeli kako su joj se ruke tresle. Isti stric Matko. I njemu se tresu ruke. Ne može držati čašu. Mislim, bolje da je ne drži, al' da je i čaša puna mlijeka ne bi izdržala mirno u njegovim rukama. Alkosica. I urednica nam takvu uvali! Kao da nema boljih pisaca. Ne moraju biti za djecu. Ja već čitam i one stvari za odrasle. Ili barem poluodrasle. Bajke me uopće ne zanimaju. Njih mi svaki dan uvaljuje mama. Koga uopće još zanimaju bajke? Svašta! Pokajala sam se što sam izjurila van. Znam da to nije u redu. Ne bih se smjela dati isprovocirati. Tko je on? Same smo si krive što je tu. Da smo bile pametnije ne bi dale da nam se neko uvaljuje u nešto što je naše. Ovako... A Ba je stvarno što se dečki tiče glupa. Mislim, to i ona veli meni radi Žaca, ali pogledajmo stvari realno. I moja i njezina mama mlađe su od svojih muževa nekih desetak godina. I što je onda glupo u tome da mi se sviđa baš Žac. Uostalom, Žac je slobodan i ja se mogu nadati, a Ba? Svi dečki naših godina su totalno prolupali. Neozbiljni. Furaju se na nešto, a ne znaju na što. Pojma nemaju o životu, a još manje znaju kako se dopasti curama. Meni se nikad nitko iz razreda nije dopao. Ozbiljno. Ba ne vjeruje u to. Sama si je kriva.

RATOVİ ZVIJEZDA

Epizoda 8

Žac je dignuo ruku. Klinci su bili vani. Njihovi glasovi izvirivali su iz mnogih radioaparata, slušale su ih tisuće drugih klinaca, uključujući i mnoge roditelje, pa i bake, dje-dove...

- I kao što smo rekli, naša današnja gošća poznata je književnica za djecu A.A. Njezine bajke ste sigurno čitali... - prva je počela Marta.

- Za lektiru, bljak! - Lucijan se uopće nije pridržavao papira. A kako je bio svjež u poslu, cijeli je tekst još uvijek bio prepušten Marti i Barbari. Planirano je da tek u trećoj ili četvrtoj emisiji njih troje zajedno pripremaju emisiju.

- Dakle, s nama je A.A.! - Žac je pustio snimku pljeska.

- Dobar dan - rekla je Barbara.

- Dobar dan - ponovila je Marta.

- Zašto vi uopće pišete? - Lucijan je to upitao kao da je pisanje zadnji posao koji bi čovjek trebao izabrati.

- Ne znam ništa drugo raditi - odgovorila je gošća.

- A kako ste počeli pisati baš za djecu? - upitala je Barbara.

- Nisam imala svoje djece, pa mi se to učinilo dobrom utjehom - polužalosnim je glasom rekla A.

- A zašto niste imali djece? - upitao je Lucijan.

- Duga je to priča - onaj polužalosni glas se pretvorio u žalosni. Urednica je Lucijanu davala znak iz režije da krene na vedrije. Zapravo, kreveljila se, smatrajući da će shvatiti na što misli. Ili barem njih dvije.

- Ispričajte nam je - Lucijan pak svoju tetu i urednicu nije ni pogledao već je krenuo po svom. Marina se u trenutku pokajala što ga je zamolila da sudjeluje u svemu ovome. Bio je drzak, svojeglav i neposlušan. Jednom riječju nepredvidljiv. A samo joj je još to trebalo. Komplikacije, problemi i slične stvari. No, A. je krenula:

- Kad sam bila jako mala, bilo nas je puno u kući. Imala sam sedmero braće i sestara. Sve jedan drugom do uha. Bilo je dana kada nismo imali što za jesti...

- Ni čokolade? - upitao je Lucijan i prevršio svaku mjeru. Marina ga je oštrim pokretom ruke pozvala da izađe. I opet je nije gledao.

- Ni čokolade, mladi čovječe. Ni čokolade. Bili smo gladni, jadni i život nam je bio jako težak. Osobito majci i ocu. Jedne sam noći prisluškiivala majčin i očev razgovor. Majka je rekla tati kako bi bilo bolje da nikada nije rađala. Tata se naljutio, ali je majka dodala ka-

ko joj je teško gledati svu tu sirotinju. Rekla je još da je nerazumno imati puno djece i nemati priliku bilo što im pružiti...

- I onda je priča krenula kao u Ivici i Marici? - Lucijan nije mogao šutjeti. Barbara se smijula, a Marta je okretala glavom kao da je tu sasvim slučajno i kao da sve to s njom nema nikakve veze.

- Pa nije bilo baš tako, ali ja sam te riječi dobro zapamtila i kad mi je god kasnije palo na pamet kako bi lijepo bilo imati svoje dijete, prilike mi nisu to dopuštale. Ta djeco, od pisanja se ne živi. Živi se za pisanje!

- Imamo poziv! - rekla je Barbara. Učinilo joj se da Žac diže ruku, no samo je popravljao kosu.

- Pardon, nemamo... Oprostite, nastavite...

- I tako, vrijeme je prolazilo i ja nisam bila spremna... A sad je kasno.

- Niste se udavali? - upitala je Marta.

- Jesam. Ali, molim vas lijepo, ja bih radije o svojim knjigama... - sad su Marta i Barbara počele kopati po papirima tražeći naslove spisateljičinih knjiga. Svi su oni, do jednog bili jako komplicirani, teško pamtljivi. A što je još gore, A. je pisala knjige za manju djecu. Prvo i osnovno novinarsko pravilo pri svakom razgovoru, a ono glasi: upoznaj sugovornika, samo je na pola bilo ispoštovano.

- Ah, da knjige... - krenula je Barbara.

Barbara

Kad bi me netko pitao kako sam se osjećala poslije današnje emisije mogla bih sve svesti na riječ: izgužvano. S jedne strane imala sam dobru volju izgaditi sve s Martom, a s druge strane je upao taj Lucijan. Osjećala sam se kao voćna salata. Šlag na tu salatu bila je ta gospođa koja piše knjige. Knjige koje nikoga ne zanimaju, a najmanje nas. A nije da ne čitamo, čitamo, samo nešto drugo. Nešto sasvim drugo. Jasno mi je u čemu je problem. U novcu! Sama sam se uovjerila. Oni koji pišu knjige koje mi čitamo obično naplaćuju svoje nastupe, a direktor radija za to neće ni čuti. On smatra da svakom može služiti na čast gostovati na radiju, pa se tako podrazumijeva i u našoj emisiji. Pjevači i pjevačice jedva čekaju da nam dođu, al' zamislite to kod tih pisaca, to je stvarno meni glupo. Da ja pišem baš bi mi bilo drago da me netko pozove. Zato i znam da ova jandica danas nije dobila ništa. I kad bolje razmislim pokvarila nam je emisiju. Da nije bilo Lucijana nitko nas ne bi ni zvao. Pa normalno, i ja bih htjela znati u koji razred ide, koliko kila ima i ostalo. Sad sam sve doznala. Stvarno je sladak, ali čini mi se da se i on zabaljio u Martu. A ni Marti nije svejedno. Ne mogu se tu prevariti. Kužim je u dušu. Čudno mi je samo to kako se mogla tako naglo ohladiti od Žaca. Ili sam se skroz prevarila. Ništa mi više nije jasno.

Što se tiče tih sastanaka koje ćemo imati poslije svake emisije, mislim, nije ni loša ideja. Danas je prvo govorila Marina. I dobro je govorila. Ipak, mislim da je malo previše prigovarala Lucijanu. Uostalom, da nije bilo njega umrli bi svi od dosade. Smeta me što glavni sve svodi na šalu, jer ipak mislim da je to ozbiljni posao. S jedne strane govori da moramo biti profesionalci, a onda se samo smijulji i pravi duhovit. A uopće nije. Meni se čini da se samo pravi pred Marinom. Ja sam sigurna da mu se ona sviđa. Dvaput ju je pogledao onako ispod oka, a ona je skrenula pogled. Ista stvar je kod mene i Danka. Danko!? Mislim da Lucijana i Danka ne mogu uspoređivati. Lucijan je sto posto fenomenalniji od njega. Ali, sve je uzalud. Nemam šanse. Svi se lijepe za Martu. A opet, ja ne želim biti poput nje. Ne sviđa mi se njeno durenje. Uvijek joj nešto nije po volji. I kakav bi to

frajer bio u kojeg bi se ona zagledala. Prošli mi je mjesec rekla da će čak umrijeti zbog Žaca, al da to nikome ne velim. Pa i kome bi takvu glupost rekla. Žac ima dvadeset godina. Što si ona umišlja? I ona i ja ćemo u šestom napuniti tek četrnaest. Dobro, ona to računa prema svojim. Kao mama joj je mlađa od tate deset godina, pa po njoj Žac ispada mlad. No, ja mislim da je to sasvim krivo. Mislim, Žac je ipak ozbiljan, onako za pravo. I onda ko za ludo uleti ta priča i opet ispadnem ja kriva. Stvarno ne znam kako je to došlo do Žaca i da je prava prijateljica barem bi me slušala.

Hvala Bogu što nam sljedeće nedjelje gostuje Z.M. Nju barem želim toliko toga pitati. Iako će moja mama poludjeti kad čuje, ipak ja sam sretna. I ja bih jednog dana htjela postati prava novinarka. Pročitala sam danas svoj horoskop iako baš i ne vjerujem u te stvari. Ali lijepo mi piše da mi na poslu počinje dobro razdoblje. I ja to osjećam. A što se ljubavi tiče tu uvijek pišu kojekakve gluposti. To mi se nikad ne dogodi. Ni ono ružno ni ono lijepo. Obično se ja ne sviđam onima koji se meni sviđaju i obratno. Definitivno nemam sreće u ljubavi.

NIKAD NE BIH POMISLILA...

Nikad ne bih pomislila da se to može dogoditi. Kad sam upitala Borisa:

– Ima li to, Boris, veze sa mnom?

– Ni govora! – bio je odrješit i skinuo mi je kamen sa srca. – To jednostavno više ne ide i gotovo – na trenutak sam se poveselila vijesti, a onda sam sama sebe ukorila. Zašto me razveselila tuđa nesreća?! Jer, raspad braka i jest nesreća. Barem sam to ja tako doživljavala, ja koja nikada nisam ni bila u braku.

– Možda se još nađete – rekla sam, jer sam osjećala da moram presjeći tu šutnju.

– Gdje?! – podviknuo je Boris i ponudio me pićem. – Htio bih s tobom ozbiljno razgovarati.

– Reci – cijenila sam Borisa i kao urednika i kao čovjeka, no smetala su me te njegove nagle promjene raspoloženja. Do maloprije se smijuljio, dobro, možda i radi klinaca, a sada je smrtno ozbiljan. Tek negdje daleko u podsvijesti plivali su tračevi o njegovim ljubavnim aferama, ali ja sam ih odbacivala kao prolupale lonce.

– Iskoristit ću godišnji.

– Dobro.

– Neće me biti dvadesetak dana. Moram se od svega odmoriti. Umoran sam.

– Dobro – nisam znala što drugo da dometnem.

– I prije si me dobro mijenjala, no s obzirom da je sad riječ o malo duljem razdoblju najbolje ti je da se preseliš u moju sobu. Tu su svi papiri, a ako je nešto specijalno hitno uvijek me možeš nazvati na mobitel. I molim te, potpiši mi ovo, da poslije ne zaboraviš! – kao hipnotizirana uzela sam olovku i potpisala nešto što nisam ni pogledala. Tek sam se sekundu dvije zapitala, onako u sebi, što sam zapravo potpisala, ali Boris me tako milo gledao da sam prešla preko toga kao da se ništa nije dogodilo.

– Putuješ negdje? – ugrizla sam se za jezik zbog pitanja. Otkud mi toliki bezobrazluk da ga to pitam.

– Da – odgovorio je kratko. – Idem promijeniti zrak – u tom sam trenutku poželjela znati točno ime mjesta u koje putuje, vrijeme kad će krenuti, gdje će spavati, što jesti. Zašto?! Već mi je sada nedostajao. Možda je to samo navika, ta većinu dana provodim na poslu. Samo navika?!

– I pazi mi na cure. Baš si zapaprila s tim malim – mislio je na Lucijana. Jasno, s njim je “Paštetica” dobila na dinamici, ali klinac je stvarno bio nepredvidljiv. S jedne strane nisam mu mogla baš puno prigovarati, jer sam ga namoljakala takoreći na silu da u svemu tomu sudjeluje, a s druge strane bila sam mu teta. Ne baš najbolja, ali teta. Nije me mogao sasvim ozbiljno shvaćati. Ili sam barem tako osjećala.

Ustala sam i krenula prema vratima. Boris je također ustao i krenuo prema meni. Bilo je nešto u zraku osim njegove ruke koja me je blago dodirnula po ramenu. Osjetila sam struju, žmarce... A onda, u trenutku kad sam se već najmanje nadala, približio je svoje lice mojem. Poljubio me. U obraz. Kao kćer, kao majku, kao sestru. Poželjela sam nešto više, ali i ovo je bilo dovoljno da završim na sedmom nebu. Dok sam tako lebdjela prenula me njegova riječ:

– Dogovoreno? – rekao je pridržavajući kvaku.

– Dogovoreno – rekla sam okrenuši glavu, jer nisam više mogla izdržati njegov pogled. Ponašao se kao da se ništa nije dogodilo, kao da je to stvarno bio običan, mali suradnički poljubac. Kakav je to poljubac kad si od njega sav izvoan sebe. Još sam se dugo tražila.

– Ej! – doviknuo je kad sam već bila na hodniku.

– Da?

– Dobro ti stoji ova frizura. – Tko kaže da ljudska bića ne mogu letjeti? Letjela sam cijeli taj dan. Zapravo, hodala sam po zraku. Osjećala sam srce kako mi kuca od pete do glave. Jasno je, morala sam si priznati: volim ga!

Lucijan

Totalno sam se izblamirao. Sve budale su me slušale. Mislim, oni samo briju oko te topliste, a klinke su totalno aut. Čovječe, koje one stvari slušaju. Ne mogu vjerovati. Totalno su zalupane u te seljake, to je nenormalno. Danas nisam imao volje ići van. Čovječe, stid me. I dosadno mi je već frendovima objašnjavati da nemam ništa s tim.

– U što si se ti upleo, frajeru. Teška bediška – rekao mi je Boc i hraćnuo onako kako to samo Boc može, duboko, sočno i glasno.

– Samo sam na zamjeni.

– Samo na zamjeni. Fenomenalno. A znaš da sam se ja potrudio slušati to sranje. Ma, ful si me razočarao Luc. Ponor brate, bezdan.

– Dobro, kužim. Ali, shvati, ja sam tamo novi, mislim... Dok ne skužim neke stvari. Za sada samo vodim, mislim, kao vodim, kužiš, a poslije...

– Nema poslije. Je l' ti misliš da je ekipa spremna dalje to slušati. Ma zaboravi. Okej, svako ima svoje crne stranice... Čuj, mislim... Jasno ti je da sad kod Zaze nemaš šanse! – rekao je to i pobjedonosno pripalio cigaretu. Gledao sam u njegov repić koji mu je padao niz jaknu. Bio je ružičast i nekako spaljen. Suh. Beživotan. U glavi sam si nacrtao Zazino lice, tijelo, prisjećao se kako se smije, kako govori.

– A gdje si ti jučer? – pitao me za nedjelju.

– Morao sam nešto sa starom napraviti – slagao sam prvo što mi je palo napamet.

– A je l' smo tajanstveni?! – Boc je još jednom pljucnuo, ali sada nježnije. Tek su mi sada na želudac sjele njegove riječi kako nemam šanse kod Zaze. Ali na koji je način to Boc rekao. Kao da se veseli. Moj nesuđeni bubnjar veseli se mom porazu. Barem on veli da je to poraz, iako ja mislim da

iz svega još uvijek mogu izići kao pobjednik. Samo da izbacimo iz te emisije neka sranja i upucamo dobre stvari i sve će biti okej.

– Daj i meni jednu. Nemam – pripalio sam cigaretu, al' kad ti ne ide ne ide ti. U taj čas je naišla moja draga teta. To je nevjerojatno. Ne vidiš nekog sto godina, a onda naletavaš na njega svaki dan.

– Bok Lucijan – čovječe, nije moglo gore. Obratila mi se pred Bocom kao da se obraća kikiću iz prvog razreda.

– Znaš da ti to nije dobro – normalno, mislila je na pljugu koju sam držao između kažiprsta i srednjaka, onako kako se već pljuge drže, ali sam ju pokušavao sakriti iza desne noge.

– Pazi da se ne zapališ! Vidimo se! – O.K., u redu je što je primijetila da me baš nije oduševilo što sam je vidio, ali nije O.K. što mi se obraća kao da sam debil. “Pazi da se ne zapališ!”. Super! Koja spika!?

Popužio sam i zapalio doma. Dečki su me zvali da se navečer vidimo. Obično se to svodilo na dvije tri popušene pljuge, hračkanje po cijelom svijetu i planovima oko našeg benda. Hračkali smo po svima, osobito po starcima. Doduše, ja sam tu bio malo zakinut, jer živim sam sa starom, al' što se hračkanja tiče tu je i stara odradila svoj dio posla. Moj stari je totalno omražen tip. A ja se jednostavno ne mogu pomiriti da je tolika bediška. Dobro, stvarno se rijetko čujem s njim, a još rjeđe vidim, ali ustvari svaki sam se puta s njim osjećao čisto okej. Osim onda kad sam išo popaliti one glupe naočale. Pojma nemam što mi je došlo. I to sa starim.

– Da to više nikad nisi učinio. Da ti nije palo na pamet! – sjedili smo u kafiću trgovačkog centra. Bilo mi je neugodno, ali sam dio krivnje prebacivao i na njega. Baš zbog toga što smo završili u tom šopingu. I sve zbog glupog ručka. Mogli smo lijepo otići na picu i gotovo. Mrzim kupovati, osobito jaja, meso i te stvari. To me podsjeća na djetinjstvo kada me stara svake subote vukla na plac. Imao sam osjećaj da danima plazimo po placu, a onda sam još morao sjediti u njenom kafiću s nekim njenim frendicama. Njenom kafiću, jer ja takav kafić sigurno ne bih izabrao. Stara i ja smo sasvim različiti. To je na granici mogućeg. Možda sam i zamijenjen u bolnici. Tko zna. To me pitanje proganja već dosta godina. Ne nalazim sličnosti ni kod stare ni kod starog. Možda kod starog. Imamo slične nokte. To sam primijetio i svaki puta kad sam s njim provjeravam postoji li ta sličnost još uvijek. Ali sve ostalo, čovječe, to nije za vjerovati.

– A mama veli da ti u tortki “n.n.” ... – mislio sam na njegovo radno mjesto koje stara tako često komentira – kradeš gdje stigneš i nikome ništa! – u tom trenutku stari mi je opalio takvu šamarčinu da su se svi okrenuli prema nama. Šutio sam. Bilo mi je krivo što sam to rekao i kužio sam da stvari ne stoje baš tako. Da sam mogao vratiti bih vrijeme unatrag i nikad to ne bi provuko kroz usta. Nikad poslije toga više nismo komentirali taj propali susret. Usput, one naočale koje sam pokušao popaliti bile su obično smeće.

Barbara

Danko i Petra hodaju!? Ništa mi nije jasno. Možda sam nešto prespavala. Kao Z.M. Trebao je biti gost i prespavao je emisiju. Sad kad je toliko popularan više mu nije stalo do nas. Sjećam se da je bio naš gost negdje na početku, u drugoj ili trećoj emisiji. Tad su samo rijetki znali za njega. Stigao je na radio sat prije emisije i sjeo sa svojom gitarom u novinarsku sobu.

– Vi ste? – upitao ga je Žac, na što se on smrtno uvrijedio. Iako se Žac dosta kuži u glazbu, Z.M. je tada stvarno bio tek na početku.

– Kako ne znaš?! Pa ja sam Z.M. – uzvratilo je on, a Žac je samo klimnuo glavom i odjurio u režiju. U pepeljari mu je ostala upaljena cigareta.

– Žac! – zvala ga je urednica. – Opet misliš zapaliti radio! – Žac se pravio da je ne čuje.

Z.M. je u toj emisiji bio super. Svirao je gitaru uživo i pričao viceve. Smijali smo se svi do suza. Iako je urednica rekla da se emisija pretvorila u neku vicoteku, a i mi smo pola toga preskočile, ipak su nas klinci zvali i hvalili nas. A sad nas je Z.M. prespavao. Jadno. Naravno, sad je on skoro svaki dan na televiziji i što njemu sad znači naša mala "Paštetica". I u vezi s tim profesionalcima o kojima stalno priča glavni. Eto, ja mislim da Z.M. nije pravi profesionalac, jer dogovor je dogovor. Ostavio nas je na cjedilu, pa smo se pola emisije morali snalaziti i izmišljati o čemu uopće pričati. Jasna stvar, taj Lucijan je sve izvukao. Na trenutke mi se činilo da Marta i ja uopće nismo u svemu tome potrebne. U vezi s tim ja sam napravila i nešto što inače ne radim, ali Žac je rekao da nikome neće reći. Naime, zamolila sam ga da mi skinje emisiju na kazetu i tu sam kazetu popodne preslušala. U svojoj sobi. Potiho. Da ne čuje mama, jer ona iz svega radi ludnicu. Slušala sam je i zbrajala koliko se puta Marta i ja uopće čujemo. Rezultat je bio porazan. Ja sam se samo tu i tamo smijuljila i kreveljila, a Martine riječi su se mogle izbrojiti na prste jedne ruke. Sigurna sam da nam je zato urednica i rekla da za sljedeću emisiju moramo napraviti zajednički tekst s obaveznom rezervom, a ona je podrazumijevala sličnu situaciju. Kad gost prespava emisiju ili ga nema iz ne znam kojeg razloga. "Paštetica" traje jedan sat, a od toga je pola sata namijenjeno gošći ili gostu i zamislite onda grozote kad njega nema. Pola sata treba napuniti. Mislim, lako je to komentirati mojim curama u razredu. One sve misle da je to samo tako jednostavno, a nije. Sonja se uvijek rila. Prošle godine sam je pozvala snimati jednu reklamu i pokajala se.

– Sonja, još jednom, ali... – ponavljao je Klas, tehničar koji većinom snima reklame. Zapravo, to oko reklama, to je posebna priča. Ponekad, kad netko naruči dječje glasove onda Ba i ja imamo posla, a ponekad to naprave i odrasli. Izgovore tekst, a onda ih Klas pretvori u dječje tako da ih turbo ubrza. Ima i žalosnih situacija. Prošle godine smo snimali jednu reklamu i trebao nam je turbo bebasti glas. Urednica je rekla tajnici nek dovede svoga sina, ali se odnekud stvorila i direktorova žena sa svojim kikićem. Ispalo je da je tajnica badava vukla maloga, a što je najgore, poslije svega plakali su i ona i mali. Bila je to strašno neugodna situacija, osobito kad je tajničar mali upitao mamu:

– Mama, mene ne trebaju? – poslije tog jasnog slučaja urednica Marina, koja ujedno i producira reklame, odnosno bira glasove i sve čini kako bi snimanje proteklo u redu, izbjegava pozivati tako malu djecu.

– S djecom se sve komplicira – mislim da sam tu rečenicu čula sto puta. I od Marine, i od Klase i od glavnog. Ali nije uvijek tako. Recimo da je to kad sam pozvala Sonju bio sličan slučaj, ali ipak, nije bila riječ o malom djetetu.

– Hajde ti Barbara pozovi neku svoju prijateljicu. Imamo nešto za vas – i ja sam pozvala Sonju, jer ona ima stvarno dobar glas a i uvijek nešto u školi recitira, predstavlja. No, kad je sjela za mikrofona kao da se sasvim izgubila. Glupu rečenicu: "oh, konačno nešto i za nas" ponavljala je valjda tridesetak puta. Sve dok se nije rasplakala. I otišla doma. Onda je Klas hvatao po radiju žensku koja bi mogla to reći. Marta i ja nismo dolazile u obzir jer mi smo u toj reklamama već rekle svoje. Tražio se treći ženski glas. Ko za ludo nikog više nije bilo na radiju, osim M.K. koji je vodio i bio u eteru i nekoliko novinara političke redakcije. Na sreću, Klas je nagovorio tetu čistačicu i ona je rekla famoznu rečenicu i onda ju je on ubrzao i stvarno, tetin glas je uz te tehničke čarolije djelovao kao da izlazi iz usta kakve razmažene djevojčice.

– Samo o tome nikome ni riječi...?! – Klas je upozoravao sve nas koji smo znali za tajnu. Naravno, tipu koji ju je naručio ne bi bilo baš drago da čuje kako mu je reklamu snimila čistačica iako smo na temu čistačica već razgovarali u emisiji sa G. Ja iskreno mislim da je naša čistačica pravi talent

za reklame, ali isto tako mi je jasno da to nije, kako veli glavni, profesionalno. Možda bi i moja mama, uh ne daj Bože, dobro čitala reklame...

Da se vratim stvarnosti. I čudnom životu. Stvarno mi nije jasno je li to hodanje neka fora ili je živa istina. Mislim na Danka i Petru. Cijelo se vrijeme vrti oko Marte i sad, ne stvarno mi nije bilo jasno i zato sam imala ludu želju da zovem Martu i da sve to skupa prokomentiram s njom. Ali s Martom još uvijek nisam na ti, čujemo se samo poslovno. Još uvijek je uvjeren da sam ja ispričala ono za Žaca. Ne bi vjerovali, ali i poslije one svađaonice koju smo tako lijepo zakuhale s našim majčicama, ako i progovorimo koju riječ to se tiče samo posla, odnosno emisije. Prije smo se stalno zvrckale i stalno tračale i išle van, a sada... To mi strašno nedostaje, jer zapravo ja i nemam druge prijateljice. Mislim, takve kakva je bila Marta. Ali, neću ja uvijek proa popuštati. Nek si i ona misli. Uostalom, dosad sam uvijek ja izlazila njoj u susret. Mogla bih i ja biti povrijeđena kad je tako sigurna da sam ja odala tu tajnu. A tko je to provalio za Žaca i kako je saznao ni ja ne znam, ali ne bi me čudilo da se je sama izlanula nekom i da je to do njega došlo tko zna kakvim putevima.

KAKO JE LIJEPO BITI ZALJUBLJEN...

Kako je lijepo biti zaljubljen i nadati se da će ti sljedeći dan donijeti nešto što će taj osjećaj nade, strepnje i ludila nahraniti. Još samo dva dana i Boris je opet tu.

– Gdje si? – upitala sam ga kad mi se javio nakon deset dugih, predugih dana.

– Tamo sam gdje se ne možemo čuti! – značilo je to da je izvan domašaja naše frekvencije. Pretpostavljala sam da je negdje na moru ili sam stvarno čula galebove u pozadini.

– Sve je u redu? – pitao je proenstveno misleći na "Pašeticu", a ja sam se sjetila njegovog poljupca i oblila me takva vrućina da sam duboko uzdahnula.

– U redu je? – upitao me još jednom. Zasigurao je čuo moj uzdah, ali ništa nije rekao. Ništa. A ja sam htjela da nešto veli samo meni, pita samo mene, da preskočimo posao, radio, sve. Da budemo samo on i ja. Ili sam si to umislila. Brzo sam se probudila i da ne ispadnem zaljubljena glupača, ozbiljnim sam glasom odgovorila:

– Sve je pod kontrolom – moj odgovor je potpuno obuhvaćao stvarno stanje stvari, jer sve je doista bilo pod kontrolom, no o stupnju kontrole bi se još dalo pričati. Istina, nije se ništa strašno dogodilo, ali njegova ideja da emisija ide s tri voditelja pretvarala se za mene u pravu noćnu moru. Sve teže i teže sam obuzdavala Lucijana i smišljala načine na koje bih spriječila da on bude glavni. A posljednje dvije emisije su bile zapravo njegov show. Osobito posljednja u koju se naš cijenjeni zijevoč Z.M. nije udostojio doći kako smo se dogovorili. Kako malo treba da se ljudi uobraze. I postanu zvijezde. Samo, zaboravljaju da je nebo osuto takvim zvijezdama poput paučine. Malo, malo pa dođe neka sila i skine je zajedno sa zvijezdama. Al' o tom potom.

– Bok stara! – odmah poslije Mladena nazvao me Cobra i sasuo mi u slušalicu:

– Zvala me Jasna, znaš, i znaš što je htjela, znaš... Htjela je da bude sve po starom... Veli da je to bila jako glupa stvar koju je napravila, al da nije sve ona kriva... Kao krivi smo i mi, zamisli, i ja i ti... Mislim, ne znam kako bih reagirao... Da se vidimo? – najmanje što sam htjela tada je bilo vidjeti se sa Cobrom. Na kraju uvijek sve završi s alkoholom. Iskreno, mislim da Cobra polako, ali sigurno postaje alkoholičar. I što da mu uopće savjetujem? Nisam se ni sama još pomirila s cijelom situacijom. Još bi mi samo trebalo da me Mladen nazove i da mi kaže oprost. Sve moje misli okupirao je Boris. Sve ostalo mi se činilo dalekom i zaboravljenom pričom.

– Ej! – poslije Cobre opet Boris. Tijelom mi je strujila toplina kao da sam se netom priključila na neki aparat za masažu.

– Zaboravio sam te pitati u vezi s onim papirima. Onima što je direktor trebao potpisati. Je l' ih ona odnijela? – mislio je na Ines iz računovodstva.

– Ja sam joj rekla, al' ... – i onda sam se sjetila i onih drugih papira. Koje sam ja potpisala. Što je to ustvari bilo, pitala sam se.

– Onda je valjda odnijela. Dobro. Čujemo se. Oprosti na smetnji! – završio je Boris. Smetnji?! Zar je Moguće da to što struji, struji samo iz mog pravca? Zar je moguće da ništa ne osjeća. Da ne osjeća barem malo od onog što ja osjećam. I kad se to stvarno meni dogodilo? S jedne strane čudesno, a s druge strane tako jadno. Zaljubiti se u kolegu s posla. To samo pokazuje koliko sam ustvari usamljena. Izgleda da mi je posao u životu sve, a to nije pravi život. To nikako ne može biti pravi život.

Još bih ja tako razmišljala da me nije iz zasad pustih snova prekinuo K.K., novinar i pitao bi li mogao napraviti razgovor s malim voditeljima.

– Dapače! Recite kad bi to otprilike bilo, a ja ću kontaktirati njih! – bilo mi je drago, jer svako pojačivanje u novinama i nama povećava slušanost. A to će biti drago i Borisu. Borisu... Borisu... Na trenutke sam se osjećala poput glupe zaljubljene klinke... Onda sam se sjetila i njegove Goge. Još uvijek su u braku. Što ako... Ružne sam misli odlučila zaustaviti obukavši se i izišla sam van. Ionako mi je frižider bio opet prazan. Ali već kad sam bila na vratima, zazvonio mi je mobitel. Tek sam tada shvatila da sam ga ostavila na stolu.

– Marina! – glas mi je zvučao poznato, ali još uvijek nedovoljno znano da ga odmah smjestim u jednu od ladica.

– Z.M. je – bila je to naša pospana zvijezda koja se valjda uplašila da joj više nećemo puštati pjesme zbog tog nestašluka.

– Čuj, Marina, stvarno mi je žao. Evo, otkazao sam gaže u O. Dolazim u nedjelju. Može?

– Čuj, – govorila sam prijekornim tonom, – ne možeš ti uletavati baš kad se ti sjetiš. Mogao si pretpostaviti da već imamo nekoga. Pa petak je, Z.!

– Joj, oprosti, stvarno. Da. To je točno. Dobro, a onda može druge nedjelje?

– Ja te nazovem. Dobro?

– Super – dok sam radila na školi svi su mi se ti pjevači, pjevačice, glumci, političari i ostali koji su se slikali na sve strane činili ipak malo, kako bih to rekla, malo drugačiji od običnih ljudi. Na radiju sam već, pa uskoro će i pet godina, i sada sam sasvim promijenila mišljenje kad je riječ o njima. Naravno, i među njima ima stoarnih zvijezda i to u najljepšem smislu te riječi. Onih koji naprosto isijavaju i daju, no više-manje svi su oni obični, mali radnici, koji samo rade svoj posao. A to je nastupati, nastupati, što je moguće više i što je moguće bolje to naplatiti.

RATOVI ZVIJEZDA

Epizoda 9

- Još jedna nedjelja, još jedna "Paštetica". S vama smo sve do jedanaest sati. Pozdravljaju vas... - Martin glas je zazvonio zrakom.
 - Pozdravljaju vas Marta, Barbara i Luc!
 - Ua, ua! - zaurloao je Lucijan, a Žac je pustio pjesmicu.
 - Ne moraš se tako derati. Probušit ćeš nam uši - Marta je opet glumila redara.
 - Ja vidim, skvo... - primijetio je Lucijan. - Tebi su uši već probušene - mislio je na Martine naušnice.
 - Zavidan? - upitala ga je Marta prijeteći.
 - Ja? Ha, ha... - nasmijao se Lucijan. - Ja mislim da se samo budale buše, a ti Barica?
 - Ja? - Barbara nije znala što bi. Ako potvrdi Lucijanovu tezu, nema šanse da s Martom barem malo zatopli odnose. Ako pak bubne nešto što se Lucijanu neće svidjeti nema se čemu nadati. Ionako se nema čemu nadati. U tom trenutku odluči skinuti slušalice i izaći prije kraja pjesme.
 - Idem na vece - no bilo je prekasno. Pjesma je bila gotova i Žac je ljutito pokazivao na vrata. Nije prvi puta da van idu stvari koje ne bi smjele, poput lupanja vrata, ružnih riječi, šuškanja papirima i sličnog. Opet će ih ribati.
- Nakon što su Marta i Lucijan uz dosta muke i međusobnog zanovijetanja ispričali što slušateljstvo može danas očekivati od emisije, Žac je dao znak za reklame. Jedna od njih odnosila se i na autosalon Barbarina oca. A to je posebna priča. Barbarina mama se potrudila da to uđe u reklamni blok "Paštetice" iako joj je lijepo rečeno:
- Bilo bi puno bolje i logičnije da to ide u nekom drugom terminu. Aute ne kupuju djeca
 - što je pristojnije mogla savjetovala je direktorica marketinga.
 - Samo vi dajte. Mi smo platili, neka to ide u vrijeme kad mi to želimo.
 - Dobro - rekli su na radiju. - Kako vi hoćete, no isplativije vam je u popodnevnom terminu. - I Barbari je bilo neugodno kad je za to saznao Lucijan koji ju je tom prilikom pitao:
 - Čuj, Barica...
 - Lijepo te molim da me ne zoveš tako. Ja sam Barbara. A ako baš hoćeš znati, za prijatelje i prijateljice sam Ba.
 - Znači ti imaš i prijatelje? - Lucijan ju je zavodnički pogledao, ili si je ona tako umišljala.
 - Naravno da imam.
 - A ja? Gdje sam tu ja? - upitao je i frajerski se nakesio.

- Ovisi. Moraš se potruditi – baš je bila sretna što je to uspjela reći. Osjećala se ponosno što mu je bar malo dala do znanja da se ne može s njom samo tako zafrkavati.

- Dobro, šalu na stranu, al' kad ću ja, mislim, kad ću si htjeti kupiti neki, mislim, auto od formata, bi li mogao pasti neki popust?

- To moraš pitati moga tatu – završila je Barbara i činilo se da je porasla u Lucijanovim očima.

Kad se vratila u studio, zazvonio je prvi telefon.

- Halo! – Barbara je osjećala da je na nju red, jer je izvan studija provela dobrih deset minuta.

- "Paštetica"? – pitao je mladi slušatelj s druge strane žice.

- Da. Izvolite – nastavila je Barbara.

- Recite mi kad će biti nagradna igra? – te nagradne igre bile su uvijek sigurna stvar. Bilo što da se dijelilo telefoni su se užarili.

- Nažalost, danas nećemo ništa dijeliti... – počela se opravdavati Barbara.

- Evo mene – uskočio je Lucijan. – Tko odgovori što kaže malo bodljikavo prase kad vidi kaktus dobiva mene na poklon. Može? – slušatelj je ostao zatečen. – Dobro, mislio sam onda ja dolazim tebi na palačinke.

- Može – rekao je mali slušatelj i dodao: – Ali ja ne znam.

- Onda mi je žao. Idemo dalje.

Telefon je ponovno zazvonio.

- Halo! – bio je to ženski glas.

- Ti znaš?

- Znam.

- I?

- Znam, ali ti neću reći – ovaj ženski glas djelovao je puno mlađi od prethodnog muškog.

- Daj reci, molim te? – uskliknula je Marta.

- Neću i neću peći palačinke – klinka je pošteno spustila Lucijanu.

Telefon je ponovno zazvonio.

- Ja znam – glas je djelovao jako veselo.

- A ti se zoveš? – upitala je Barbara.

- Ja se zovem Barbara.

- Ne vjerujem svojim ušima – nije izdržao Lucijan.

- Aha – rekla je mala. – I? Hoćeš da ti kažem što veli malo bodljikavo prase kad vidi kaktus.

- Hoću – odgovorio je Lucijan gužvajući papir s top listom ispred sebe.

- Veli tata.

- Odgovor je točan! – poviče Lucijan. Reci mi, mala, gdje stanuješ i, molim te, palačinke sa čokoladom. Druge ne pale – svi su se smijali, a Žac je dignuo ruku, jer je bilo vrijeme za top listu.

Ponekad su cure za vrijeme top liste izlazile iz studija, a ponekad bi ostale za stolom i pričale. Uvijek su imale nešto za pričati, no u posljednje vrijeme ni za vrijeme emisije nisu bile baš pričljive.

- Idemo van. Na zrak - pozvao ih je Lucijan.

- Idemo - rekla je Marta. Barbara je krenula za njima.

Izišli su na terasu radija i Lucijan je izvadio cigarete iz džepa.

- Ti pušiš?! - skoro pa uglas povikaše cure.

- Ne, to vam se čini - i Lucijan pripali cigaretu udahnuvši dubok dim.

- Ja mislim da ti to nije zdravo - Marta se oslonila na ogradu.

- Tko veli da ja želim biti zdrav - Lucijan se nije dao smesti.

- To ti nije fora - pridružila se Barbara antipufačkoj kampanji.

- Molim?! - Lucijan je izgledao prilično ljut. - A što je za tebe fora, a?

- Meni je fora kad je netko fer. Recimo kad ti neko pomogne kad ti treba i tako...

- Ne, stvarno baš nije fora da gost gleda s prvog kata kako ti pušiš... - Marta je pokazala prstom prema gore. Stvarno, gost današnje emisije bio je veterinar Ž.M. I on je pogledao kroz prozor radijske sobice. Najvjerojatnije je da je vidio Lucijana kako puši.

- Drugi put idem sam van - rekao je Lucijan gazeći cigaretu tenisicom.

Marta

Sad sam ja kriva?! Pa na to je mogla misliti i Barbara. Nisam spomenula radio?! Zašto to ne prišiju Ba? Ja nekako uvijek dođem kao neki rokoovnik, a Ba se ništa ne uzima za zlo. A on je posebna priča. Prema njemu se svi odnose kao da je u najmanju ruku predsjednik. Nije ni čudno da je mama opet počela prigovarati. Čak ju zanima gdje se sastajemo. Kao da ima neke veze u kojem kafiću sastavljamo taj program. Čak mi je predložila da sutra dođu k nama.

- Neka lijepo dođu tu, ja ću nešto slatko ispeći i neću vam smetati - možeš si misliti kako neće. Opet je počela. Izbjegavam s njom svaki razgovor o radiju, zapravo izbjegavam svaki razgovor. Ima već tjedan dana kako mi je ispala plomba i nisam joj rekla. Neću. Znam što će sve to povući. Dosta mi je i Š. koja nikako popraviti sve te zube. Baš me zanima kakve će mi ocjene dijeliti kad joj mama opali račun. Nadam se da će moja draga mamica razmisliti o tome.

Jučer smo snimili dvije reklame. Glazbeni urednik Z.L. je fenomenalan. Jedini čovjek na radiju koji se stvarno zna zafrkavati. Uopće nije fora u tih ... kuna koje dobivamo po reklamama, jer ponekad ne bih to radila ni da mi plate milijun, ne volim kad se skupi cijeli grad u studiju i svako je najpametniji. Kao onda kad smo snimali reklamu za Barbarina tatu. Dobro još njen tata, ali što je mama bila dosadna. Nas nitko ništa nije pitao, ali ja sam sa Z.L. razgovarala i on se složio da je to bilo toliko glupo, ali je rekao:

- Čuj mala, znaš, meni ti je svejedno. Meni ne ide iz džepa - i imao je pravo. Valjda je već izgubio živce s takvim ljudima. I Žac se polomio snimajući tu reklamu. Ali jučer je bilo super. Nikad mi nije bilo bolje. Snimali smo dvije reklame. Jedna je govorilo o nekom sniženju odjeće za djecu i tu smo Ba i ja ispale super. Druga je bila o nekoj nagradnoj igri u kojoj se tražilo da puno djece urliče od sreće. Ba, Lucijan i ja smo se baš dobro navikali. Žac je to onda duplirao i ispalo je kao da više pun stadion djece. To mi se svidjelo. Svidjelo mi se i kad je Žac sve montirao. Sjedila sam toliko blizu njega da su nam se tijela skoro dodirivala. Gledala sam u njegove noge. Tako mu dobro stoje traperice. Kosa mu miriši, košulja mu miriši... Došlo mi je da ga upitam koji parfem upotrebljava,

a onda mi se smračilo od pomisli da ga je to možda poljubila neka cura i zarazila ga mirisom. Mogla bih danima sjediti pored njega, danima... Bilo je tako lijepo. Sve dok se nije naljepila uobražena K., koja misli da je najljepša i najpametnija. Pogotovo sada otkad vodi onu emisiju na televiziji nitko joj ništa ne može reći. Žac se tako zakvačio s njom, a meni se čini da se ona preopasno zakvačila za Žaca. Hvala Bogu što joj to ne pali. Vidim ja.

– Neću – rekla je kad ju je Žac lijepo zamolio da ponovi rečenicu: “najljepši dani su pred vama”.

– Ne možeš to reći tako da ispada da su najgori dani pred nama. Ja ne znam što ti je, al' ovo je strašno! – Žac se preznojavao, jer je znao koliko ga još posla čeka. Jadan Žac, grozna K.

– Ja mislim da je sasvim u redu.

– To ti misliš! – i onda su se oni počeli svađati i spominjati neke druge stoari. Zaključila sam da je to nešto što se mene baš i ne tiče, i bilo mi je neugodno. Ustvari, shvatila sam da je njihov dvoje nekad već bilo u nekakvoj kombinaciji. Upitala sam Žaca je l' me još treba i kad je zaniijekao izišla sam van s velikom željom da što prije doznam jesu li Žac i K. zbilja bili skupa. Ponekad sam ljuta kad me takvo što zanima, ali izgleda da sam takva. Na mamu.

Tata mi je danas rekao da su mu kolege rekly da naša emisija nije za malu djecu.

– Kako to misliš? – upitala sam ga, a bilo mi je glupo što mi to govori. Zašto se sam ne potruđi ponekad je poslušati. Sve doznaje iz treće, pete ili desete ruke. I onda mi povremeno, onako usput, onako iz vedra neba tresne nešto takvo.

– Previše psujete.

– Tko. Ja? Ne sjećam se da smo baš psovali. Tko ti je to rekao?

– Neki su mi rekly da...

– Ti tata svima vjeruješ. Bilo bi lijepo kad bi nekad našao vremena i malo slušao svoju kćer. Barem malo.

– Dobro, zlato, pokušat ću, a sad moram ići. Imam naporan dan – izjurio je van, otvorio vrata auta, ubacio torbu, ubacio kaput i onda sjeo i upalio ga. Mojem je tati svaki dan naporan. I onda mi je došlo da stvarno pošteno opsujem.

– Jesmo mi psovali prošle nedjelje? – upitala sam urednicu prije emisije.

– Koliko se ja sjećam, ne. Znaš da bi to već netko primijetio, ne samo ja.

– Primijetio je moj tata.

– Da?

– Zapravo. Njemu su rekly da smo psovali. Možda su mu te kolege slušali pogrešnu emisiju – Marina se samo nasmiješila i odjurila u sobicu. Morala je ugostiti Ž.M. On je naš poznati veterinar i studirao je s njenom sestrom, a to sam čula od Lucijana. Čak sam doznala da je on neko vrijeme i hodao s njegovom mamom. Ustvari, Luc i nije toliko loš i sebičan kako mi se činio na početku. Sad kad smo se već dvaput sastali u G. da napišemo kojim ćemo redom i što govoriti u nedjelju, već sam se nekako i privikla na njegove fore. I točno je. Tako se ponašao jer mu je bilo neugodno, a sad već sasvim dobro funkcioniramo. Jedino Ba iskače. Ne mogu je shvatiti. Uvijek se zatreska u pogrešne tipove. Zapravo, zatreskava se non-stop. Nema glupana u kojeg se nije zatreskala. Prošli put kad je Lucijan otišao iz G. a mi dvoje ostale same i nakon što me upitala:

– Je l' znaš da Danko i Petra furaju?

– Znam i ne znam. Nije me briga. Mogla bi već utuviti u tu svoju glavu da me baš briga za Dan-ka – izgledala je začuđeno.

– I još ću ti nešto reći – nastavila sam.

– Da – vidjelo se da nije tako zamišljala nastavak razgovora.

– Toliko da znaš, bilo bi najbolje da nam je Lucijan kao brat – bilo mi je jasno da se počela polako ali sigurno paliti na njega, a onda ću opet ja biti kriva. To je blesavo, ali uvijek ispadne da svi oni na koje se ona popali bace oko na mene. A ja nemam ništa s tim. Meni u većini slučajeva frajeri naprosto idu na živce. Žac je, naravno, iznimka.

RATOVI ZVIJEZDA

Epizoda 10

- Veli mama komarica svojoj kćeri: - Budi dobra i odvest ću te na nudističku plažu! Ha, ha! - smijuljio se Lucijan, zadovoljan sa svojim uvodom.
- I kako smo već najavili, u gostima nam je gospodin Ž.M., slavni doktor za životinje.
- Dobar dan - poželio je svima Ž.M. i dodao:
- Drago mi je što još netko u studiju zna nešto više o onome što ja radim... - mislio je na Lucijana i njegovu mamu, diplomiranu veterinarku.
- Da - Lucijan je bio izazvan - ali na žalost ili na moju sreću, mama mi još nikada nije radila sa životinjama, ako se ja tu ne računam. Ona samo piše i uči.
- Naravno - nastavio je Ž.M. - Teško je naći posao u struci. Mnogi naši kolege moraju daleko iz grada kako bi radili ono za što su se školovali. Ja sam imao tu sreću da sam našao posao u gradu.
- Postoje velike razlike kod vas u poslu - rekla je Marta misleći pritom na ljude koji liječe životinje na selu i one koji ih liječe u gradu. U gradu je rijedak slučaj liječiti kravu, primjerice.
- Tako je. Ja sam liječnik za male životinje. Tu ubrajamo prvenstveno kućne ljubimce.
- Recite nam - došao je red na Barbaru - kojeg ste dosad najneobičnijeg kućnog ljubimca liječili?
- Pa - prisjećao se veterinar - bilo ih je dosta neobičnih. Recimo, imao sam jednog velikog guštera.
- A zmije? - upitao je Lucijan.
- Zmije su češće. Ne biste vjerovali koliko ljudi drži u kućama zmije.
- Moja mama veli za tetu K. da je zmija. Prema tome muž od tete K. isto tako drži zmiju u kući. Računa li se to? - Lucijan se sasvim uigrao u ulogu zabavljača, a gost je preskočio odgovor blagim smiješkom. Žac je pustio reklame.
- Mislim da bi takve primjedbe trebao ostaviti kod kuće - prigovorila mu je Marta.
- Nemam ih gdje držati! - otresao se Lucijan.
- Opet će mi soliti... - tajanstveno je zaključila Marta.
- Tko ti soli? - zanimalo je i Barbaru.
- Sjećate li se vi da smo mi u prošloj emisiji psovali, ili netko od nas? - i Barbara i Lucijan su vrtjeli glavama što je značilo da se ne sjećaju...
- Ah da! Sjećam se! - uzviknuo je Lucijan. - Mislim da sam ipak ja nešto odvalio, a Žac se nije snašao.

- Onda pazi! - rekla je Marta upozorivši ih da su opet vani.
 - Koje su najčešće bolesti kućnih ljubimaca? - upitala je gosta Barbara.
 - Pa... - po Lucijanovoj faci vidjelo se da se smrtno dosađuje. Kao kad je gostovala ona književnica. Da su njega pitali ni ovaj nikada ne bi gostovao. Osobito ne on. Ali ta njegova teta, osim što je teta i uređuje...
 - Kako možemo prepoznati bijesnu mačku? - upitao je, naravno, nešto o čemu se pret hodno nije dogovorio sa curama.
 - Ha - krenuo je Ž.M. - pa...
- Žac je dizao slušalice. Očito je da su klinци zvali. Žaca i ekipu dijelilo je staklo i oni su svaki tren mogli vidjeti što se događa. Marina je stajala pokraj Žaca i budno pratila situaciju. To joj je bio posao... Žac nije davao rukom znak voditeljima što je značilo da klinци zovu i raspituju se kad će ta famozna nagradna igra. Danas su se dijelile karte za kazalište, a kad se dijele karte za kazalište i nije neka velika navala. Uglavnom, sve je te nedjelje bilo podosta mirno, da ne velimo jako dosadno, da odjednom u Žacovu režiju nije uletjela Goga, žena glavnog urednika. Gogu su svi znali, jer je ona jako često dolazila Borisu na posao i uvijek bi napravila neku scenu, pa ju je glazbeni čak predložio da vodi neku emisiju o ženskim pravima, na što se ona jako uvrijedila. Zapravo, nju na radiju nitko baš i ne voli, jer se s pola ekipe posvađala. Izgleda da je došao red i na Marinu.
- Po rukama i brzini kojom joj je govorila dalo se zaključiti da je u tijeku neka svađa ili da će upravo krenuti. Čak je i Žac ustao s klupe pokušavajući ih obje prvo rastaviti, a potom na lijep način "izbaciti" iz režije. Sve je to, naravno, promatrao i gost pokazujući na svjetlo i mimikom pitajući Lucijana jesu li u eteru.
- Jeste li zadovoljni sa svojim poslom? - Marta ga je upitala kao da se ništa ne događa.
 - Pa jesam - gost je djelovao malo uplašen, jer ga je iznenadio prizor preko puta. - Zadovoljan sam, jer radim s najboljim pacijentima.
 - Ne mislite da bi se zbog ove izjave mogli naljutiti oni obični pacijenti, mislim ljudi? - upitala je Barbara.
 - Pametno pitanje. Možda će se netko i naljutiti, ali ja stvarno mislim da su životinje najbolji pacijenti.
 - Ja ne mogu zamisliti svoju staru, pardon, mamu kako liječi krave i konje - nije se mogao suzdržati Lucijan.
 - Misliš, mogu li to raditi i žene?
 - Pa... - Lucijan zapravo nije htio ništa pitati, samo se morao ubaciti, to mu je bila fora.
 - Itekako! Žene su u većini zanimanja još bolje od nas muškaraca. I obratno. Veli se da su kuhari najbolji muškarci.
 - Zanimljivo. Imamo li telefon? - Marta je opazila Žacovu ruku u zraku.
 - Halo - bio je to glasić nekog dečka. Najvjerojatnije.
 - Izvoli - rekla je Barbara - imaš li pitanje za našeg gosta?
 - Ja bih nešto rekao. Ovako. Moja mama je pitala jednog režisera zašto se ne snimi film po nekom romanu a ja mislim da se zove životinjska farma ili tako nekako, a on je rekao da bi se mnoge svinje uvrijedile. Evo, samo sam vam to htio reći... - nastala je tišina, a potom lagano smijuckanje.

- Ne znam što bih na to rekao... – počeo je Ž.M. i na sreću Žac je najavio top listu. Odlučeno je da svi odu u radijsku sobicu.
 - Uvijek je tako zabavno? – upitao je gost Lucijana, misleći na ovaj posljednji poziv.
 - Ja sam ovdje friški – odgovorio je Lucijan i pogledao prema Barbari i Marti.
 - Najviše ih zanimaju nagradne igre – rekla je Marta pomalo razočarano.
 - Da. Bilo što da dijelimo, onda telefoni polude. Jednom nismo imali sponzora, pa smo dijelili majice radija, a majice su tako velike da bi čak na vama jedna takva izgledala kao haljina... – veterinar je bio visok, pomalo debeljuškast čovjek... Al' oni su toliko navalili. Jedan poziv je ostao u zraku... – razvezala je Barbara.
 - To je onda kad nemamo više nagrada, a Žac ga primi u eter... – pojasnila je Marta.
 - I onda je izbila cijela panika, a mi stvarno više nismo imali majica, pa je naša urednica morala zvati glavnog urednika da donese jednu svoju majicu. Na sreću, on je imao nekoliko. Samo je jednu od njih nosio i to na našem festivalu radija. Onom po ljeti. To znate. Onda kad je onaj koncert. Čuli ste za to? – Barbara se raspričala.
- U sobicu je ušla Marina. Bila je zadihana. Crvena u licu. Pravila se da ništa nije bilo. Nekoliko minuta kasnije rekla im je da uskoro nastavlja.

DOSTA MI JE SVEGA...

Dosta mi je svega, nije mi jasno da si to netko može dopustiti. To je ispod svake kritike. Upasti tako i još za vrijeme jedne, jedine dječje emisije. Što nije upala za vrijeme glavnih vijesti, ili ne znam... I zašto baš meni?! Između mene i Borisa nema ničega. Dobro, nije baš da nema, ali to je samo moja tajna. Nisam čak nimalo sigurna da Boris barem malo osjeća od onog što ja osjećam prema njemu. Kad je upala kao da sam vidjela duha. Spustiti se tako nisko.

- *S kojim pravom vi stalno zovete moga muža?! – nastupila je tako da sam mislila da će me pred djecom zašamarati. Istodobno, te su njene riječi djelovale kao hladni tuš. Kad sam u glavi zbrojila koliko sam ga puta u zadnjih mjesec dana zvala ispalo je dvaput. I oba puta strogo vezano uz posao. Uz što drugo?! U sebi sam se tužno zapitala: tko je ta druga? Bilo mi je jasno da me Goga zamijenila.*

- *Gospođo, vi ste sigurno zamijenili moj glas. Uostalom, ja se uvijek predstavljam kad zovem. To je opća kultura – rekla sam joj što sam mirnije mogla, a bilo mi je neugodno, i pred Žacom i pred djecom i pred bivšim Nininim frajerom. Bojala sam se da mali Lucijan ne dozna da je njegova mama nekad bila s njim, ali drugog gosta ove nedjelje jednostavno nisam mogla ugrabiti. Bilo je dosta kandidata, ali ne možeš nekoga zvati pet do dvanaest. Onda je upao Ž.M. koji je odmah pristao. Ionako je nedavno otvorio privatnu ordinaciju pa mu je to dobro došlo i kao reklama. Zbog toga sam bila jako napeta, jer da se je kojim slučajem dogodilo da mali nešto sazna zasigurno bi bilo frke. Onako rječit i povremeno stvarno naprasit, tko zna što bi učinio. Goga je došla baš u nevrjeme. Kad nas je Žac lijepo zamolio da se idemo van raspravljati, nas smo dvije otišle u Borisovu sobu.*

- *Ja ne želim biti kriva za svaku vašu svađu!?! – u posljednje vrijeme Goga je imala mene na piku. Nije se mogla pomiriti s činjenicom da je njen suprug ženskaroš. Nisam ni ja. Tu stvar koju su svi znali na radiju i prije nego li sam ja došla raditi, preskakala sam kao klokan pustinjnsku rupu. Ipak, svakim mi je danom postajalo se jasnije da u svemu tome ima istine, debele istine.*

- *Ne znam zašto bih vam se ja uopće morala ispričavati, ali ja s vašim mužem nemam i nikad nisam imala nikakve veze. Osim poslovne – nastavila sam.*

- Znam ja te njegove poslovne veze. Spavao je s pola radija! – poviknula je.
- Dobro! Ali ja sam zasigurno u onoj drugoj polovici! – sama sam sebi rekla: glupačo, jer ženska je očito nanjušila da sam ja sadašnji ili barem budući Borisov trofej. Čvrsto sam odlučila zaboraviti Borisa. Pa makar bila jedna, jedina koja se nije s njim splela.
- A zašto to, uostalom, trpite! Istjerajte ga! – u međuvremenu je pametan Žac nazvao Borisa i rekao mu da mu žena opet radi scene, pa je Boris upao u sobu baš u trenutku kad sam ja izgovorila ovo posljednje...
- Koga? Mene treba istjerati... Evo odmah idem... Istjerat ću se sam! – pokušavao je okrenuti na šalu.
- Prestani! Dobro znaš o čemu mi razgovaramo!? – vikala je pokazujući na mene.
- Marina nema veze s nama! – hladno je odgovorio Boris.
- A s tobom? – upitala je ona krenuši prema njemu.
- Nema ništa između nas! – poviknuo je i Boris. – Otkud ti takve ideje, i zbog čega si danas, Bože moj, pa nedjelja je, dolazila uznemiravati ljude?!
- Opet je zvala! – vikala je i dalje Goga. Ako je nekome i bilo dosadno na radiju, više nije.
- Tko je zvao!? – Boris se pravio da je s drugog planeta.
- Ona! – pokazivala je na mene.
- Ne može biti! – pravdao se. Vidjelo se da traži neko jasno opravdanje. Hvatao ga je u zraku, ali zrak je bio prazan.
- A tko bi to mogao onda biti?! Znači znaš... – ja sam se pristojno ispričala i odjurila u radijsku sobicu. Toliko me sve to iznerviralo da sam sasvim zaboravila da ide emisija. Naravno, klinici su me upitno gledali, a u očima Ž.M. osjetila sam sućut. Bilo je jasno s koje strane dolazi. Znao je i da ja znam priču, a ona se zbila kad je Lucijan krenuo u školu. Ž.M. i moja sestra studirali su zajedno i nakon nekoliko godina se opet sreli. On je još bio u braku, ona razvedena. Počeli su izlaziti, a onda se dogodilo nešto slično što se sada događalo meni s Gogom. Samo s razlogom. Ž.M. je morao prekinuti i vratio se ženi, ali što moram ja? Ja nisam s Borisom ni počela. A danas sam čvrsto odlučila da i neću. Čvrsto?!

Lucijan

Gospođa teta si umišlja da sam ja još mala beba. Kao da nemam pojma da nam je danas namjestila mog nesuđenog tatu. Mislím, novog tatu. Očuha! Sve je meni jasno. Nešto sam čuo od bake, a nešto i od same mame. Tko joj je kriv kad razgovara na telefon kao da je onaj s druge strane gluh. Ali, zapravo me nije briga. Nisam htio uopće otvarati to pitanje. Ujutro me nazvala Zaza i poludio sam. U početku sam mislio da Boc nije bio u pravu.

- Ej, je l' nam možeš nabaviti karte za...? – upitala me je, a ja sam splasnulo. Znači zove me samo zato da me užica glupe karte.
- Ne znam. Pitat ću – toga se ni sam nisam sjetio. Istina je, na radio dolaze karte za sve koncerte, za kazališne predstave, za festivale. Osobito puno karata dolazi za pojedini koncert kad se on besplatno reklamira na radiju. To sam već shvatio.
- Nema te ništa vani? – dodala je da ne ispadne da je zvala samo zbog karata. Kužio sam.
- Ne da mi se – odgovorio sam joj. Bilo mi je sto posto jasno da ju je na ovo nagovorio upravo Boc. Zna kako sam slab na Zazu. Onda sam sebično zaključio: ako već budem nekoga žicao karte, nažicat ću karte za sebe i za nekog za kog se ja odlučim. Samo ja!

U nedjelju, kad je emisija završila, otišao sam na zahod i opet čuo nešto što baš i nije bilo namijenjeno meni. Često se tako zateknem na čudnim mjestima i onda prisluškujem, ne svojom krivnjom, tuđe razgovore. Tako sam čuo i tog glavnog urednika da razgovara s nekim tipom, ali mu nisam prepoznao glas. Razgovor je otprilike tekao ovako:

- Tebi nije jasno da si već svima navrh glave. I još odeš kad je najgore – bjesnio je glas tipa.
- Znaš Gogu! – opravdavao se glavni. – Nije to neki problem...
- Neki problem!!! Kako ti to sebi zamišljaš. A je l' si ti svjestan da smo mi izgubili „...“ zbog tebe!? – bila je riječ o nekoj tvornici poznatih sokova koja je odustala od reklamiranja na radiju, jer kad Borisa nije bilo izgleda da je moja teta nešto uprskala. Nešto oko cijena, čini mi se da je u tome bio problem koliko sam mogao shvatiti iz one male smrdljive prostorijice.
- Osim što ostavljaš program u krivim rukama, radiš probleme sa svojim ljubavnicama, ti uopće ne vodiš brigu o nekim stvarima... – tip je bio bijesan.
- Kojim stvarima?! – glavni je također povisio ton.
- Pa recimo i o toj "Paštetici". Ne misliš li da bi... – u tom su se trenu obojica odšetali, pa nisam mogao više ništa razaznati. Baš na najnapetijem!? U čemu je problem? To me mučilo i kad sam izišao. Pred ulazom su me čekale Barbara i Marta. Dogovorili smo se da odmah poslije emisije skoknemo preko puta do kafića i dogovorimo se za sljedeću nedjelju. Čekale su me s tetom.
- Dobro cure, vidimo se za tjedan dana. A ti, Luc, odnesi ovo mami – predala mi je neku žutu kuvertu. Već kad smo se opasno razdvojili pale su mi na pamet one karte i povikao sam:
- Čekaj! – zastala je, a ja sam potrčao k njoj.
- Teta, čuj, ovaj mislim, znaš što sam te htio pitati. Za karte.
- Kakve karte?
- Pa je l' bi mogao nabaviti karte za koncert "..."?
- Vрати se gore i pitaj tajnicu, ako već nije otišla.
- Hvala – rekao sam kratko, dao curama znak rukom da me malo pričekaju i odjurio do porte. Tajnica se spremala. Baš je zaključavala ladice. Nije bila baš oduševljena kad sam joj rekao da mi je Marina rekla za karte, jer ih je morala opet otključati.
- To se baš tako ne radi – rekla je i dala mi dvije karte. – Je l' ti dosta? – upitala me, a ja sam potvrdio glavom i odjurio dolje. Na stepenicama sam odlučio zeznuti Boca, Zazu i cijelo društvo. Ići ću na taj koncert, ali ne s njima. Nisu zaslužili.

Barbara

Marta, Luc i ja smo poslije emisije sjeli u kafić G. Taj je kafić bio odmah preko puta radija i više-manje uvijek je netko s radija visio u njemu. Začudo, danas nikoga nije bilo od poznatih, barem ja nikoga nisam prepoznala. Sjeli smo za stol u jedan kut, izvadili papire i olovke. Marta i ja smo naručile sokove, a Luc kavu.

- Nećeš valjda ovdje pušiti? – upitala sam ga vidjevši kako vadi cigarete.
- Ti ćeš mi zabraniti? – upitao me je pripalivoši. Više ga nisam ništa htjela pitati.

Sastavili smo listu pitanja za našeg sljedećeg gosta. Za pjevača koji se ipak odlučio doći, iako s tri tjedna zakašnjenja. Da se mene pita ja ga uopće ne bih pozvala. Išao mi je i prvi put na živce, a i inače ga ne volim slušati. Previše se krevelji.

Marta je cijelo vrijeme bila šutljiva. Rekla bi nešto toliko da se uojerimo da je živa. Lucijan je predložio da izbacimo onu „glupu pjesmicu“. Baš je tako rekao. Kad se samo sjetim koliko smo se Marta i ja namučile dok je nismo otpjevale. Ja sam na tu njegovu ideju odgovorila šutnjom, ali Marta je bila na njegovoj strani.

– Slažem se s tobom. Mislim da je stvarno glupa – rekla je to kao da se probudila iz nekog sna i kao da se to odnosi na mene. Ili sam si ja to umišljala. I, dvoje protiv jedne: odlučili smo izbaciti pjesmicu. Lucijan je imao neke druge ideje, a Marta ih je svojski prihvaćala. Osjećala sam se kao potpuni višak. Na trenutke sam htjela propasti u zemlju. Još kad se sjetim svoje mame koja će me opet pitati:

– Barbarice, a gdje si ti meni dušo? – naravno, kao i uvijek zbrajala bi riječi koje bih ja u emisiji izgovorila. Ja znam da bi ona najradije da ja sve sama vodim, da sam ja najbolja, da može tati soliti pamet s onim „vidiš, ista ja“, ali istina je daleko od toga. Mogu se ja na glavu postaviti, ali od moje prave novinarske karijere nema ništa. Sojesna sam toga. Još kad bih se riješila tog nesretnog slova „s“ koji zvuči poprilično smiješno kad ga ja izgovaram. Osobito smiješno kad samu sebe slušam poslije. Dakle, kad se čujem onako kako me čuju slušateljice i slušatelji. Nema šanse. Žalosno je, ali točno da smo nas dvije i došle u tu emisiju zahvaljujući Martinom tati, a on je zamjenik gradonačelnika. Što je za njega jedan direktor radija?! Ali to mi nije bilo jasno sve do jesenas. I sad tek znam zašto je njena mama toliko nervozna zbog tih izbora. Tek sad. Otkad su nam se mame opet slizale samo o politici pričaju. Nenormalno. Jasno, zapravo pričaju o poslu, jer posao je politika. I to mi je bistro. Ne samo radi toga što to moj tata veli. Sama sam došla do tog zaključka. Tek sada. Možda je to znak da sam odrasla. Stvarno, kad se usporedim u onoj prvoj „Paštetici“ i sada kad bezvoljno ispijam sok od marelice u društvu svoje nazovi prijateljice i društvu jednog totalno šenutog balavca, koji mi se uz sve te svoje bezobrazštine sviđa, ne mogu se prepoznati. Čini mi se da djetinjstvo traje do šestog razreda, poslije toga se pokvari kao što se pokvari mlijeko. Sve se zakiseli i tek onda čuješ riječi koje izgovara tvoja mama ili tvoj tata ili bilo tko:

– Pusti to, imam ja vezu... – Bože moj, pa do šestog razreda riječ veza za mene je predstavljala nešto bez veze, nešto što se mene uopće nije ticalo. Ali sada su se stvari promijenile i mama veli tati:

– Ja sumnjam, Ivo, da će se mala moći upisati u gimnaziju. Morat ćemo kopati debelu vezu! – u prvom redu, da se mene pita ja se uopće ne bih upisivala u gimnaziju. Ja bih ostala pri svom. Frizerka!

– Što?! – uvijek zagrmi mama kad joj to spomenem. – Da pereš nekom prljave vlasi, to da radiš, ni govora! – i stvarno, kad ona tako veli nema više govora. Dobro, možda je malo i u pravu, možda ja taj svoj budući posao malo drugačije zamišljam no što je on ustvari... Ali i ta gimnazija. Zar baš uvijek moram raditi sve što i Marta. Ponekad si mislim kako jedva čekam da odrastemo i da se pošteno rastanemo kao da smo bile u dugogodišnjem neželjenom braku. Osobito to mislim sada, nakon one naše svađe poslije koje nikako zatoplitu nešto što je već valjda bilo nekoliko puta podgrijavano.

Gledam Lucijana, gledam Martu. Što je vidio u njoj!? Zašto mi se sviđa uvijek krivi, uvijek onaj kojem se ja ne sviđam. Ili se varam. Možda on ima već curu. Ja zapravo o njemu i ne znam puno. Ni Marta. A možda se ona raspitala. Osjećam se užasno usamljeno. Poslije one svađe mislila sam kako je super nastaviti raditi emisiju, a sad mi je pomalo svejedno. Jedino mi je žao urednice. Mislim da je ženska u redu, ali da ima previše problema i nekad stvarno osjećam grižnju savjesti što joj ih još i nas dvije radimo.

U jednom sam trenutku totalno otplovila u mislima i nisam ni primijetila da su nam se za stolom pridružili Danko i Petra. Danko i Petra!?

- Smijemo sjesti? – upitao je Danko.
- Ti? – začudio se Lucijan, a Marti i meni nije bilo ama baš ništa jasno. Onda smo saznale da Danko i Lucijan skupa ljetuju i da se poznaju još dok su bili sasvim mali klinici. Super.
- Ovo je? – upitao ga je Lucijan.
- Petra. Iz razreda – Danko nije rekao ni cura, ni prijateljica, ništa više. Krasno. Vidjelo se da Petri nije bilo svejedno. Pogledavala je čas u mene, čas u Martu. Kao da se izgubila.
- Stari, imam karte.
- Nije valjda za koncert „...“?!
- Da!
- Bok cure! – pokupili su se onako razdragani i veseli, a nas tri smo kao tri pokisle kokoši ostale za onim stolom.
- Idemo i mi? – upitala je Marta spremajući svoj blok u torbu.
- Idemo – složila sam se, a Petra nam se šutke pridružila. Izgledala je prilično tužno. I prevareno. Prošetale smo zajedno do parkirališta na kojem su nas čekale naše drage mame. Moja je bila naslonjena na auto, a Martina je stajala nasuprot nje. Pričale su. Kao uvijek. Već bi bilo vrijeme da nas puste na miru. Nismo male bebe da se ne znamo vratiti kući.
- Jeste, cure? – upitala nas je Martina mama. Petra je stanovala blizu radija, pa je valjda produžila pješice. Pojma nemam.

MOŽDA SAM JA PRENAIVNA...

Možda sam ja prenaivna ili totalno glupa. Što reći za sve one kule u zraku koje sam pokušavala sagraditi misleći na Borisa, a zapravo sam opet bila prevarena. Ista stvar kao s Mladenom. I prije nego što se išta dogodilo, a najbolnije od svega što mi je isti taj čovjek osjetivoši valjda da nešto osjećam za njega, namjestio takvu neoprostivu klopku zbog koje sam mogla ostati i bez posla i bez obraza. Hvala Bogu da na ovom svijetu ima još poštenih ljudi. Ispadnu to nekako uvijek ljudi za koje nikada ne bi pretpostavili da bi ti učinili nešto takvo, nešto dobro, izišli ti ususret. Ines iz računovodstva upravo je to učinila za mene. Do jučer o njoj nisam imala dobro mišljenje, bila mi je antipatična i čak se nisam s njom ni pošteno pozdravljala. Boris je iskoristio priliku i za vrijeme dok je bio na takozvanom odmoru smjestio mi je glupost koju je sam učinio. Potpisala sam papire u slijepoj zanesenosti. Papire koji su dokazivali pronevjeru radijskog novca. Krađu! Ines je na sreću imala sve podatke u rukama i sumnja koja je dva dana lebdjela iznad moje glave, rasplinula se poput nedužnog oblaka. Nikada to neću oprostiti Borisu. Ne mrzim ga, žalim ga. Namjerno me zavodio kako bi mogli mene optužiti za ono što je on kriv. Kakva sam ja budala bila!? Jučer kao da sam se probudila iz ružnog sna. Više me nitko ne zanima, ni Mladenova pedeseta pokajnička poruka na telefonskoj sekretarici, moji pusti snovi, a najmanje Boris. Nije me ni briga kako će sad, gdje će. Sigurna sam da se takvi uvijek snađu. Razmišljala sam o tome da i ja nekud krenem. Promijenim klimu, bez obzira što sam iz svega izišla kao moralna pobjednica. Moralna pobjednica?! Usprkos tome što su me mnogi gledali s iskrenim žaljenjem. Znali su na koji me je način Boris prešao. Vjerojatno ni ja nisam mogla toliko vremena sakriti svoju zaljubljenost. A on, on me je iskoristio kao tolike prije mene. Znači, priče kojima nisam željela vjerovati potpuno su istinite... S jedne strane vuklo me je nešto van... Ali... Zbog nečega sam morala ostati. Osjećala sam se odgovorna zbog te djece...

Sastanak svih urednika održao se u utorak. Obično smo se sastajali jednom u tri mjeseca. Pokatkad bi se našli radi nekih promjena u programu. Ponekad je razlog bio dolazak novih voditelja ili

njihov odlazak. Radio je i inače vrlo uzbudljiva pojava. Neki voditelji zadrže se samo jednu sezonu, neki su starosjedioci, ima onih koji vode emisije po tri mjeseca i zbrišu za boljom plaćom. Neki pak postanu takve zvijezde da ih opaze na velikoj televiziji i oni se, naravno, odazovu na prvi poziv. Televizija je ipak televizija. Televizijska popularnost ne da se uspoređivati s radijskom. I kako jedni odlaze drugi dolaze. Nije ni čudo da naša Vladimira, koja je radila u arhivi, kad se vratila s porodiljskog, nije prepoznala pola ljudi. I sad taj sastanak. Jedna od prilika da vidimo na čemu smo. Tko je došao novi, tko je stari otišao... Vrlo rijetko takvim je sastancima prisustvovao i direktor radija. U utorak se i on pojavio. Kad je ušao, među nama prisutnima zavladao je lagana neugoda. Zatekla sam se kako s nostalgijom pogledavam na mjesto na kojem je dotad sjedio Boris, a onda je direktor krenuo sa svojim pripremljenim govorom.

– Sastali smo se da bismo... – već sam šestu godinu na radiju i već treći puta mijenjamo svoj zaštitni znak. Svaki puta je to zbog novčane pomoći određenih organizacija. Jednostavno, oni koji omogućuju da idemo dalje s programom moraju zauzeti svoje mjesto i na našem znaku, na našim majicama, olovkama, pepeljarama, papirima. Radio dobro posluje, no ne toliko dobro da bi novčano podmirio sve obaveze. A njih je puno. U toj su vreći i naše plaće. I onda ulete ti dobri ljudi. Dobri ljudi!? Naravno, nitko se za radio neće žrtvovati onako iz dobrote. U pitanju je interes i dosad smo svi mi osjećali na vlastitoj koži u čemu je štos. Ono o čemu je direktor pričao već smo načuli po hodnicima. Radilo se o jednoj velikoj tvornici čiji su vlasnici bili na suprotnoj strani Martinog oca. Naravno, riječ je o politici. U drugim okolnostima za to me ne bi bilo briga, ali kad je, poslije svog zamorno dugog izlaganja, direktor onako usput primijetio:

– I gospođo Marina, zar ne mislite da su voditelji u vašoj dječjoj emisiji sad već pomalo neprikladni?! – rekao je to kao da se radi o nekom malom, odbačenom smotuljku koji nije dospio na pravo mjesto. U koš. Pa ga sad netko mora smjestiti tamo gdje je red.

– Kako to mislite? – upitala sam sojesna da se politička situacija u gradu sasvim izmijenila. Izabran je novi gradonačelnik, a stari i njegov zamjenik, koji je uz svoj politički posao ujedno bio i Martin tata, odletjeli su u povijest. Mislim da je Martin tata na taj položaj došao iz jedne velike farmaceutske tvrtke, ali što će sada raditi, nisam znala. Bilo mi je sve jasno. Mrzila sam tu politiku koja nam se u sve miješa, pa čak i u dječje emisije.

– Smatram da su voditelji preveliki za takav tip emisije. Emisiji treba netko mlađi – rekao je to tako hladno, a ostali su šutjeli. Šutjeli! Još jednom sam pomislila na Borisa. On ne bi to dopustio! Ne bi. Bez obzira na sve! A sad sam sama. Gledam te sve ljude po dvorani. Žac je spustio glavu. Sigurno se osjeća bespomoćno. Uostalom kao i ja!

– “Pašetica” se dobro prodaje! Ne vidim razloga... – i stvarno, u posljednje vrijeme emisija se novčano sjajno pokrivala. Imali smo dobre sponzore, bogate nagradne igre i višu slušanost. To su bile činjenice. Doduše, otkad je “Pašetica” dobila trećeg voditelja u Lucijanu, emisija se malo poozbiljila, slušala su je i veća djeca pa i tinejdžeri. Gosti su se sami nudili, sve je jednom riječju krenulo odlično. Klinci su međusobno sve bolje surađivali. A sad...

– Traže se mlađi voditelji, to je takva emisija – rekao je ustajući od stola.

– Tko to traži, molim vas, mislim da bi bilo u redu da još malo sjednete i da riješimo problem. Očito je da postoji – planula sam. Imala sam osjećaj da nemam što izgubiti. Svi su gledali u mene kao da gledaju u neku nadprirodnu pojavu. Gadila mi se ta njihova pokornost. Imala sam osjećaj da je jedino Ines na mojoj strani, ali Ines nije imala pravo glasa. Kakve veze ima računovodstvo s programom. Ili ima?

Direktor je ostao zatečen. Ponovno je sjeo. Pobjedila sam. Na trenutak.

– Nisam samo ja to zaključio... – počeo je recitirati svoju poznatu pjesmicu. Slično je bilo i kad je s programa skinuta emisija o kućnim ljubimcima. Samo zato što voditelj nije na vrijeme direktoru

nabavio nekog rasnog psa. Svi su to znali. I šutjeli. Poslije toga otišle su sve tri novinarke. A emisija je bila stvarno dobra. I slušana. Hrabra. Ali je otkrivala previše o nama odraslima. Imala je tu, za neke strašnu rubriku "zločesti ljudi" u kojima bi prerusene novinarke otkrivala tko muči životinje, ili tko ih napušta. I nekome je smetala. Nekome tko je imao moć da je skine s programa.

– A tko je to zaključio? – nisam se dala smesti. Bilo mi je jasno da je već sve riješeno, ali nisam željela da to završi samo tako.

– Pa, gospođo Marina, zar se i vama kao urednici ne čini da je to sve otišlo u malo preozbiljne vode... – izolačio se direktor.

– To nije odgovor! – podviknula sam. – Odgovor i razlozi su sasvim negdje drugdje i vi to znate. Ne samo vi. Svi ovdje to znaju. Ali šute... – suze su mi potekle na oči... Sav mi je život preletio u glavi, i djetinjstvo, i proe ljubavi i rad na školi. Vrijedi li sve to, upitala sam se i dovršila misao...

– Svi šute, ali ja ne želim šutjeti. To je sramota. Hoćete li vi djeci objasniti da su prevelika?! – direktor me je gledao kao što se gleda netko čije zdravstveno stanje nije sasvim u redu.

– Smirite se, Marina... – ustao je sa stolice i krenuo prema meni. No ja mu to nisam htjela priuštiti. Poletjela sam prema vratima i prilično grubo izgovorila:

– Zbogom! – potom sam zalupila vrata na način koji priliči tom pozdravu.

Marta

U mojoj kući vlada apsolutno ludilo. Tata je već drugi tjedan doma. Ne zna kud bi s rukama. Povremeno, i to vrlo rijetko, zvoni telefon. Za tatu. Sasvim neuobičajeno, nevjerojatno. Treba se na to naviknuti. I nama je čudno, a kamoli ne njemu. Sada su ti razgovori sasvim drugačiji. Više nije ni zamjenik gradonačelnika. Utučen je, tužan, bijesan, a na trenutke sasvim drag i mio. Barem meni. Mama ga ne ostaolja na miru. Pravi se da se nije ništa dogodilo i stalno ga nagovara da nazove ovog ili onog. Ne mogu vjerovati kakva je. Ne pušta ga na miru. A ja imam osjećaj da će tata puknuti.

– Vidiš Marko... – rekla mu je jučer... – Nije to tako jednostavno. To povlači puno toga za sobom. Evo vidiš, naša Marta... – i počelo je pranje mozga. Nije bilo dovoljno što je meni teško, što je Marina jučer plakala kad smo se svi skupa vidjeli. Zar to tata mora slušati deseti put. Ionako ne može ništa izmijeniti, jer kako Marina veli, sve je odlučeno. Ona može nešto učiniti na nekom drugom radiju, ali ja iskreno mislim da to ne želim. Dosta mi je svega, a s tim se slaže i Barbara. Moramo se odmoriti. Za razliku od mame ja ne sanjam o nekoj karijeri. Shvatila sam to kao šalu, pa onda malo kao lijepi poslić i na kraju kao noćnu moru. Pa ja se nikome ne želim nametati. Ako je tako odlučeno, tako će biti. Izgleda da su razlozi točni. Kad se čujem prije tri godine i kad se vidim kako sam onda izgledala ispada točno: odrasla sam. Lucijan je dobro rekao jučer: trebali bismo se zvati "Pašteta", jer ovo ime nam stvarno više ne pristaje. Iako, moram priznati, nisam mislila na to da ćemo emisiju jednom prestati voditi zbog godina. Nekako, nikad nisam na to pomišljala da rastemo. Prije bih se kladila na neki drugi razlog, na naše povremene soađe, neprimjerene riječi, greške...

– Meni je stvarno neugodno, ali ja tu ne mogu ništa učiniti. Jednostavno: radio nije moj! – urednica nam je to govorila tonom policajca koji je upravo određen da javi obitelji da joj je netko nastradao na autoputu. Ili tomu slično. Lucijan je lupkao nogom pod stolom i vidjelo se da ni njemu nije lako. Baš se dobro ufurao. Počeo je uživati u slavi. Posljednjih pola godine prihvatili smo sve njegove ideje i emisija zapravo nije sličila više sama sebi, ali bila je bolja. Stvarno je bila bolja! Barbara i ja smo tupavo gledale u stol. Obje smo imale isti osjećaj. Sigurna sam da je bio prisutan i kod nje: i mi smo se krivile za situaciju.

– Vi niste apsolutno krivi za to! – kao da je Marina pročitala naše misli. – To je viša sila. Ja vas zato molim da odradimo tu posljednju “Pašteticu” kako treba. Neka nas se sjećaju po lijepom! – kroz suze je promucala urednica.

Ni Lucijanu nije bilo do uobičajene šale. Kad je otišla, ostali smo za stolom i pisali tekst kao da pred nama nije posljednja nedjelja. Posljednja “Paštetica”. Dogovor je bio da nam u goste dođe sama urednica, iako se ona na početku tome protivila. Napisali smo prijedloge i dio ostavili u ladicu njenog stola. Prije no što smo se rastali pred ulazom, Lucijan je pljucnuo i rekao:

– Ionako je sve pljuga – potom je zapalio cigaretu i polako se udaljavao od nas dvije koje smo čekale svoje drage mamice. Kasnile su, kao za inat, jer Ba i meni se uopće nije pričalo. Što da sad nas dvije pričamo? Mozgovi su nam bili prazni ko kante. Obje smo se osjećale kao da sanjamo, kao da se ovo ne događa, jer ovo je bio stvarni kraj. Ništa nije pomagalo, a još manje to što su se naše mame svojski zalagale da tako ne bude. Samo su stoar komplicirale. Prvi puta sam istinski osjećala da biti velik i nije tako dobro.

– Oprostite cure, malo smo se zadržale! – mahala nam je poviknuvši Barbarina mama. – Nešto smo važno morale obavljati! – znala sam da čine sve kako bi promijenile odluku, ali često je ono što čine zapravo totalno promašeno. Nije prvi put.

– Mama, zašto se uvijek u sve moraš miješati! – rekla je Barbara i meni se činilo da joj je mama bila na rubu da joj opali šamar. Ali je šutjela. Ništa nije rekla. Pozdravile smo se i svaka je ušla u svoj auto. Do nedjelje. Do posljednje “Paštetice”.

RATOVI ZVIJEZDA

Posljednja epizoda

- I sada, naša prva i posljednja gošća, gospođa urednica... - počeo je Lucijan, a Barbara i Marta su jednoglasno dovršile:

- Marina! - telefoni su počeli zvoniti. Na sreću, ne zbog nagradne igre, jer ona je bila već odigrana. Nikome nije bilo jasno da je ovo stvarno posljednja emisija. Najgore od svega što su mladi voditelji morali progutati zbog mira u kući i tu posljednju glupost. Školske obaveze! Koja još budala u to vjeruje!? I pridržavali su se toga, cijelo vrijeme, onako profesionalno kako je to Boris znao reći, sve dok urednica Marina nije sjela pred mikrofon:

- Dobro vam jutro. Da, pred vama je ona Marina koja svake nedjelje prati vašu "Pašeticu" iz režije, a svi vi znate što znači režija...

- Ovaj, ja, mislim, ja se nisam nikad dosad javljao, ali... - bio je to valjda jedan od onih slušatelja koji su "Pašeticu" počeli slušati s Lucijanom, - ali, stvarno mi nije jasno zašto to ne ide dalje, ovaj, čisto je okej, mislim...

- Ja sam mislila da me netko želi nešto pitati o mojem poslu. Uredničkom. A vi svi o tome zašto je ovo posljednja emisija. - Marina je bila sve sigurnija u svoju pogrešku. Nisu trebali uopće naglašavati da su posljednji puta u ovom sastavu u eteru. Mogli su se jednostavno odjaviti i gotovo. Mogla je sve to prebaciti na Žaca i na iduću nedjelju. On bi se javljao i rekao nešto u svom stilu. Da je nema kao što bi svi i čuli. I gotovo. Riješio bi to na svoj elegantan, jednostavan način.

- Ja vas slušam od prvog dana i jako mi je žao što ćete ukinuti tu emisiju - javio se mlađi ženski glas.

- Ja treniram karate, sviram violinu i igram tenis, i još idem u školu. Mislim da ste to mogli voditi i dalje - javio se mlađi muški glas. Naravno, to se odnosilo na izmišljeni razlog prestanka emisije.

- Hoće li biti uopće nečeg za nas na radiju? - jedan se mladić interesirao za budućnost. I posljednja bi se emisija protegla unedogled ispunjena sličnim pitanjima da se kraj Žaca odjednom nije stvorio sam direktor radija. Prišapnuo mu je nešto na uho i Žac je svima u studiju mahnuo.

- Reklame?! - upitali su se svi za mikrofonima.

- Zar nisu već išle?! - upitala se urednica pogledavajući na Žaca. Bilo je to vrlo sumnjivo, ali reklame su krenule... Marina je izašla iz studija. Uletjela je u režiju i razmahala se rukama. Mahao je i direktor. A ni Žac nije ostao dužan. Mahao je kao da rukama želi reći da mu je već svega dosta. Nakon pet minuta mahanja, Marina se vratila u studio i rekla premorenim glasom:

- Dobro djeco, sad ćemo se lijepo odjaviti i točka! - njih troje se pogledalo.

- Kreni ti Marta! – pokazala je prstom prema njoj. Svjetlo se upalilo.
- I tako. Za danas je dosta. Pozdravlja vas ekipa...
- I urednica Marina! Do viđenja – bili su to teški trenuci. Svi su ustajali polako s tih stolaca i šutke izlazili iz studija. Nasuprot njima, iza staklene stijene, Žac je spremao stvari kao da je to sasvim normalan dan i kao da se ništa posebno ne događa. Ili se tako činilo. Obično vele da se tehničari posebno vežu za emisije koje rade. Naravno, to se odnosi samo na dobre tehničare. Loši tehničari ne vežu se za ništa, kao i loši ljudi. No, to je opet druga priča.
- Ej, Marina, ostavila si stvari! – zazvao je Žac urednicu.
- Isuse, baš sam smotana... – čini se da je u tim trenucima Marini stvarno bilo najteže. Duboko je u duši nosila još jednu tajnu. Tajnu sljedeće nedjelje. Zar svijet može stvarno biti tako okrutan. Vidjela je taj radni nalog. Crno na bijelom. Već sljedeće nedjelje ide nova emisija. Dobro se sjeća njenog naslova. Kome je uopće mogla pasti na pamet ta ideja? Ideja da ona uređuje novu dječju emisiju. S novom voditeljicom. Hladno, i kako bi Boris rekao profesionalno. Totalno iznervirana s upadom direktora u režiju zbog kojeg je zaključila da je nekome itekako stalo da sve krene ali onako kako je on zamislio, odluči se malo smiriti i na kraju, krajeva, lijepo rasti od klinca.
- A sad se idemo počastiti! – odvela ih je na picu. I ona je jela. Naručila je ljutu. Da barem malo zaboravi na svu tu svinjariju. Ali kad krene po zlu krene... Duboko u kutu picerije sjedio je Boris sa svojom novom prijateljicom. Vidio ih je. Pravio se da ih ne poznaje. Po onome što je nedavno saznala, Marina je bila svjesna da je, osim što joj je htio smjestiti onu novčanu zavrzlamu, radio i njoj i klincima iza leđa. Smijao joj se u lice, a radio im iza leđa. Pice su stigle za stol.
- Djeco, ispričajte me na trenutak! – Marina je ustala i lagano krenula prema Borisu. Osjećala je da nije svoja, kao da je u nekom posebnom hipnotičkom stanju, u nekoj svemirskoj misiji o kojoj ovisi opstanak planeta. Nije osjećala noge, ali se približavala začuđenom bivšem glavnom. Kad je bila samo korak do njega, on je instinktivno ustao, zaboravivši na svoju družicu koja je ostala sjediti. Što je više mogla Marina je raširila ruku i ona je poletjela prema Borisovom licu. Bio je to pun pogodak. Pravi, zvučni, nezaboravan šamar. Boris je ostao stajati bez riječi.
- Ovo ti je za ono što si učinio za nas. Ti ćeš to najbolje znati! – rekla je drhtavim, ali odlučnim glasom i vratila se djeci za stol. Nisu ništa komentirali, ali čini se da su svi jeli s tekom. Nekoliko minuta poslije Boris je s plavušom napustio piceriju. Bez riječi, tiho. Djelovao je ipak nekako posramljen. Valjda i radi djece koja su ga ispratila pogledom.

Lucijan

Tek kad se čovjek ufura, onda pras. Gotovo. A stvarno sam se ufuro i sad kad je ta emisija na nešto počela sličiti nema je. Teta je skroz poludjela. Svaka čast! Dati otkaz zbog nas. To je fora. I ono sa šamarom u piceriji. Ludnica! Nisam još nikad doživio da se neko tako založio za klince. Na žalost, to ne mijenja na stvari. Odoše i moje karte za koncerte. Cura mi nije toliko žao. One su obične babe, možda malo više Marte, ona čini se ima karakter, mislim da bi čak mogli biti frendovi, ali... Ja zapravo ne znam u čemu je kvaka. Čovječe, nije to tako jednostavno. Kad sam prvi puta upao na taj radio, činilo mi se sve onako u redu, mislim, onako sve je išlo po planu. Dobro, nekim njihovim planovima. Tko sam ja da nešto određujem. Sad vidim da je to sve bila velika gluma. Kao da je

prošao neki uragan. I taj Boris u kojeg je moja teta bila zatreskana. Ili još je. Nije normalno. Ista je ko i mama. Gdje ih nađu. Mislim, frajer je živa koma. To sam odmah shvatio. Ne podnašam tipove koji se stalno smijulje. Kao onaj životinjski doktor. Čovječe, da sam životinja izbjegavo bih ga totalno. Prolupao sam skoro u toj emisiji, ali sam ipak izdržo. Nagradu mi je trebalo dati. Svi su oni lažovatori. Bezveznjaci. Takvima bih najradije pripalio guzicu. Muljatori teški. Zato je bilo najkulističnije kad je teta opalila šamarčinu tom uredniku. Čovječe, nije trepnuo. Svaka čast. Mojoj teti. Danko me već tri dana gnjavi telefonom radi karata. Čovječe, nisam mu ja mama. Dvaput smo išli skupa i dvaput sam ja nažicao te karte. Ne kuži da pretjeruje. Svi su isti. Mogo bi i on koji put nabaviti nešto. On bi sad u kino. Ne pita je l' se meni ide. I zapravo sam se glupo spetljao s njim. Dosta mi je što ga gledam po dva mjeseca na moru. Ni baki se ne sviđa, ali to nema veze. Sve je O.K. u granicama normale, a ovo je postalo nenormalno. Sad bi on u kino, na utakmicu, koncerte... preko mene i mojeg žicanja. Sve je to isto društvo. Samo iskorištavanje. Odlučio sam se totalno izolirati. Bolje mi je da čitam. Naravno, ne lektiru, ljudi moji, naravno, ne lektiru. Ali, sve više mi je jasno da je čitanje O.K. To je pozitivna vibra. U slučaju da te slova ražaloste, sam si krivo, ovako se uvijek duriš na druge.

– Frajeru, pa gdje si ti? – dobacila mi je Zaza ispred škole. – Imaš pljugu?

– Nemam! – odgovorio sam joj, zapravo odbrusio.

– Nemaš?! – začudila se kao da sam joj rekao da nemam gaće.

– Nemam. Prestao sam pušiti! – okrenuo sam se i zapalio. Kad je to vidjela, povukla se prema Bocoovom društvu. Dok je prolazila pored mene ciknula je onako za sebe:

– Koji ti je...

Malo sam se zamislio. Bez obzira na obzir, mislim da sam došao k sebi. Onako zapravo. Neke stvari su mi se definitivno zgadile. Mislim, svi imaju neke snove, a u ovih šest mjeseci dosta mi se stvari pojasnilo. Uključujući i neke snove. Recimo da mislim posebno na san o osnivanju vlastitog benda. Prošlost stari moj. Zaboravi. Poslije one frke na televiziji kad sam vidio kako zapravo stoje stvari. Zaboravi. Čudi me samo kako je teta izdržala sve te godine. Dobro, čini mi se da na radiju nije takva pušiona. Ali kad se sjetim onog voditelja s debelim nogama. Čovječe, kad sam ga prije toga gledao na telki izgledao mi je čisto pristojno. A u živo! Ludnica, čovječe. A živčan. Vukli su nas kao krpe. Te sjedni tu, te sjedni tamo, ne otvaraj usta, sad se smij. Najgluplje od svega što sam morao zagrliti Martu i Barbaru. Morao! Toliko sam progutao, a onda od svega ni pola šuplje minute. A morali smo doći dva sata prije. Ni dan danas mi nije jasno zašto. Sjedili smo u onoj totalnoj pušionici. Svi su pušili, a nas troje smo ko kreteni morali sjediti i čekati. Što čekati? Da voditelj popuši kutiju cigareta i onda nas zajedno s tetom prisili da se idemo našminkati. Kao svi se moraju našminkati u toj njihovoj smrdljivoj šminkernici da se ne sjaje. Pa zašto se ne bi sjajili?! Uglavnom, mislim da me takvo što više neće vidjeti. Baš me zanima što će sad teta raditi. Nadam se da će odabrati neki normalan posao, nije ona za to. Previše se živcira. Škvadra za to mora biti luda... Dobro sad, teta je na dobrom putu, možda je i onaj voditelj bio nekad normalan, makar sumnjam.

– To je zbog tebe stari, ti sve ukenjaš! – Boc me je peckao kad je čuo da više nema emisije.

– Dobra ti je fora. Da mi je tebe vidjeti! – Boc je bio od onih tipova koji su bili vrlo glasni ispred škole i pod odmorom, a pod satom, osobito kad bi ga se prozvalo da odgovara, pretvarao bi se u ovcu. Samo što nije meketao.

– Što ćemo s bendom? Nema te nigdje – upitao je ozbiljnim glasom. – Ti se nešto ljutiš na nas?

– Boc, ne ljutim se. Samo, malo sam u autu. Uхватила me faza dubokog razmišljanja.

– Ideš! – napravio je facu od papira.

– Kad se isfuram, javim se, okej? – išao mi je na živoce. I što je najjadnije i sam sam sebi počeo ići na živoce. Dan prije toga gledao sam jednu našu zajedničku fotku. Boc, Zaza, društvo i ja. Stvarno glupo izgledamo. Glupo i slično. Lupilo mi sve u glavu odjednom. Odlučio sam se totalno promijeniti. Izgledati drugačije. Ponašati se drugačije. Po svojoj volji. Onako kako to stvarno ja želim. I po cijenu samoće. Ionako je to s Bocom i društvom lažna furka. Slična onoj na radiju. Potpuno. U jednom sam trenutku čak poželio nazvati Martu. Pojam nemam zašto, pojma nemam.

PATILA SAM TRI DANA...

Patila sam tri dana, razmišljala o životu, o svojim godinama, o samoći, o nepravdi, o svijetu i ljudima. Bilo mi je užasno teško. Gledala sam onaj svoj podstanarski stančić, stvari oko sebe, svoje knjige, uvijek napola prazan hladnjak. Nakon tri dana žalosti i potpune praznine odlučila sam otići na radio i dati otkaz. Onda me je nazvala sestra.

– Ti nisi normalna!? Od čega ćeš živjeti?! I sama znaš kako je teško naći posao.

– Snaći ću se. Ovo me previše guši. Znam puno ljudi, neće biti problema – odgovorila sam ne baš sigurna u ono što sam rekla.

– Daj razmisli. Pa nije svijet propao. Takve stvari su uobičajene. To bi barem ti trebala znati. Uostalom, Lucijanu to uopće nije teško palo. Znaš malog – drugačije je to kad imate dijete i živite životom moje sestre. Naravno, ona si nije mogla dozvoliti takvo što. Ostaviti posao. Riskirati. Imala je njega. Lucijana. Sjećam se kako je plakala kad joj je propao prvi posao.

– Ne mogu se vratiti samo tako doma. Prije bih umrla – roditelji su nam živjeli u gradiću S. i stvarno, pomisao da se vrati roditeljima doma i to još s malim djetetom izazvala bi uobičajene komentare. Na sreću našla je brzo drugi posao koji joj je omogućio koliko toliko normalan život. A ja? Gdje sam ja? Na novom početku. Ili je problem u meni. Možda se ne mogu uklopiti kao što je rekla moja bivša ravnateljica. Ona koju je zamijenila Barbarina mama.

– Vi se jednostavno ne možete uklopiti i to je vaš veliki problem. Dajte pogledajte sve s vedrije strane! – bila je to rijetko mudra žena. Cijenila sam je i često bih je pokušavala usporediti s Barbarinom mamom, ali nije išlo. Bile su neusporedive. Barbarina mama je bila potpuno neuravnotežena osoba, sklona spletkama i tračevima. S njom se uopće nije dalo razumno razgovarati. U ove tri godine odnijela mi je podosta živoaca, ali sve sam ja to gutala, zbog Barbare.

– Dobro, razmislit ću – rekla sam sestri, ali sam istog trena nazvala Tomislava. Radio je u jednoj velikoj reklamnoj agenciji i već mi je nekoliko puta nudio posao. Doduše, honorarni, ali bila sam spremna na sve. Ionako mi životna sigurnost nije bila jača strana.

– Možeš odmah! – rekao je i dodao: – Nazvala si u pravi tren. Sad su ti sajmovi, imamo posla koliko hoćeš – to me je ohrabrilo. Posjet radiju ostavila sam za ponedjeljak. Uzela sam si tri dana potpunog odmora. Ne znam kako mi se u rukama ponovno našla Orwellova “Životinjska farma”. Prst sudbine ili knjiga sudbine.

U nedjelju ujutro ustala sam prilično vedra, popila kavu, otišla na kiosk po novine, vratila se i... Upalila radio. Tek sam tada osjetila prazninu. Do deset sati puštali su pjesme i pokoju reklamnu poruku. U deset je nastupio šok. Krenula je najavna špica nove dječje emisije.

– Znači, sve su već unaprijed pripremili. Tko zna prije koliko vremena?! – prepoznala sam glas voditelja. Emisiju “Nedjeljna brbljaonica” vodio je on i jedna djevojčica meni nepoznatog glasa. U meni je kippjelo. Znala sam koliko je vremena potrebno da se pripreme pjesmice, uodna špica, snimljene upadice. Također, bilo mi je kristalno jasno da je radio voditelja “kupio”, i da se to nije moglo dogoditi pet do dvanaest. Dakle, sve se lijepo pripremalo meni iza leđa, curama iza leđa!

Osjećala sam se poput budale. Bijesno i nemoćno. U jednom sam trenutku okrenula broj telefona i dobila Žaca:

– Što je ovo, Željko? – znala sam da je i on morao sudjelovati u ovoj uroti. Da je radio na pripremi emisije, da je cijelo vrijeme šutio o tome.

– Pusti Marina, ja radim samo svoj posao – to je bila istina. Bilo mi je krivo što sam uopće zvala, ali nisam se jednostavno mogla kontrolirati.

Emisija je bila puno jednostavnije napravljena od "Pašteticu" i samo sam ja znala da je zapravo sklepana na brzinu. Početna prednost bila je u voditelju koji je bio poznata faca, jer je, osim što je vodio dječje emisije i na televiziji, često nastupao i imao svoj bend. Tako je koristio i ovu emisiju za vlastitu promociju, pa se ona i sastojala od poziva slušatelja, nagradne igre i puštanja njegovih pjesama. Pitala sam se otkud je došla djevojčica, jer da je nešto prije radila na radiju prepoznala bih joj glas.

Skuhala sam si još jednu kavu i zapalila. Mali slušatelji su se javljali za nagradnu igru, a svi su se ostali raspitivali o maloj voditeljici. Nitko ništa nije pitao u vezi s "Pašteticom". Kao da te emisije nikada i nije bilo. Kao da nikad nije bilo Barbare, Marte, Lucijana. Naravno, bilo mi je sasvim jasno da je velik dio posla u vezi s tim odradio sam Žac. Jednostavno, umjesto da takva pitanja pušta van, on je sam odgovarao na njih. Radio je, kako sam veli, svoj posao. Radio je ono što su mu naredili. Tako je bilo i kad je voditelj S.V. morao otići i kad ga je zamijenila L.L.

– Riješite se nepotrebnih pitanja u režiji – rekao je Boris, a nepotrebna pitanja su podrazumijevala upite o tome zašto je S.V. otišao, kuda je otišao i slično. – Poslije treće, četvrtu emisije ljudi zaborave – i bilo je tako. Nitko više nije pitao za njega. Kao da ga i nikad nije bilo. Ljudi brzo zaboravljaju. I tada je taj posao odradio Žac, a ja sam se, s obzirom da sam prisustvovala tom sastanku osjećala, u najmanju ruku, prljavom.

– Što ti je? – upitao me je poslije toga Boris. – Izgledaš kao da su ti sve lađe potonule? Ojačaj. Pa to je samo posao!

Ne znam. Izgleda da mi takav posao ipak nije ležao. Dobro još kad je u pitanju odrasla osoba, ali smatrala sam da djecu ne treba uvlačiti u prljave igre. Pomislila sam na svoje voditelje i pitala se što sada rade. Slušaju li i oni svoje nasljednike? A onda sam stvarno čvrsto, najčvršće odlučila. Odlazim s radija.

Predvečer me nazvao Tomislav da mu potvrdim dolazim li sutra ili ne.

– Dolazim. Reci u koliko sati? – u meni se probudio potečić nade. Možda ću se konačno skrasiti na pravom mjestu. Daleko od velikih zvijezda i malih mutikaša.

– Može u deset? – upravo mi je to odgovaralo, jer sam se s radijom i formalno željela rasti prije toga. Isplanirala sam oko devet svečano uručiti otkaz, a onda put pod noge u novi život.

Tomislavov poziv me malo smirio, ali telefon je opet zazvonio:

– Kako ste to mogli napraviti djeci?! – bila je to Martina mama.

– Ali gospođo, ja s tim nemam veze, ja sam isto zatečena... – nije me htjela slušati. Spustila je slušalicu, ali prije toga je iz sveg glasa povikala:

– Izdajice! – imala sam osjećaj da dobivam temperaturu. Znala sam kako je teško objasniti sve što se zapravo događalo, iza naših leđa. Znala sam da mi nikad neće povjerovati. Ipak, osjećala sam da mi djeca vjeruju. I tu sam ostala čista. Bili smo zajedno izigrani. Ovim ću otkazom to samo potvrditi. Nadam se.

Barbara

Nisam mogla ni u snu zamisliti da će mi se život tako promijeniti. Sve zbog tog glupog radija. Kad sam u ponedjeljak došla u školu imala sam osjećaj da me svi gledaju sa žaljenjem. Istovremeno, vidjelo se da im ništa nije jasno, ali su se bojali pitati. Osobito Martu. Ona je cijelo vrijeme šutjela, a pod velikim odmorom je čak ostala u učionici i čitala. Ja sam pokušala upravo veliki odmor iskoristiti i pridružila sam se Lidiji, Sanji i Mireli.

– A što je to s vašom emisijom? – nije izdržala i upitala me Lidija.

– Ne radimo više. Trebali su mlađe voditelje – odgovorila sam.

– Budale! Baš ste bili super – priključila se Mirela.

– Ja mislim da to nije loše. Sad ste opet naše! – rekla je Sanja i u tome je bilo puno istine. Zapravo sam cijelo ovo vrijeme otkad sam radila osjećala kao da pripadam nekoj tajnoj organizaciji. Kad smo Marta i ja počele voditi "Pašeticu", kao da smo se na neki ružan način izdvojile od ostalih. Ne velim da je loše baviti se nečim takvim, ali to nosi i određene posljedice. Kao kod Gorana, čija mama radi na televiziji. Njega svi nekako drugačije gledamo. Ili Sašu. Njegov tata piše romane, ali meni se čini da on baš i ne voli to što mu je tata toliko popularan. Ista je stvar i kod mene. Ja ne volim što mi je mama ravnateljica škole u koju idem i jedva čekam da škola završi. Priznali mi to ili ne ipak je najljepše biti običan. Naravno, neobičnost povlači i zavist, a cure ponekad znaju biti tako opake. Ponekad bih ipak svu slavu svijeta zamijenila s nekoliko normalnih prijateljstava. Nadam se da će se sada stvari vratiti na pravo mjesto. Voljela bih da je tako. Voljela bih otići u kino s prijateljicama iz razreda, baš bih voljela. Ne znam kako Marta gleda na sve to. Njena je mama izludila kad je čula da su nas ukinuli, ali moja mama me ovaj puta iznenadila. Prešla je šutke preko svega. Sad, ili ona nešto sprema ili se stvarno pomirila sa situacijom. Nadam se da je u pitanju ovo posljednje. Tješim se, još samo nepunih godinu dana i u novoj sam školi, s novim ljudima. Tamo nitko neće znati da sam jednom bila radijska zvijezda.

– Što si radila jučer? – iznenada, prije početka zadnjeg sata, upitala me Marta misleći na nedjelju. Tri godine na istom mjestu u isto vrijeme nije mala stvar. Osjećala sam u njenom glasu onu toplinu koja je nestala nakon one svađe u kojoj smo se toliko izvrijeđale. I umjesto da se nakon nekog vremena ohladimo, ali onako na bolje, svake je nedjelje "Pašetica" zapravo produbljivala stvar. Naravno, jer svake je nedjelje preko puta nas sjedio Žac. Famosni Žac. Kojem je sve to skupa sigurno bilo smiješno. Promatrao nas je kao obične klinke, a to smo i bile. Možda mu se i nije prvi puta dogodilo da se u njega zagleda jedna klinka. To mi je bilo potpuno jasno. Sad pak osjećam da se sve vraća na staro.

– Slušala – bila sam kratka i jasna. Znala sam na što cilja. – A ti?

– I ja – rekla je i pogledala meni iza leđa. Okrenula sam se i ugledala Danka.

– Što je cure. Dobile ste otkaz? – zafrkavao se Danko. U prvi sam mu tren htjela nešto ružno odvratiti, ali onda sam se skulirala pogledavši Martu kojoj to uopće nije smetalo. Ili je glumila, dobro glumila da joj ne smeta.

– Jesmo. Imaš što protiv? – to ga je pitanje jako iznenadilo. Dosad sam se uvijek pred njim nekako sramila. Sojesna sam toga. U tom trenutku puno mi je bitnija bila Marta nego ijedan dečko na svijetu. Moj nastup ga je šokirao.

– Ja? Ne – povukao se i nastavio šetnju hodnikom.

Marta i ja smo se opet skompale. Nijednom nismo više spominjale ni radio, ni emisiju, a ni našu glupu svađu i Žaca. Počele smo opet izlaziti. Ponekad sa curama, a ponekad nas dvije, same. Ponovno smo imale što za pričati i tračati, no još smo dugo izbjegavale bilo kakve teme vezane uz mikrofonsku prošlost. Bilo je to prilično teško, jer mi smo tih godina stvarno upoznale ljude koje je

bilo teško izbjeći u nekim razgovorima. Recimo, kad bismo komentirale nešto što smo gledale na televiziji, uvijek bi nas poneki lik asocirao na naš bivši posao. Preko toga smo kao nekim dogovorom šutke prelazile. Jednom smo se, nakon nekoliko mjeseci, vidjele s urednicom. Izašle smo na piće. Ništa posebno. Ona nas je pitala kako smo i što radimo i što ćemo nakon osnovnjaka upisati. Mi smo doznale da ima novi posao. Znale smo da je dala otkaz radi nas. Obje smo joj rekly da nije trebala, jer da je nama već ionako bilo dosta tog radija, ali smo ipak i Marta i ja bile ponosne na to što je učinila. Jedno Marta nikako to nije mogla dokazati mami. Njena je mama, naime, još i danas uvjerena kako je svoje prste u svemu imala i Marina. To će valjda tako ostati zauvijek, jer Martina je mama torda kao kamen. Ni u ludilu ne bih kod nje popravljala zube. Ni u ludilu.

– A Lucijan? – upitala je Marta kad smo se srele.

– Zvala sam ga, ali je rekao da ima nešto drugo. I pozdravio vas je – ostale smo u prvobitnom sastavu. Bez Luca kojemu se očito nije dalo pričati o stvarima koje pripadaju prošlosti.

“Nedjeljnu brbljaonicu”, emisiju koja je zamijenila našu, slušala sam do pred kraj škole. Isti je slučaj bio i s Martom, zajedno smo komentirale. Nije nam se svidjelo što nikad nemaju goste, i to smo protumačile lijenošću. Jer, nije samo tako ugoditi poznata lica. Moraš se pripremiti, moraš biti spreman na tisuću stvari. To je teško objasniti onome tko to nije probao. Neki su gosti stvarno O.K., ali u mnogima smo se Marta i ja jako razočarale, no ipak smo smatrale da je “Paštetica” bila bolje napravljena. Urednica Marina je to dobro smislila, a tko je bio urednik naše zamjene nismo znale, a i nije nas bilo briga.

Tek potkraj škole, kad smo se spremale na maturalac, prestale smo paliti radio nedjeljom. Zapravo, uopće više nismo slušale radio. Neke su nas druge stvari okupirale. I veselile smo se tom maturalcu iako je došao malo prekasno. Prijemni ispiti su bili pred nama, lovile su se i skupljale što bolje ocjene i pet dana tuluma baš je nezgodno palo. Jer na maturalac se obično ide na početku osmog, ali mi smo radi ravnateljice, dakle, zbog moje drage mamice i njenog cjenkanja s turističkim agencijama, zakasnili dobrih sedam mjeseci. I onda su počele te prve uzbune. Maturalac je definitivno propao. Rat je bio sasvim nova i čudna emisija koju su morali svi slušati. Više nije bilo ničega. Naša je zamjenska emisija čini mi se išla tek kojih šest mjeseci. Više nikoga nije zanimala zabava. Sve je postalo isuviše opasno da bi se netko smijao. Nažalost, ni djeci više ništa nije bilo smiješno, ma koliko ih nasmijavali. U to se vrijeme stalno buljilo u televizor, čamilo u podrumima. Život je poprimio sasvim drugačije boje.

Ipak, često bih se u to vrijeme sjetila bezbrižnih radijskih dana i bilo mi je žao što nas s radija nitko nikada nije zvao kad se slavio rođendan. Obično, kad bi prije slavili rođendan, na proslavu bi bili zvani i bivši i sadašnji ljudi vezani uz radio. Nas su svi zaboravili. Kao da nas nikada nije bilo. To je bilo tužno. I moram priznati da sam nekoliko jeseni za redom čekala taj poziv. Provi dan jeseni radio slavi rođendan. Svake sam godine umišljala da je valjda neka greška i da će nas valjda pozvati iduće godine. Ali, mnogo kasnije nisam se više nadala. Ni Marta ni ja. Trudile smo se upamtiti lijepe trenutke koje smo proveli s Marinom i ekipom, ali doma nikad više nismo ništa komentirale. Kad me je jednom mama, puno kasnije, upozorila na neku televizijsku audiciju za voditeljice i voditelje, samo sam odmahнула glavom i dobacila:

– Pusti mama, pa na svijetu ima i pametnijeg posla nego nešto voditi. Uostalom... Da ti iskreno velim, radije bih vodila krave na pašu nego kakvu emisiju – i to je bilo sve.

Kad smo završili osnovnu Marta i ja smo se rjeđe viđale. Različite škole, različiti ljudi, nove face, nova prijateljstva. Ja sam završila u ekonomskoj, Marta u gimnaziji. U početku nazvale bi se jednom tjedno, pa jednom mjesečno, sve dok stvarno nismo stekle novo društvo. I mjesta izlazaka su nam bila drugačija. Ja sam se intenzivnije počela družiti s Mirelom, jer smo završile u istom razredu. Nikad prije za Mirelu ne bih rekla da će odabrati istu školu kao ja. Zapravo, ja svoju nisam ni odabrala. Jednostavno, nakupila sam dovoljno trojki da je upis u gimnaziju bio nemoguć. I bez

obzira na mamine intervencije. Ali eto, život nam uvijek priređuje iznenađenja, to sam već naučila na radiju, zar ne?

Na kraju prvog srednje Marta i ja smo se sastale jednom na kavi. I to je bilo sve. U novoj školi nitko nije znao da sam nekad bila voditeljica, sve dok Mirela jednom u kafiću nije provalila nešto na tu temu. Ali, pola društva to uopće nije ozbiljno shvatilo. Jedina ozbiljna stvar bio je taj prokleti rat. Mnogim mojim prijateljicama očevi su bili na ratištu i bilo se je čak i jadno glupirati s takvim temama. Iako smo Marta i ja jedno vrijeme, kad je emisija bila jako popularna, bile često u novinama, i na televiziji... Danas to više nitko nije pamtio. Bili smo svi veliki, neprepoznatljivi. Bilo je drugo vrijeme. Zanimale su nas druge stvari. Od nas je jedino Lucijan nastavio nešto poput šoubiznisa. Osnovao je taj svoj bend, dospio s njim čak na televiziju. Svirali su i pjevali neku stvar protiv rata. Predviđali su im dobru budućnost. I ja sam mu poželjela sreću da može odigrati taj svoj film u glavi čiju radnju nikad nisam mogla potpuno razumjeti. S urednicom se nisam čula odavno. Valjda je dobro. Konačno sam našla nekog tko mi se sviđa i kojem se ja sviđam. Zapravo, to je tek nešto poput dubljeg prijateljstva. Čujemo se svaki dan, a skoro svaki drugi izlazimo. Ime mu je Bruno i ide u istu školu. Mama, naravno ima svoje mišljenje. Veli da je to školska šala i da ozbiljne stvari počinju kasnije. Ne znam. Ja sada mislim drugačije, pa i ona je tatu upoznala u srednjoj. A Marta, koliko znam po pričanju, nema nikoga. Imala je nekog dečka, neku ljetnu ljubav i prekinula. Možda se još uvijek pali na Žaca. Nikad ne znaš s Martom. Druge novosti ne znam.

Nekidan sam slučajno okrenula našu staru radio stanicu. Morala sam pisati neki dosadan referat i baš su puštali dobru mjuzu. Sjetila sam se glazbenog urednika. Je li još uvijek tamo ili to pušta i bira netko drugi. Ali nije bila nedjelja, bio je običan četvrtak. Običan, najljepši i najjednostavniji četvrtak. Oh, kako volim obične stvari.

SVE SE MIJENJA...

Sve se mijenja, sve. Osobito ljudi. Iako si često mnogi od nas umišljaju da su nezamjenljivi, to nije točno. Nikako. Osobno sam se uođerila u to na primjeru "Pašteticu". I još kako su zamjenjivi. A kad ih zamijene, ako ništa ne rade da ih upamte, još ih brže zaboravljaju.

Kad sam tog davnog ponedjeljka došla na radio u torbi sam nosila pismeni otkaz. Ušla sam na vrata na koja sam pet godina svaki dan ulazila i pozdravila tajnicu. Po navici sam krenula do radijske sobice i putem se upitala:

– Ženo, pa ti ni ne znaš kome ćeš taj otkaz uručiti. Znaš li uopće ime nove urednice? – Borisovo mjesto je dugo bilo prazno i da nije bilo one afere s računima, mogla sam mirne duše računati na njegovu stolicu. Sjela sam i natočila si svoježe skuhanu kavu. Tajnica kuha kavu svako toliko, jer na radiju je uvijek gužva, stižu gosti, poslovni partneri, voditelji. Uvijek je netko za kavu. Poput mene. Natočila sam si i zapalila cigaretu. Da razmislim kamo ću zapravo s tim papirom. U sobicu je svratio Žac.

– Bok – rekao je, a u očima sam vidjela da mu je neugodno što me vidi. Popio je čašu vode, dobacio mi: – Vidimo se – i izjurio. Ni ja nisam imala snage bilo što pitati. Sve je bilo presvožeže, prebolno.

Razmišljala sam o rješenju da pismeni otkaz ostavim jednostavno kod tajnice, ali u taj je čas u sobicu uletjela upravo ona.

– Uh, bok – rekla je zadihana. – Kako si? – pitala je to nekako kao da sam gost radija. Osjećala sam tu udaljenost. Ustvari, činilo se da danima i mjesecima na ovom radiju svi rade meni iza leđa. Nekima je to bilo normalno, a neki su to vrlo teško gutali i kad bi me pogledali u oči, ako su za to uopće i imali snage, to je bilo vrlo neugodno. I za njih i za mene.

– Znaš da imamo novu? – rekla mi je kao da zna nešto o mojim namjerama. A možda mi je čitala misli. Ili se to jednostavno vidjelo kilometrima na mom licu.

– Novu? – tražila sam pojašnjenje.

– Novu glavnu urednicu. Ne znaš?

– Ne. Pa to je nešto stvarno novo.

– Došla je danas. Malo prije tebe. Ona "...". Njegova, znaš već. – mislila je na direktora. – Ja ne znam kako to njegova žena podnaša. Ja bih mu... – i onda si je rukom tobože presjekla vrat.

– Ona "..."?! Ma nemoj me zafrkavat?! Ozbiljno? – upitala sam je stvarno ne mogavši povjerovati tko je to zamijenio Borisa. Bez obzira na njegove greške. Ali, ta mala nije imala veze s vezom, ako shvaćate što vam želim reći. Mislim, niti ju je što zanimalo, niti se je trudila naučiti. Jednom, prije tri godine direktor ju je pokušao uvaliti nama u zabaonu redakciju, ali to je duga, smiješna i istovremeno tužna priča. Onda je nestala iz naših života. No, iz direktorovog očito ne. Sad sjedi na Borisovoj fotelji. Ne mogu vjerovati?!

– Je l' ti ja izgledam toliko neozbiljno? – vrtjela je glavom tajnica. U glavi mi je krenuo film u kojem ja u početnom kadru kucam kao svaka pristojna osoba na vrata te žene... Ne, ne mogu.

– Čuj, ja ću ti ostaviti tu ove papire za direktora. Pazi da se ne izgube.

– Pazit ću – rekla je ispustivši dim cigarete i tiho u sebi opsovavši, jer telefon je neprestano zvonio:

– Ne mogu ni kavu srknuti... – gasila je cigaretu. – A ti, što ti danas ne radiš? – upitala me je, a meni je laknulo. Ipak mi se ona urotnička stvar samo pričinja. Predala sam joj omotnicu, ustala i krenula prema izlazu.

– Marina, kamo ćeš? – upitao je glazbeni. – Nismo se mi nešto dogovarali? – sjetila sam se našeg dogovora da za sutrašnju emisiju o ljudskim glupostima, čiji naslov neću spominjati, biramo zajedno glazbu.

– Jesmo.

– Onda vrijedi dogovor u dvanaest? U dvanaest u režiji 2? O.K.?

– Vrijedi – nisam imala snage objašnjavati svoje namjere. Okrenula sam se moleći u sebi da me više nitko ne zaustavi i krenula prema izlazu. Oči su mi se napunile suzama i ja sam posljednji puta izišla s mog radija.

Naravno, zvali su me nekoliko puta. Dvaput direktor, a više puta oni koje je ovlastio. To sam shvatila. Zvali su me i Žac i glazbeni, zvao me čak i Filip koji je totalno izvan svih zbivanja. Nisu mogli vjerovati da mislim ozbiljno. Ali vrijeme je prolazilo, a ja nisam dolazila na posao. Zapravo, već sam naveliko radila kod Tomislava, jer u onaj ponedjeljak si nisam dopustila odmor. Odmah sam krenula i vrlo brzo, na taj način, prebrodila krizu i razočaranje. A novi je posao stvarno bio izvanredan. Neke sam stvari po prvi puta mogla napraviti onako kako sam stvarno ja to željela. Nisam se trebala ograničavati, nitko mi nije upadao sa strane, jedino sam, u slučajevima kada bismo naručivali reklame na radiju preskakala svoj. To sam prepuštala nekom drugom. Bilo je prebolno čuti bilo koga. Pet godina je ipak predstavljalo velik dio mog života. No, nakon godine dana bilo mi je svejedno. Ionako se i na radiju promijenilo mnogo ljudi. Počeo je rat. Ni Žac više nije radio. Bio je negdje na ratištu, zaboravila sam gdje. Ni glavna urednica, a ni Ines iz računovodstva. Tko zna koliko je još ljudi otišlo, a koliko došlo. Sve sam to saznavala slučajno i neizravno i što je vrijeme više prolazilo sve me je to manje zanimalo.

– Još si na radiju? – upitala me jedna školska kolegica nedavno, kad sam je slučajno srela u gradu.

– Ma ne – to me pitanje nije nimalo pogodilo. – Već oдавно ne.

S curama sam se sastala nekih pola godine poslije prestanka rada. Popile smo sokiće i malo popričale. Lucijan se izmotavao i nije došao, ali sada im ja češće dolazim u posjetu. I nabavljam karte. Preko naše reklamne agencije. Prošli puta mi je rekao:

– Kakva ti je razlika između radija i novog posla? Nikakva – zanimalo su ga samo besplatne karte za koncerte. Ipak, bila je to mala novčana utjeha za moju sestru. No, u posljednje vrijeme njegov je bend sve poznatiji i nije mu problem upasti na domaće svirke. Posljednji sam mu puta nabavila koncert za Rolling Stone. Otad ga ništa i nije interesiralo. Ili kod nas nitko interesantan više ne svira.

I još nešto. Konačno sam se skrasila na svoje i zadovoljstvo svojih roditelja.

– Velim ti. Za pravu ljubav nikad nije kasno! – rekla je mama grleći me kad sam joj rekla da smo se Tomislav i ja zaručili.

– Baš si nam mogla javiti – ljutito je rekao tata, ali ne preljutito. Preveliko je bilo njegovo zadovoljstvo. Što ćete, takvi su običaji po manjim mjestima: ako se ne udaš ili oženiš, znači da ti nešto nedostaje. Pritom se ne misli na muža ili ženu, već nešto unutra. Sretna sam, iako još uvijek mislim da nije baš profesionalno raditi sa suprugom isti posao na istom radnom mjestu. Ali, valjda mi je takva sudbina.

U slobodno vrijeme pišem. Priče. Jedna od njih je pred vama. Nažalost, u njoj je sve istinito osim nekih imena. Ipak, oni kojih se ona tiče prepoznat će i mjesto i vrijeme radnje, te dakako sebe u njima. Po dobru ili zlu, kako im drago.

EPILOG

Kad me je taj ženski glas dozvao ni na kraj pameti nisam imala kome pripada. Okrenula sam se i vidjela ženu crne duge kose, blijedog lica i izrazito velikih, kestenjastih očiju.

– Urednice Marina? – upitala je kao da provjerava nije li se zabunila.

– Marta? – bojažljivo sam izgovorila, prepoznavši nekadašnju djevojčicu s kojom sam provodila nedjelje. Na njoj su samo oči ostale iste. I što sam je više gledala, to sam više bila sigurna da preda mnom stoji ona.

– Kako si? Gdje si? Što radiš? – toliko sam je toga htjela pitati, ali i njoj i meni se žurilo kako se obično žuri velikim i odraslim ljudima. Dogovorile smo se da ćemo se vidjeti. Zapisale smo si brojeve telefona. Tek sam kasnije primijetila da nije bila sama. Nedaleko nje stajao je mladić koji ju je čekao, a i mene je čekao moj Tomislav sa sedmogodišnjom Sarom koja je već nervozno pocupkivala nožicama.

– Tko je to bio? – upitao me kad sam im se pridružila.

– Ah! – nisam imala snage sročiti nešto dulje od uzdaha... – Jedna moja nekadašnja mala prijateljica koja je sada, kao što si se sam imao prilike uvjeriti, velika – dok smo žurili prema automobilu u sebi sam razmišljala o nečem što je teško i poslije toliko godina izbaciti iz duše. Bio je to glas. Kad te jednom zarazi radio, teško da se cijelog života možeš otarasiti nekih stvari. Recimo glasova. Radijski ljudi, a smiješno je kad se to tako kaže, ali tako je, dakle, radijski ljudi promatraju glasove, osjećaju glasove, sjećaju se glasova, vole ili mrze glasove. Martin sam glas voljela. Voljela sam i "Pašteticu". I sada, nakon ovog susreta još sam bila dugo pod dojmom rečenice koja mi je provala na pamet u trenutku kad sam shvatila tko se nalazi preda mnom.

– Taj glas! Nikad ga ne bih prepoznala... Koliko joj se, Bože moj, promijenio glas.